

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena instytucjonalna)

na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

dokonanej w dniach 3 - 5 lipca 2014 r. przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

1. przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar – członek PKA
członkowie:
2. prof. dr hab. Wanda Gaczek – członek PKA,
3. prof. dr hab. Anna Czubała – ekspert PKA
4. prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA,
5. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
6. prof. Grygorii Monastyrski – ekspert PKA ds. międzynarodowych
7. mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
8. mgr Robert Kiliańczyk – ekspert PKA, przedstawiciel doktorantów
9. Dawid Kolenda – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studentów

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w ramach oceny instytucjonalnej odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja instytucjonalna na tym Wydziale odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny instytucjonalnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi oraz pozostałymi pracownikami, a także studentami i doktorantami Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz przedstawicielami pracodawców.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

1. Strategia określona przez jednostkę

1)

Struktura planowania strategicznego na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu jest dwuszczeblowa: zarówno Uczelnia, jak i Wydział Nauk Ekonomicznych posiadają sformalizowany dokument strategii rozwoju. Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego została zatwierdzona Uchwałą nr 0000-32/10 Senatu UE z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego na lata 2010 – 2020. Dokument ten był uaktualniany. Senat wprowadził zmiany Uchwałą nr 0000 – 7/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w Strategii Rozwoju Uniwersytetu

Ekonomicznego we Wrocławiu. Rektor realizuje strategię, która została uchwalona przez Senat zgodnie ze statutem Uczelni. Do kompetencji Senatu w tym zakresie, według Statutu, należy uchwalanie i aktualizowanie strategii rozwoju Uniwersytetu oraz związanych z nią programów. Sposób postępowania przy opracowaniu strategii rozwoju Uczelni jest w zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym.

W aktualnie obowiązującym dokumencie strategii określona jest wizja i misja Uczelni oraz strategiczne kierunki rozwoju. Misją Uniwersytetu jest „być wiodącym ośrodkiem twórczej myśli i kształcenia ekonomicznego w naszym regionie Europy”. Wśród strategicznych kierunków rozwoju Uniwersytetu można wyróżnić: umacnianie pozycji naukowej wydziałów i jednostek międzywydziałowych, stałe doskonalenie jakości edukacji przy jednoczesnym zapewnieniu sprzyjających warunków dla kształcenia osób o wybitnych uzdolnieniach, rozwijanie różnorodnych form współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz ciągła poprawa sprawności zarządzania Uczelnią. Każdy z kierunków rozwoju rozpisany jest na szereg celów strategicznych.

Na poziomie ocenianej jednostki Rada Wydziału podjęła w dniu 16 lutego 2012 r. Uchwałę 24a/2011-2012 w sprawie przyjęcia strategii Wydziału. Obecna strategia Wydziału nie określa odrębnej misji dla Wydziału, przyjmując misję Uczelni. Natomiast wizja Wydziału kładzie nacisk na obszar badań naukowych podkreślając ich interdyscyplinarność, obszar dydaktyki, ze wskazaniem na kompleksowość oferty oraz obszar współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym. Ogólne cele zawarte w wizji Wydziału są uszczegółowieniem zapisów wizji Uczelni, której sformułowania dotyczą również obszaru edukacji i badań naukowych w kontekście otoczenia. W tym zakresie występuje pełna zgodność i jednokierunkowość ogólnych celów zapisanych w wizji Wydziału i Uczelni.

Strategia Wydziału, oprócz misji i wizji, obejmuje analizę SWOT, sformułowane w obszarze nauki, dydaktyki i zarządzania wartości oraz kierunki rozwoju Wydziału. W strategii Wydziału określonych jest osiem kierunków rozwoju. Kierunki te obejmują m.in. zagadnienia: interdyscyplinarności badań, karier naukowych, indywidualizacji studiów, dydaktyki rozwijającej umiejętności, wielostopniowej dydaktyki, rozwijania kontaktów z praktyką, umiędzynarodowienia nauki i dydaktyki oraz systemu obsługi dydaktycznej. Sformułowane przez Wydział kierunki rozwoju są w pełni zgodne z celami strategicznymi określonymi w ramach strategicznych kierunków rozwoju (nauka, kształcenie, współpraca z otoczeniem oraz zarządzanie) na poziomie Uczelni.

Warto zaznaczyć, że Uczelnia przywiązuje dużą wagę do umiędzynarodowienia działalności naukowej i dydaktycznej, co ma swoje odzwierciedlenie w misji i wizji. Również ten obszar jest spójny z zapisami strategii Wydziału, w której został wyodrębniony osobny kierunek rozwoju („umiędzynarodowienie nauki i dydaktyki”).

Przy pełnej zgodności strategii na obu poziomach należy zaznaczyć, że w strategii Wydziału powinien być określony jej horyzont czasowy. Z zapisów strategii Wydziału można jedynie domniemywać, że okres na który sporządzona jest strategia, zgodny jest z horyzontem czasowym strategii Uczelni.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu i Rady Wydziału w sprawach związanych z opracowaniem i uchwaleniem strategii. Dokumentacja w tym zakresie jest prowadzona w sposób właściwy. W posiedzeniach Senatu i Rady Wydziału nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

2)

Wydział Nauk Ekonomicznych posiada bardzo bogatą ofertę kształcenia. Oferta ta obejmuje studia I i II stopnia, studia doktoranckie oraz studia podyplomowe. Uczelnia na studiach I i II stopnia prowadzi 5 kierunków studiów („*Ekonomia*”, „*Finanse i Rachunkowość*”, „*Międzynarodowe stosunki gospodarcze*”, „*Zarządzanie*” oraz „*Gospodarka przestrzenna*”).

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia, oferowanych jest 23 specjalności. Na nowym kierunku „*Gospodarka przestrzenna*” oferowane są również specjalności inżynierskie. Na studiach II stopnia oferowane są łącznie 4 kierunki studiów (bez „*Gospodarki przestrzennej*”), na 24 specjalnościach. Ponadto na kierunku „*Msg*” oferowana i prowadzona jest również specjalność w języku angielskim („*International business*”), zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Na studiach podyplomowych są uruchomione 4 studia podyplomowe, opracowane są programy kształcenia dla kierunków kontynuowanych i nowych (od roku akademickiego 2014/2015) – łącznie dla 15 kierunków.

Koncepcja kształcenia na wszystkich kierunkach, poziomach i formach kształcenia opiera się na przekazaniu słuchaczom wiedzy i umiejętności z dziedziny nauk ekonomicznych. Założeniem kształcenia na każdym kierunku i poziomie jest połączenie w programie studiów podstawowej dyscypliny dla danego kierunku z dyscyplinami pokrewnymi (ekonomia, finanse, zarządzanie) i komplementarnymi (np. informatyka, matematyka, socjologia). Również oferowane kierunki studiów podyplomowych oraz doktoranckich ściśle związane są z trzema dyscyplinami, wzajemnie zintegrowanymi, tj. ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse. W tym zakresie koncepcja kształcenia bezpośrednio nawiązuje do założonej w strategii Wydziału interdyscyplinarności kształcenia. Bogata oferta kształcenia, dobór specjalności na studiach I i II stopnia oraz kierunków studiów podyplomowych, jak również fakt, że na studiach I II i III oferowane są programy w języku angielskim pozwala stwierdzić, że poprzez koncepcję kształcenia w pełni realizowane są zapisy strategii Wydziału w obszarze internacjonalizacji oraz indywidualizacji kształcenia.

W poszczególnych dyscyplinach nauk ekonomicznych prowadzone są też badania naukowe, w których Wydział wyznacza swoje priorytety specjalizacyjne. Stanowią one podstawę formułowania programów studiów i doboru specjalności i są dobrą informacją dla kandydatów na studia I, II i III stopnia. Badania naukowe na Wydziale prowadzone są przede wszystkim w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach ekonomii, nauk o zarządzaniu i finansów.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora w dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse. W tych obszarach prowadzone są również studia doktoranckie. Warto podkreślić, że na Wydziale afiliowane są również studia doktoranckie dla obcokrajowców „*European Doctoral Program in Economics, Management and Finance*”. Uczestnikami ich są menadżerowie i praktycy życia gospodarczego z różnych państw europejskich (głównie z Niemiec, ale również Holandii, Ukrainy, Arabii Saudyjskiej).

Od 1 stycznia 2008 r. do końca 2013 r. Rada Wydziału wszczęła 189 przewodów doktorskich dla uczestników studiów doktoranckich, w tym 104 z dyscypliny ekonomia, 79 z dyscypliny nauki o zarządzaniu i 6 z dyscypliny finanse. Liczba wszczętych przewodów doktorskich świadczy o kompleksowości prowadzonych badań w dziedzinie nauk ekonomicznych, a jednocześnie świadczy o silnym związku, jaki istnieje pomiędzy obszarami badawczymi pracowników naukowo – dydaktycznych a działalnością dydaktyczną.

Studia doktoranckie dobrze wpisują się w misję zapisaną w obecnej strategii rozwoju Wydziału, w której założono realizację kompleksowej oferty dydaktycznej i interdyscyplinarności badań naukowych. Realizuje tym samym misję kształcenia kadr o wysokich kwalifikacjach dla nauki, szkolnictwa wyższego i gospodarki.

3)

Wydział Nauk Ekonomicznych to jeden z 5 wydziałów Uczelni, którego studenci stanowią 35,3% ogółu wszystkich studentów Uczelni, 38,6% ogółu uczestników studiów doktoranckich oraz 5,9% słuchaczy studiów podyplomowych. Studenci studiów

stacjonarnych I i II stopnia stanowią 34,3% ogółu tych studentów Uczelni, zaś studenci studiów stacjonarnych Wydziału stanowią 60,7% ogółu studentów. W ostatnich pięciu latach obserwuje się spadek liczby studentów na tym Wydziale, który wyniósł ok. 23%. Wydział, podobnie jak i cała Uczelnia, był rozpoznawalnym w regionie, niekwestionowanym liderem kształcenia ekonomicznego na poziomie wyższym w trzech dyscyplinach tj. ekonomia, zarządzanie oraz finanse.

Uczelnia oraz Wydział przywiązują dużą wagę do kształtowania swojej pozycji na rynku edukacyjnym oraz do rozpoznawalności w otoczeniu społeczno – gospodarczym. Uczelnia, jak również Wydział posiadają utrwaloną pozycję na rynku edukacyjnym, zarówno w regionie, jak również w Polsce. Wydział jest rozpoznawalny na rynku edukacyjnym ze względu na utrwaloną tradycję kształcenia ekonomicznego (wcześniej jako Akademia Ekonomiczna). O pozycji na rynku edukacyjnym świadczy również liczba studentów, doktorantów i słuchaczy (łącznie dla Uniwersytetu ponad 16 tys., a dla Wydziału ponad 5,2 tys.) oraz realizowane projekty, w tym opisany w innych częściach raportu projekt „Kuźnia Kadr”. Również potwierdzeniem pozycji na rynku w kontekście jakości kształcenia jest pozycja kierunków ekonomicznych Uniwersytetu w rankingach. Według rankingu tygodnika „Wprost” za rok 2014 Uczelnia zajęła czwarte miejsce dla kierunków „*Ekonomia*” i „*Finanse i Rachunkowość*”, oraz szóste miejsce dla kierunku „*Zarządzanie*”. W rankingu „*Perspektywy*” Uczelnia zajęła czwarte miejsce w rankingu kierunków ekonomicznych w Polsce, a także czwarte w ramach zastosowanego w tym rankingu kryterium „preferencje pracodawców”, czwarte miejsce wśród Uczelni ekonomicznych w Polsce, 23 miejsce wśród wszystkich Uczelni pod względem oceny prestiżu wśród pracodawców w Polsce i szóste miejsce wśród pracodawców z województwa dolnośląskiego.

Realizacja przyjętej przez Wydział strategii oraz koncepcji kształcenia, jak również działalność naukowo - badawcza świadczą o silnej pozycji Wydziału na rynku edukacyjnym. Na podstawie analizy celów strategicznych Wydziału można stwierdzić, że Wydział przywiązuje dużą wagę również do badań naukowych, szczególnie do zwiększenia liczby programów badawczych oraz poszerzenie współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Wydział dąży również do zapewnienia i utrzymania reprezentacji w ogólnopolskich i międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych. Realizacja tych celów powiązana jest z jakością kształcenia. W założeniach do celów operacyjnych w zakresie edukacji Wydział deklaruje, że prowadzone kierunki studiów są rozpoznawalne ze względu na wysoką jakość kształcenia.

Analiza strategii Uczelni i Wydziału, rozmowy przeprowadzone podczas spotkań na wizytacji oraz funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia pozwalają stwierdzić, że jakość kształcenia jest postrzegana jako priorytet rozwojowy jednostki. Można zatem stwierdzić, że Wydział identyfikuje swoją pozycję na rynku edukacyjnym poprzez przyrządek jakości kształcenia.

4)

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, który funkcjonuje na Wydziale pod nazwą Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) określa zakresy zadań poszczególnych stanowisk i jednostek wydziałowych, również w zakresie kształtowania oferty edukacyjnej. Do najważniejszych interesariuszy wewnętrznych, którzy realizują określone zadania związane z kształtowaniem oferty edukacyjnej należą: Kierownicy Katedr, Instytutów i Zakładów (m.in. nadzór nad przygotowaniem programów kształcenia), Dziekan, Rada Wydziału, Komisja Programowa Wydziału (opracowywanie i modyfikowanie programów kształcenia), Senat, Rektor, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Dział

Jakości Kształcenia oraz Samorząd Studencki. Uczelnia ma stosunkowo dobrze rozwiniętą strukturę WSZJK, w której określone są zadania interesariuszy wewnętrznych w zakresie m.in. kształtowania oferty dydaktycznej, koncepcji kształcenia oraz budowanie kultury jakości. Opinie wyrażane podczas spotkań z interesariuszami wewnętrznymi, które odbyły się podczas wizytacji (m.in. pracownicy związani bezpośrednio z WSZJK, kadra naukowo – dydaktyczna, pracownicy administracyjni, absolwenci Wydziału) potwierdziły wysoki poziom świadomości rangi jakości kształcenia oraz konieczność angażowania się w rozwój WSZJK i kultury jakości.

Również interesariusze zewnętrzni od lat biorą szeroki i aktywny udział w procesie kształtowania oferty edukacyjnej Wydziału. Odzwierciedla się to w wyznaczonych obszarach działań wskazanych w misji i strategii Wydziału, diskutowanych i opiniowanych między innymi na posiedzeniu Rady Biznesu 22 czerwca 2011 r. Fakt konsultowania najważniejszych działań związanych z kształtowaniem oferty kształcenia Wydziału potwierdzili przedstawiciele pracodawców podczas spotkania w trakcie wizytacji. Udział interesariuszy zewnętrznych powinien być w większym stopniu dokumentowany, czego Wydział jest świadomy i do czego dąży.

W Strategii rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zapisano, że jednym z najważniejszych kierunków rozwoju Uczelni jest ścisła współpraca z praktyką gospodarczą. Wśród ośmiu kierunków rozwoju Wydziału, w szczególności dwa z nich, tj. „Dydaktyka rozwijająca umiejętności”, w której podkreśla się wiedzę praktyczną oraz „Kontakty z praktyką”, skoncentrowane są na udziale praktyków w kształtowaniu programów studiów, ale także na prowadzeniu zajęć i nasyceniu oferty edukacyjnej treściami praktycznymi, wskazują na rolę jaką odgrywają interesariusze rynku pracy. Dotyczy to zarówno procesu kształtowania oferty edukacyjnej wizytowanego Wydziału, jak i budowania wysokiej kultury jakości kształcenia praktycznego. Na szczególne wyróżnienie zasługuje, to iż cele te realizowane są z wielkim zaangażowaniem i determinacją w całej Uczelni, a w szczególności w wizytowanej jednostce.

Angażowanie pracodawców w szeroko rozumiany proces kształcenia nie zawsze jest możliwe w ramach formalnych programów studiów, ze względu na ograniczenia finansowe, jak i możliwości organizacyjne. Uczelnia poszukując sposobów włączenia elementów praktycznego kształcenia do procesu przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy wykorzystwała możliwości jakie daje realizacja projektów w ramach poddziałania 4.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Uczelnia uzyskała środki w ramach siedmiu projektów o ogólnej nazwie „Kuźnia Kadr”, wśród których szeroka współpraca z przedstawicielami praktyki gospodarczej jest szczególnie wyraźna w projektach „Kuźnia Kadr 3” i „Kuźnia Kadr 4”.

Zakres współpracy z pracodawcami w ramach projektów w odniesieniu do kształtowania oferty edukacyjnej i modyfikacji procesu kształcenia dotyczył nie tylko spotkań panelowych pracodawców z Władzami Uczelni i wizytowanego Wydziału, ale także bezpośredniego uczestnictwa w procesie kształcenia poprzez płatne staże dla studentów i absolwentów, wykłady otwarte praktyków biznesu, seminaria prowadzone przez praktyków oraz mentoring. Stale wypracowywano nowe formy współpracy organizując spotkania tematyczne w tym zakresie. Generalnie dzięki projektom możliwe jest przybliżenie studiującym na Wydziale rynków pracy poprzez włączenie pracodawców w tworzenie koncepcji kształcenia i sam proces kształcenia. Dzięki temu studenci lepiej wiedzą, jakie mają perspektywy zatrudnienia i jak najlepiej przygotować się w trakcie studiów do wejścia na rynek pracy.

Wśród celów projektu „Kuźnia Kadr 4”, realizowanego wspólnie z KGHM Polska Miedź S.A., szczególną pozycję zajmuje współpraca z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów nauczania poprzez modyfikację i tworzenie programów kształcenia. Zespół Oceniający zapoznał się z problematyką panelowych spotkań, m.in. dotyczących dyskusji na temat oferowanych specjalności w ramach prowadzonych przez Wydział kierunków studiów. Przedmiotem dyskusji była przede wszystkim ocena kompozycji programu. Pracodawcy formułowali konkretne propozycje nawet tak szczegółowe jak zapoznanie się z aktualnymi drukami urzędowymi (specjalność Skarbowość). Przy udziale przedstawicieli Wydziału odbyło się ponad 40 spotkań panelowych w latach 2011-2014.

Jednym z najważniejszych osiągnięć w projekcie „Kuźnia Kadr 4” jest nakreślenie ram, jakich kompetencji od studenta oczekuje pracodawca w ramach poszczególnych kierunków studiów w wizytowanej jednostce. Znalazło to m.in. odbicie w innowacyjnej, opracowanej dla kierunku „*finanse i rachunkowość*” specjalności Skarbowość.

W ścisłej współpracy z pracodawcami powstają także oferty kształcenia w ramach studiów podyplomowych, głównie w obszarach zarządzania, rachunkowości, kontrolingu oraz finansów. Zajęcia na studiach podyplomowych prowadzą również specjaliści z przedsiębiorstw i instytucji, głównie funkcjonujących na lokalnym rynku pracy. Ważną rolę w tworzeniu oferty kształcenia w ramach kierunków realizowanych na wizytowanym Wydziale zapewnia aktywna działalność Klubu Partnera UE we Wrocławiu. Członkami Klubu są polskie i międzynarodowe firmy (aktualnie 15 firm) tworzące grupę wybitnych praktyków biorących udział w zespołach opracowujących plany i programy studiów, ale prowadzących także zajęcia dydaktyczne, oferujących praktyki i staże, co w efekcie daje lepsze perspektywy zatrudnienia absolwentów wizytowanej jednostki. Zespół Oceniający miał możliwość zapoznania się z protokołami ze spotkań Klubu Partnera, w których brali udział przedstawiciele Wydziału. Ze spotkań poświęconym problemom dydaktyki wynikała m.in. rzeczowa i poważna dyskusja na temat zachowania odpowiednich proporcji w przygotowywanych ofertach edukacyjnych dla danego kierunku pomiędzy dobrym i twórczym kształceniem praktycznym a nauczaniem teorii.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że pełna realizacja ważnej strategicznej funkcji Uczelni, jaką jest współpraca z pracodawcami w zakresie tworzenia oferty edukacyjnej i budowania wspólnej kultury kształcenia Wydziału wymaga specjalistycznej obsługi. W UE we Wrocławiu rolę tę pełni Biuro Nauki i Współpracy z Gospodarką a także w znacznym stopniu Dział Obsługi Projektów Rozwojowych posiadające odpowiednie zasoby kadrowe, lokalowe oraz wyposażenie techniczne, niejednokrotnie bardzo specyficzne, jak to ma miejsce np. w przypadku badania absolwentów metodą fokusową w celu oceny efektów kształcenia.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni	Jednostki	Uczelni	Jednostki	Uczelni	Jednostki
studia stacjonarne	8.666	2.972	306	117		
studia niestacjonarne	5.201	1.927	290	122		
RAZEM:	13.867	4.899	596	230	1.699	101

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Strategia rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych jest opracowana na podstawie zapisów misji, wizji, obszarów oraz celów strategicznych Uczelni. Merytoryczne obszary strategii Wydziału i Uczelni są zbieżne (obszar nauki, kształcenia oraz współpracy z otoczeniem). Sformułowana wizja Wydziału nawiązuje bezpośrednio do ogólnych celów Uczelni. Główne kierunki rozwoju zawarte w strategii Wydziału, takie jak interdyscyplinarność działalności naukowej i dydaktycznej, rozwijanie umiejętności praktycznych studentów, umiędzynarodowienie, w szczególności oferta obcojęzyczna, indywidualizacja studiów, nawiązują do celów zawartych w strategii Uczelni oraz uwzględniają działania podejmowane w zakresie jakości i doskonalenia procesu kształcenia.
- 2) Koncepcja kształcenia zakłada solidne osadzenie programów, w szczególności efektów i planów studiów w dziedzinie nauk ekonomicznych. Wydział prowadzi kształcenie w obszarach trzech dyscyplin dziedziny nauk ekonomicznych, tj. w dyscyplinie ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse. Koncepcja kształcenia zakłada interdyscyplinarność przekazywanej wiedzy, co jest realizowane poprzez bogatą ofertę kształcenia w zakresie ww. trzech dyscyplin naukowych, zarówno na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jak i na studiach podyplomowych. Elementem koncepcji kształcenia jest również umiędzynarodowienie toku studiów, co ma swoje odzwierciedlenie w prowadzonych potokach anglojęzycznych, w bogatej ofercie zajęć w językach obcych oraz szerokiej wymianie w ramach programu Erasmus i umów bilateralnych. Koncepcja kształcenia jest zatem w pełni spójna z założonymi kierunkami strategicznego rozwoju Wydziału.
- 3) Pozycja jednostki na rynku edukacyjnym, zarówno lokalnie, w skali kraju jak i w skali międzynarodowej jest utrwalona i rozpoznawalna. Świadczą o tym liczba studentów zarówno Uniwersytetu, jak i jednostki, pozycja Uniwersytetu w zakresie nauk ekonomicznych w rankingach szkół wyższych oraz stosunkowo szeroki zakres kształcenia na studiach doktoranckich oraz studiach podyplomowych.
- 4) Wprowadzona na Wydziale struktura wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz zadania przypisane poszczególnym podmiotom w jego ramach zapewnia udział najważniejszych interesariuszy wewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia, konstruowaniu programów kształcenia, jak również przygotowaniu oferty edukacyjnej. Wydział Nauk Ekonomicznych z dużym zaangażowaniem i determinacją realizuje cele strategiczne w sferze oferty edukacyjnej i tworzenia wysokiej kultury kształcenia praktycznego. Powstają nowe specjalności i nowe propozycje studiów podyplomowych tworzone z inicjatywy i przy pełnym dydaktycznym udziale przedstawicieli praktyki gospodarczej. Pozyskane ze źródeł zewnętrznych środki na realizację tych celów strategicznych pozwalają na rozwinięcie różnych form bezpośredniej i autentycznej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy tworzeniu koncepcji kształcenia odpowiednio do potrzeb praktyki gospodarczej.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1)

Struktura kompetencji i podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością kształcenia na ocenianym Wydziale jest powiązana z Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (wprowadzonym na mocy Uchwały Senatu nr 38/2010 z dnia 27 maja 2010 r.) oraz Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych (przyjęty Uchwałą nr 1/2009-2010 Rady Wydziału w dniu 1 października 2010 r.). System Uczelniany wyodrębnia takie podmioty, jak: wydziałowe komisje dydaktyczne i wydziałowe zespoły ds. zapewnienia jakości kształcenia. Określa ogólnie ich zadania i wskazuje główne zasady podejmowania decyzji w procesie dydaktycznym na Uczelni.

Struktura WSZJK na ocenianym Wydziale nawiązuje do struktury systemu Uczelnianego. Zgodnie z tą strukturą wyraźnie określono zakres kompetencji dziekanów i wydziałowych komisji dydaktycznych, opiekunów kierunków i specjalności oraz kierowników Katedr. Kierownicy Katedr przygotowują opinie o programach studiów, a wydziałowe zespoły do spraw zapewnienia jakości kształcenia są odpowiedzialne za koordynację poprawnego budowania sylabusów, wybór metod dydaktycznych, ustalenie warunków zaliczenia i egzaminów, a także organizację praktyk i obron. Układ zależności między poszczególnymi elementami systemu nie budzi wątpliwości. Podejmowanie decyzji jest przejrzyste.

WSZJK na Wydziale obejmuje zbiór narzędzi wspomagających zarządzanie mechanizmami i zasobami Wydziału w realizacji celów oraz spełnianiu wymagań związanych z jakością procesu kształcenia. System ten uwzględnia realizację wartości przyjętych w misji Uczelni oraz celów strategicznych rozwoju Wydziału i zakładanych celów kształcenia na Wydziale.

WSZJK Wydziału dla realizacji zakładanych celów i zachowania przyjętych standardów opiera się na zasadzie nauczania zorientowanego na studenta i absolwenta. Efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków są spójne z celami i profilem absolwenta, a od roku akademickiego 2012/2013 także ze strukturą kwalifikacji absolwenta (KRK). Absolwenci i pracodawcy mają możliwości wpływania na zakładane efekty i przyjęte cele kształcenia poszczególnych kierunków studiów na danym poziomie studiów.

Przyjęte rozwiązania zakładają, że podstawowym celem wydziałowego WSZJK jest uzyskanie wysokiej jakości kadr o najwyższych i pożądanym przez rynek pracy kwalifikacjach oraz postawach społecznych poprzez: planowanie procesu dydaktycznego i właściwą jego realizację, stałe monitorowanie i analizę wyników monitorowania jakości kształcenia oraz podejmowanie działań doskonalących proces dydaktyczny. Dokładnie opisano szczegółowe zadania WSZJK Wydziału oraz zakres działań w systemie (osiem działań obejmujących wszystkie istotne elementy procesu kształcenia, m.in.: nabór studentów, opracowywanie programów i planów studiów, organizację procesu dydaktycznego, ewaluację procesów i efektów kształcenia oraz doskonalenie kadry dydaktycznej). W wydziałowym WSZJK opisano 15 procedur stosowanych w odniesieniu do wszystkich obszarów/czynników mających wpływ na proces dydaktyczny. Można uznać, że procedury te odnoszone są do wszystkich istotnych obszarów decydujących o jakości kształcenia.

W systemie wydziałowym opisano także założenia organizacji zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale. Przyjęto, że dla podnoszenia jakości procesu dydaktycznego znaczenie mają działania wszystkich pracowników Wydziału, którzy korzystają z pomocy wyspecjalizowanych stanowisk: Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, Centrum Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki i Wydziałowej Komisji ds.

Zapewnienia Jakości Kształcenia. Obie Komisje działają zgodnie z Uchwałą Senatu UE nr 38/2010 z 27 maja 2010 r.. Wydziałowa Komisja ds. Dydaktyki jest podmiotem doradczym opiniującym i przygotowującym uchwały Rady Wydziału w odniesieniu do procesu dydaktycznego. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia jest również organem doradczym dla Dziekana, a jej zadania obejmują m.in.: opiniowanie projektów tworzenia nowych kierunków i specjalności oraz programów kierunków studiów, ocenianie procesu dydaktycznego, monitorowanie poprawności systemu punktów ECTS.

W Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia występują reprezentanci samodzielnych i niesamodzielnych pracowników naukowych i pracowników administracyjnych.

W trakcie wizytacji udostępniono regulamin Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (w dokumencie brak daty jego uchwalenia przez Radę Wydziału). Zgodnie z tym regulaminem Komisję powołuje Rada Wydziału na okres kadencji i może być ona odwołana na wniosek Dziekana również przez Radę Wydziału. Zakres kompetencji Komisji obejmuje m.in. przeprowadzanie wewnętrznych przeglądów dotyczących jakości procesu kształcenia, identyfikację potencjalnych możliwości i problemów oraz propozycję działań zapobiegawczych i naprawczych. W trakcie wizytacji przedstawiono informacje o składzie Wydziałowej Komisji (przewodniczący i sześciu pracowników naukowych oraz przedstawiciel studentów) oraz o terminach i podejmowanych tematach posiedzeń komisji w okresie od 05.2013 do 05.2014. Na ostatnim z tych posiedzeń przekazano raport Komisji Dziekanowi Wydziału oraz opiekunom kierunków: „*ekonomia*”, „*finanse i rachunkowość*”, „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*” oraz „*zarządzanie*”.

Przyjęte rozwiązania systemowe pozwalają stwierdzić, że struktura decyzji w zarządzaniu jakością kształcenia na Wydziale jest prawidłowa. Przyjęte rozwiązania zapewniają wystarczający wpływ interesariuszy wewnętrznych: pracowników Wydziału (prowadzący zajęcia, kierownicy Katedr, opiekunowie kierunków) i studentów (poprzez ankietyzację zajęć i oceny wyborów specjalności na poszczególnych kierunkach), a także interesariuszy zewnętrznych (pracodawcy i absolwenci kierunków – m.in. w ramach kolejnych edycji projektu „*Kuźnia Kadr*”).

W obecnie funkcjonującej Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (Uchwała Rady Wydziału nr NE/DZS-0001-3-24/13 w dniu 28 marca 2013) brak jest przedstawiciela doktorantów. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku Rektorskiej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonującej na poziomie Uczelni. Przedstawicieli doktorantów brak jest również w Wydziałowej Komisji ds. Studiów Doktoranckich (powołana na lata 2012-2016, Uchwała Rady Wydziału nr NE/DZS-0001/13 w dniu 24 stycznia 2013). Dla poprawy skuteczności ich działania należy rozważyć możliwość powołania w ich skład przedstawicieli doktorantów.

Władze Wydziału zapewniają o dobrym kontakcie bezpośrednim z doktorantami, odbywają się spotkania Kierownika Studiów Doktoranckich z doktorantami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, podczas których następuje wymiana uwag i zbieranie sugestii dotyczących zmian w warunkach studiowania. Doktoranci studiów stacjonarnych wskazali jednak, że w ich przypadku spotkania te występują nieregularnie. Jak dotąd przeprowadzono jednokrotną ankietę wśród doktorantów, stała się ona jednym z elementów wykorzystanych w czasie tworzenia w 2012 roku raportu „*Badania studiów trzeciego stopnia na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu w ramach projektu Kuźnia Kadr 2*”.

W ocenianej jednostce studenci, jako interesariusze wewnętrzni uczestniczą w strukturze decyzyjnej zarządzania jakością kształcenia, co potwierdzono na spotkaniu z Komisją ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale oraz samorządem studenckim funkcjonującym w jednostce. Studenci nie są jednak powołani w sposób formalny do składu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, której skład wyznacza przedstawiona przez ocenianą jednostkę Uchwała nr 44/2013 Rady Wydziału, co wymaga poprawy w przyszłości. Pomimo tego formalnego braku przedstawiciele studentów mogą uczestniczyć w posiedzeniach Komisji oraz są do niej delegowani na podstawie wniosku samorządu studenckiego. Studenci są zapraszani z odpowiednim wyprzedzeniem na posiedzenia ciał pracujących nad jakością kształcenia na Wydziale oraz są traktowani na równi z innymi członkami Komisji, ich głos jest respektowany oraz oczekiwany, co potwierdzają w rozmowie z Zespołem Oceniającym. Niestety aktywność i obecność studentów na posiedzeniu Komisji jest znikoma, co zauważają również pozostali jej członkowie będący nauczycielami akademickimi. Zdaniem nauczycieli studenci, albo nie mają czasu na uczęszczanie na posiedzenia Komisji, albo nie są tym zainteresowani. Zespół Oceniający zanotował komentarze, iż studenci w poprzedniej kadencji Komisji wykazywali zdecydowanie większe zainteresowanie jej pracami i brali w nich aktywny udział. Wskazaniem byłoby wzmocnienie aktywności wybranych przedstawicieli studentów w pracach Komisji. Pomimo braku aktywności w Komisji na poziomie Wydziału, przedstawiciele studentów włączają się w inicjatywy projakościowe na poziomie Uczelni oraz przedstawiają własne propozycje zmian w procedurach i narzędziach systemu. Na pozytywną ocenę zasługują na przykład propozycja zmniejszenia ilości pytań w ankiecie studenckiej czy pomysł stworzenia think tanku badającego jakość dydaktyki w Uczelni.

Organami systemu zapewnienia jakości związanymi z prowadzeniem studiów podyplomowych są: Rektor, Rada Wydziału i Dziekan. Do kompetencji Rektora należy podejmowanie decyzji o uruchomieniu studiów podyplomowych. Rektor podejmuje decyzję w tym przedmiocie na wniosek Prodziekana ds. studiów niestacjonarnych i podyplomowych, po uzyskaniu akceptacji Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych. Rada Wydziału akceptuje wniosek opiekuna naukowego lub kierownika studium o uruchomienie studiów podyplomowych i zatwierdza kierowników tych studiów. Natomiast do kompetencji Dziekana należy wyrażanie zgody na zatrudnianie do prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych w przypadku osób nie będących pracownikami Uniwersytetu.

2)

Procedury Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału mają charakter kompleksowy i obejmują wszystkie prowadzone w ramach Wydziału studia, z tym że zapisy systemu koncentrują się przede wszystkim na studiach pierwszego i drugiego stopnia w ramach oferowanych kierunków studiów. Przyjęte rozwiązania na Wydziale obejmują także studia podyplomowe - wskazano organy Uczelni i wydziałowe decydujące o uruchomieniu studiów podyplomowych, ich zatwierdzaniu oraz obsadzie dydaktycznej.

Procedury dotyczące poszczególnych czynników decydujących o jakości kształcenia na ocenianym Wydziale są prawidłowe. W sumie już w 2010 r. wskazano w WSZJK Wydziału 15 takich procedur. Są to:

- 1) Procedura „*Określenie zasad formułowania sylwetki absolwenta*”, które były wyraźnie powiązane z wymaganiami Procesu Bolońskiego oraz założeniami KRK. Dla określenia profilu absolwenta realizowanych kierunków zgodnie z przyjętymi zasadami, duże znaczenie ma udział pracodawców, studentów i absolwentów, którzy mają zapewnić dostosowanie kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

- 2) Procedura „*Określenie zasad projektowania programów nauczania i planów studiów*”, zgodnie z którą program zawiera szczegółowy opis sposobów realizacji celów i efektów kształcenia kierunków każdego z poziomów kształcenia, a plan określa organizację i sposób realizacji programów nauczania w podziale na poszczególne semestry i lata studiów, wymiar godzin oraz liczbę punktów ECTS. Opis wymagań w odniesieniu do programów nauczania i planów studiów jest kompletny, wskazuje się też, jaką rolę w procesie kształcenia pełnią sylabusy przedmiotów. W odniesieniu do tej procedury nie można mieć żadnych strzeżeń. Procedura wskazuje też na konieczność udostępniania informacji o programach nauczania i planach studiów w trakcie prowadzenia rekrutacji poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej.
- 3) Procedura „*Określanie zasad sporządzania sylabusów*”, w której wskazuje się wszystkie niezbędne elementy konieczne w sylabusach, a także określa się rolę koordynatora danego przedmiotu oraz zasady udostępniania sylabusów przedmiotów na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń. Procedura określa również wzór sylabusu przedmiotu.
- 4) Procedura „*Określenie zasad wyboru przedmiotu przez studentów*” –zgodnie z przepisami na każdym poziomie studiów student dokonuje wyboru co najmniej 30% treści kształcenia przewidzianych dla danego kierunku. Wybory dotyczą przedmiotów specjalizacyjnych oraz przedmiotów umożliwiających pogłębienie umiejętności, a także przedmiotów ogólnego wyboru oraz seminariów dyplomowych i magisterskich i języków obcych.
- 5) Procedura „*Zatwierdzanie, monitorowanie oraz okresowy przegląd programów nauczania*” określa funkcje Wydziałowej Komisji Dydaktycznej (WKD) w tym zakresie, opiekunów kierunków oraz Prodziekana ds. studiów stacjonarnych i dydaktyki. Procedura zakłada, że WKD co najmniej raz na dwa lata przeprowadza analizy programów i planów studiów. Wskazuje się także zasady wykorzystywania raportów z wewnętrznych przeglądów jakości kształcenia. Udostępniona podczas wizytacji PKA dokumentacja potwierdziła podejmowane działania.
- 6) Procedura „*Monitorowanie standardów kształcenia wprowadzanych przez właściwego ministra*” – obecnie nieaktualna.
- 7) Procedura „*Zapewnienie odpowiedniej jakości kadry dydaktycznej*” zakłada prowadzenie odpowiedniej polityki kadrowej, prowadzenie kursów pedagogicznych i szkolenia dla kadry naukowo-dydaktycznej, projakościowe zasady oceny nauczycieli akademickich, systematyczne hospitacje i anonimowe ankiety zajęć dydaktycznych. Zaproponowane rozwiązania są poprawne, zakładają, że każdy nauczyciel akademicki podlega hospitacji raz na dwa lata, a samorząd studencki w porozumieniu z Prorektorem ds. dydaktyki corocznie przeprowadza anonimową ankietę wśród studentów, której wyniki są podawane do wiadomości kierownika katedry, Dziekana oraz samego zainteresowanego. W procedurze dopuszcza się także oceny prowadzących zajęcia przez stowarzyszenia studenckie – WIGOR, B.E.S.T. oraz AISEC.
- 8) Procedura „*Określenie zasad prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych na Wydziale*” uszczegóławia wcześniej wskazane działania na rzecz zapewnienia jakości kadry dydaktycznej, a przyjęte rozwiązania nie budzą wątpliwości.
- 9) Procedura „*Określanie kryteriów, przepisów i procedur oceniania studentów, publikowania przyjętych kryteriów oraz przestrzegania ich konsekwentnego stosowania*” wskazuje formy oraz zasady przeprowadzania zaliczeń i egzaminów. Przyjęte rozwiązania nie budzą wątpliwości, a jednocześnie wskazane zasady można uznać za istotne dla budowania kultury jakości kształcenia na Wydziale.
- 10) Procedura „*Określenie sposobu wyboru promotorów oraz prowadzenia seminariów dyplomowych*” podaje zasady zapewniające względną swobodę wyboru promotorów przez studentów.

- 11) Procedura „*Określenie kryteriów przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich/magisterskich)*” odwołuje się do Regulaminu Studiów UE i przyjmuje, że szczegółowe kryteria przygotowywania prac dyplomowych uchwała Rada Wydziału na wniosek Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. Przyjęte rozwiązania budzą zastrzeżeń.
- 12) Procedura „*Określenie kryteriów i procedur przeprowadzania egzaminów dyplomowych*” odwołuje się również do Regulaminu Studiów uchwał Rady Wydziału oraz określa zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Można zauważyć, że wskazano także zasady przygotowania pytań kierunkowych i pytań specjalnościowych, które są konsultowane z opiekunem kierunku i referowane na posiedzeniu Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, a zatwierdzane decyzją Dziekana na wniosek opiekuna kierunku.
- 13) Procedura „*Określenie celów, form realizacji, systemu kontroli oraz zaliczania praktyk zawodowych*” określa ogólne cele praktyk zawodowych, wskazuje pożądane terminy odbywania praktyk, narzuca przyznanie punktów ECTS oraz wprowadza zasady kontroli praktyki i warunki jej zaliczenia.
- 14) Procedura „*Określenie warunków procesu kształcenia*” dotyczy zapewnienia odpowiednich warunków w fazie projektowania i realizacji procesu kształcenia. Zakłada się, że w fazie projektowania konieczne jest organizowanie współpracy z pracodawcami i absolwentami oraz studentami, którzy są włączani w dyskusje o koncepcji kierunków poprzez uczestnictwo w pracach Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W fazie realizacji procesu kształcenia zgodnie z procedurą konieczne jest zapewnienie odpowiedniej kadry dydaktycznej (ocenianej okresowo) oraz zaangażowanie pracowników administracyjnych w usprawnienie działalności dydaktycznej. W fazie realizacji procesu kształcenia zakłada się dokonywanie regularnych przeglądów infrastruktury Wydziału.
- 15) Procedura „*Określenie zasad publikowania informacji o procesie kształcenia*” określa zasady publikowania programów nauczania i planów studiów, zasady przygotowywania harmonogramu zajęć, wskazuje terminy ogłaszania szczegółowego harmonogramu zajęć, terminy publikacji sylabusów przedmiotów oraz dostępność do analiz Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz raportów Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

System zapewnienia jakości kształcenia określa zasady formułowania profilu absolwenta, a od roku akademickiego 2012/2013 strukturę kwalifikacji absolwenta zgodnie z KRK, dla każdego z realizowanych kierunków studiów z uwzględnieniem opinii pracodawców, studentów i absolwentów w odniesieniu do efektów wiedzy, umiejętności i postaw społecznych. Określa również zasady projektowania programów nauczania i planów studiów (wg procedur przyjętych w 2009 r. zasady te nie były jeszcze odnoszone do studiów doktoranckich i studiów podyplomowych, ale obecnie zostały one odpowiednio rozszerzone). Szczegółowo określono zasady sporządzania sylabusów i wyborów przedmiotów przez studentów, zasady prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych, monitorowanie jakości kształcenia i działania na rzecz zapewnienia odpowiedniej kadry dydaktycznej, a także kryteria, przepisy i procedury oceniania studentów, publikowania kryteriów przygotowywania prac dyplomowych, procedury przeprowadzania egzaminów dyplomowych, a także cele, formy realizacji, zasady kontroli i zaliczania praktyk zawodowych. Warto podkreślić, że odrębną procedurę przyjęto dla określenia warunków procesu kształcenia (konieczność współpracy z pracodawcami, absolwentami i studentami oraz pracownikami akademickimi i pracownikami administracji), w tym dokonywanie regularnych przeglądów infrastruktury. Określono także zasady publikowania informacji o procesie kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia stosowany na Wydziale obejmuje w szczególności studia podyplomowe. Systemem tym objęte są wszystkie niezbędne elementy związane z prowadzeniem kształcenia na studiach podyplomowych, a w szczególności

planowanie procesu kształcenia, opracowanie programów kształcenia, organizacja procesu kształcenia, zapewnienie odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć dydaktycznych, ewaluacja procesu kształcenia, dobór i ocena kadry prowadzącej zajęcia, współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, weryfikacja efektów kształcenia.

Procedury i narzędzia ujęte w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia znajdują odpowiednie zastosowania w odniesieniu do studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale. Mają one charakter kompleksowy. Obejmują działania związane z rozpoznawaniem zapotrzebowania ze strony rynku pracy na kształcenie na studiach podyplomowych, dobór kadry dydaktycznej, kształtowanie oferty programowej i opracowanie programów studiów, prowadzenie studiów w odpowiednich warunkach organizacyjnych i technicznych, ewaluację uczestników i procesu kształcenia, wdrażanie ewentualnych działań naprawczych. Wskazane procedury i narzędzia stosowane są w odpowiedniej sekwencji i wzajemnym powiązaniu z punktu widzenia zapewnienia jakości kształcenia na studiach podyplomowych.

Procedury oraz narzędzia analiz poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia na wizytowanym Wydziale zostały sformułowane prawidłowo i są kompletne. Kolejność postępowania w ramach poszczególnych procedur, odnoszących się do studiów licencjackich i magisterskich poszczególnych kierunków realizowanych na Wydziale jest prawidłowa. Zaproponowane procedury były w kolejnych latach akademickich modyfikowane i rozszerzane.

a)

Ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach, stopniach oraz formach studiów uwzględniają m.in. następujące procedury: „Określenie zasad projektowania programów nauczania i planów studiów” „Określenie zasad sporządzania sylabusów” „Określenie kryteriów przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich/magisterskich)”, „Określenie kryteriów i procedur przeprowadzania egzaminów dyplomowych”, „Określenie celów, form realizacji, systemu kontroli oraz zaliczania praktyk zawodowych”.

Stopień realizacji efektów kształcenia objęty jest również w sporządzanych na Wydziale analizach i raportach. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia corocznie sporządza raport, który jest przekazywany Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz Radzie Wydziału. Udostępniony w trakcie wizytacji raport Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia z 15 kwietnia 2014 r. jest wyczerpujący. Szczegółowo opisuje współpracę z Senacką Komisją ds. Jakości Kształcenia, formułuje wnioski i zalecenia z analizy poszczególnych czynników decydujących o jakości kształcenia, w tym także wnioski z ocen pracodawców, opiekunów kierunków oraz absolwentów. Przygotowano także ocenę osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunków: „*ekonomia*”, „*międzynarodowe stosunki gospodarcze*”, „*finanse i rachunkowość*” oraz „*zarządzanie*”, dla studiów licencjackich i magisterskich. Ocena została dokonana przez pracowników stanowiących minimum kadrowe dla każdego z kierunków – można więc uznać, że są to oceny interesariuszy wewnętrznych. Oceny kierunkowych efektów kształcenia dokonano stosując pięciostopniową skalę ważności każdego z efektów zgodnie z przyjętymi macierzami listy efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla poszczególnych kierunków. Pozwoliło to na sformułowanie ogólnych uwag dla każdego z kierunków, a także wskazanie efekty, które można zlikwidować bądź zmodyfikować oraz wskazanie, jakie efekty kierunkowe należy dodatkowo uwzględnić w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Raporty zostały przez Prodziekana ds. dydaktyki studiów stacjonarnych skierowane do opiekunów kierunków i pracowników prowadzących dydaktykę na każdym z kierunków studiów. Przeprowadzone analizy mieszczą

się ogólnie w procedurze „Określenie zasad projektowania programów nauczania” oraz w procedurze „Zatwierdzanie, monitorowanie oraz dokonywanie okresowych przeglądów programów nauczania”.

Przeprowadzone analizy i badania czynników jakości kształcenia są prawidłowe, a uzyskiwane wyniki i wnioski są wartościowe dla podnoszenia jakości kształcenia, w tym oceny stopnia osiąganych efektów kształcenia. Wykonanie takich raportów należy uznać za pozytywny efekt funkcjonowania WSZJK, a także za istotny czynnik budowania kultury jakości kształcenia.

Wizytowana jednostka określiła efekty kształcenia dla prowadzonych studiów III stopnia. W tworzeniu efektów kształcenia uczestniczyli również doktoranci, którym zostały one przedstawione do konsultacji. Określono również punkty ECTS, program studiów został zaopiniowany przez przedstawicieli doktorantów. Obecnie Kierownicy Studiów doktoranckich pracują nad nowelizacją programów i punktów ECTS zgodnie z nowelizacją Rozporządzenia z dnia 1 lipca 2013 roku (rekomenduje się przyspieszenie prac i szybką zmianę programów). Obecnie opinie i uwagi doktorantów dotyczące jakości kształcenia przekazywane są bezpośrednio Kierownikowi Studiów, prowadzącym zajęcia oraz za pośrednictwem swojego przedstawiciela w Radzie Wydziału.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia na studiach doktoranckich jest wielostopniowa i obejmuje:

- ocenę zgodności programów nauczania z deklarowanymi efektami kształcenia. Propozycję efektów w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji opracowała Wydziałowa Komisja ds. Studiów Doktoranckich, zaopiniowała ją Rada Wydziału, a zatwierdził Senat Uczelni,
- ocenę osiągnięć studenta na zajęciach według zasad ustalonych przez prowadzących poszczególne przedmioty,
- ocenę rocznych osiągnięć doktoranta na podstawie kryteriów ustalonych w Arkuszu Okresowej Oceny Doktoranta (zał. 1 do Regulaminu Studiów Doktoranckich) oraz ocenę projektu pracy doktorskiej.

Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych zatwierdzone są Uchwałami Senatu w miarę pojawiania się nowych propozycji uruchamiania kształcenia. Dla studiów prowadzonych obecnie na Wydziale Nauk Ekonomicznych efekty kształcenia zostały zatwierdzone Uchwałami Senatu UE 27/2013, 39/2013 i Nr 58/2013 z odpowiednio dnia 25 kwietnia 2013 r., 23 maja 2013 i 24 października 2013 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Dla każdego przedmiotu na studiach podyplomowych opracowany został sylabus studiów obejmujący w szczególności cele przedmiotu, efekty kształcenia, program przedmiotu, metody i narzędzia dydaktyczne, sposób weryfikacji efektów kształcenia oraz literaturę podstawową i uzupełniającą. Efekty przedmiotowe zostały określone w sposób merytorycznie prawidłowy. Relacje pomiędzy efektami kierunkowymi a przedmiotowymi ujęte zostały w formie matrycy efektów kształcenia. Pozwala ona na dokonanie analizy prowadzącej do stwierdzenia, że efekty przedmiotowe odpowiednio pokrywają założone efekty kierunkowe, a tym samym program studiów zapewnia realizację określonych dla nich efektów kształcenia. Na tej podstawie można uznać, że program studiów podyplomowych oraz przyjęty dla nich plan studiów i czas ich trwania stwarzają możliwość realizacji założonych efektów kształcenia.

Stosowane procedury przewidziane w WSZJK na Wydziale zapewniają ocenę realizacji kierunkowych efektów kształcenia, a także ocenę znaczenia przyjętych efektów dla uzyskania odpowiedniej struktury kwalifikacji absolwenta na danym kierunku studiów.

b)

Aby przedstawić skalę udziału przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia na kierunkach prowadzonych na wizytowanym Wydziale należy przede wszystkim scharakteryzować konkretne aktywności, jakie wynikają z realizacji projektów „Kuźnia Kadr”. Są one szerzej opisane w punkcie 6.4. Wiele działań w ich ramach wskazuje na efektywną rolę interesariuszy Wydziału w określaniu i ocenie efektów kształcenia. Należy tu podkreślić m.in.:

- wymienione wyżej spotkania panelowe z pracodawcami poświęcone tworzeniu i ocenie efektów kształcenia,
- płatne staże, podczas których weryfikowane są kompetencje uzyskiwane przez studentów wizytowanego Wydziału,
- ewaluacja (i rozwój) nabywanych kompetencji studentów poprzez seminaria prowadzone przez praktyków biznesu oraz poprzez indywidualną pracę praktyka ze studentem (mentoring).

Wspomniany wyżej powstały na Uczelni w 2009 roku, Klub Partnera Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, także rozwija współpracę z Wydziałem w zakresie doskonalenia efektów kształcenia.

W specjalnym badaniu przeprowadzonym wśród pracodawców poddano konsultacji i ocenie założone efekty kształcenia dla kierunków studiów wizytowanego Wydziału. Badanie zostało przeprowadzone jesienią 2013 r., z pomocą Działu Obsługi Projektów Rozwojowych Uczelni. Powstały obszernie i wnikliwe raporty dla każdego z kierunków, z którymi zapoznał się Zespół Oceniający. Badania te będą kontynuowane. W odniesieniu do poszczególnych kierunków studiów pracodawcy formułowali konkretne propozycje modyfikacji czy też dodatkowego wprowadzenia efektów kształcenia i sposobów weryfikacji ich osiągnięcia. Formułowali także generalne uwagi dotyczące swoich oczekiwań co do kompetencji absolwentów. Uzyskane oceny oferty dydaktycznej Wydziału zostały przekazane do opiekunów kierunków i kierowników katedr (na których spoczywa zadanie kreowania oferty dydaktycznej w ramach poszczególnych kierunków studiów) i wykorzystane do doskonalenia oferty dydaktycznej Wydziału, tj. określania efektów kształcenia w ramach kierunków i specjalności.

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z interesariuszami rynku pracy (por. dalej punkt 6.4.) pracodawcy podkreślali ich rolę w tworzeniu i ocenie efektów kształcenia. Przedstawiciele Izby Skarbowej wskazywali na uruchomienie specjalności Skarbowość, która powstała przy ich bezpośrednim udziale. Przedstawiciele Izby Celnej podkreślali wspólne przygotowanie koncepcji i prowadzenie seminariów umożliwiających realizację i weryfikację zamierzonych efektów kształcenia na kierunku „*finanse i rachunkowość*”. Przedstawiciele instytucji publicznych takich jak GUS czy ZUS wskazywali na ich uczestnictwo w weryfikacji efektów kształcenia poprzez realizację konkretnych zleconych zagadnień w ramach prac dyplomowych.

c)

Badania prowadzone w projekcie „Kuźnia Kadr” umożliwiły przygotowanie metodyki badań losów zawodowych absolwentów. Jest to opracowanie naukowe, pt. „Absolwent

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, które pokazuje jak prowadzić badania zawodowych losów absolwentów na Uczelniach. Przedstawione metody badań zastosowane zostały w badaniach losów absolwentów UE we Wrocławiu, respondentami byli także absolwenci wizytowanego Wydziału. Opracowanie to bazuje więc także na konkretnych doświadczeniach z badania losów absolwentów, które przeprowadzone zostało w ramach projektu „Kuźnia Kadr 4” i przedstawione w formie obszernego raportu. Badani byli absolwenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i całego Uniwersytetu, którzy ukończyli studia w roku 2011. Badanie miało charakter ilościowy, były to wywiady telefoniczne wspomagane komputerowego (metoda CATI) oraz jakościowy w formie zorganizowanych wywiadów grupowych (metody FGI oraz OFGI). Przeprowadzono 1.602 wywiady telefoniczne oraz przeprowadzono 10 wywiadów grupowych wśród absolwentów. W badaniu uczestniczyli głównie pracodawcy z Dolnego Śląska zatrudniający absolwentów wizytowanego Wydziału.

Ocena efektów kształcenia na rynku pracy dokonana została zarówno przez pryzmat absolwenta, jak i pracodawcy. Ważnym wnioskiem z punktu widzenia jakości kształcenia jest ciągle jeszcze niedostateczny, zdaniem absolwentów, udział zagadnień praktycznych tj. umiejscowienie teorii w szerszym kontekście funkcjonowania gospodarki, a nie tylko ilustrowanie jej przykładami. Dobre przygotowanie merytoryczne absolwentów, ale nie wystarczające praktyczne, podkreślali także pracodawcy. Badanie wykazało, że prawie $\frac{3}{4}$ osób, które skończyło studia ocenia je pozytywnie, natomiast tylko połowa uważa, że program studiów spełnił ich oczekiwania. Praktycznie można mówić o 10% absolwentów, którzy poszukują pracy, bowiem na 22% niepracujących, tylko połowa jej poszukuje. Wśród tych drugich przede wszystkim ważną rolę odgrywa brak doświadczenia zawodowego. Absolwenci ocenili dość wysoko poziom kompetencji po ukończeniu studiów. Niemniej jednak wykazują chęć dalszej współpracy z Uczelnią w podnoszeniu posiadanej wiedzy i umiejętności, gdyż programy nauczania zawsze będą charakteryzować się „pewnym opóźnieniem” w stosunku do potrzeb rynku pracy.

Program kompleksowych badań losów absolwentów jaki przewiduje Uniwersytet Ekonomiczny, a w szczególności Wydział Nauk Ekonomicznych, to przede wszystkim wdrożenie innowacyjnego programu ABSOLWENT obejmującego m.in. budowę nowoczesnego portalu internetowego, opracowanego w ramach projektu „Kuźnia Kadr 7”, pozwoli na tworzenie stałych relacji między absolwentami a Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu. W testowym wdrażaniu opracowanego modelu i przygotowanego programu mogą wziąć udział także inne Uczelnie.

d)

Monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia realizowane są w ramach procedury „Zatwierdzanie, monitorowanie oraz okresowy przegląd programów nauczania”. Procedura ta określa w tym zakresie funkcje Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, opiekunów kierunków oraz Prodziekana ds. studiów stacjonarnych i dydaktyki. Wydziałowa Komisja Dydaktyczna co najmniej raz na dwa lata przeprowadza analizy programów i planów studiów. Udostępnione podczas wizytacji analizy i raporty potwierdziły przewidziane w procedurze działania.

Ponadto działania realizowane w ramach unikatowego projektu „Kuźnia Kadr” (aktualnie realizowane jest 7 edycja projektu) były również powiązane z badaniem oceny programów i treści kształcenia na poszczególnych kierunkach przez pracodawców. Współpraca z pracodawcami w ramach tego projektu jest konstruktywna dla doskonalenia programów kształcenia. W kolejnych projektach „Kuźni Kadr” oferowano m.in. płatne staże dla studentów, otwarte wykłady praktyków biznesu, seminaria z praktykami biznesu, a także

dyskusje na temat modyfikacji procesu kształcenia poprzez organizację spotkań panelowych pracodawców z władzami Uczelni (w tym Wydziału NE). W trakcie wizytacji przedstawiono rekomendacje ze współpracy z pracodawcami. Podkreślono też bardzo dobrą współpracę Działu Projektów Rozwojowych Uczelni realizujących projekt „Kuźnia Kadr” z Wydziałem Nauk Ekonomicznych. Mechanizmy wykorzystujące opinie pracodawców o programach i treściach kształcenia należy uznać za poprawne.

Monitorowania i okresowe przeglądy programów kształcenia prowadzonych kierunków studiów na Wydziale są prawidłowe. Udostępnione raporty oceny efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków można uznać za wystarczające działania dla ich monitorowania i przeglądów. Wnioskowanie z analizy jakościowej wyboru specjalności są również dobrym źródłem dla przeprowadzania okresowych przeglądów programów kształcenia.

e)

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje weryfikację osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Podstawową metodą weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia jest w szczególności system oceniania zarówno zdobywanych efektów modułowych, jak i kierunkowych poprzez ocenę prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych oraz dyplomowych. Proces oceniania studentów odbywa się w wizytowanej jednostce w sposób zwyczajowy. W szczególności nie opracowano żadnych odrębnych i stałych procedur czy narzędzi mających prowadzić zarówno do weryfikacji przyjętych w jednostce efektów kształcenia, jak i przede wszystkim weryfikacji procesu ich oceny. System oceniania studentów jest transparentny i niezmiennie respektowany oraz wynika z przepisów Regulaminu Studiów oraz uchwał Rady Wydziału. Zespół Oceniający zauważa, iż regułą na ocenianym Wydziale jest podawanie na pierwszych możliwych zajęciach zasad dotyczących oceny osiągnięć studentów, w tym warunków przystąpienia do zaliczenia danych form zajęć oraz zasady w nich uczestniczenia. Warunki te, co do zasady, nie są zmieniane bez pełnej aprobaty studentów tworzących daną grupę zajęciową. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym uznali system oceniania obowiązujący na Wydziale, za sprawiedliwy, nie wskazując sytuacji niewłaściwych. Studenci czerpią informacje o szczegółowych zasadach oceniania z kart poszczególnych przedmiotów, regulaminu studiów oraz od prowadzących zajęcia. Karty przedmiotów zawierające modułowe efekty kształcenia dostępne są dla studentów u prowadzących zajęcia oraz w systemie PSSOR, co należy ocenić pozytywnie. Studenci uważają karty poszczególnych przedmiotów za bardzo przydatne w toku studiów, a ich treść za zrozumiałą. Zaleca się przyjęcie systemowych rozwiązań mających na celu weryfikację rozdrobnionego systemu oceniania, czego obecnie brakuje. Jedyną stosowaną formą weryfikacji systemu oceniania są dwa pytania ankietowe zadawane studentom w semestralnej ocenie zajęć. Oceniana jednostka nie wskazała jednak płynących z odpowiedzi na nie wniosków czy działań, nie zanotowano również dokonywania pogłębionej analizy ich wyniku.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia odbywa się według harmonogramu sesji egzaminacyjnej, który znany jest studentom. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż efekty kształcenia osiągnięte na ich Wydziale są sprawdzalne, co wynika ze specyfiki ich studiów, tj. można je zweryfikować nie tylko systemem ich oceny na Uczelni, ale również poza jej murami np. podczas odbywanych praktyk lub na zajęciach z elementami praktycznymi prowadzonymi w ramach poszczególnych kierunków na ocenianym Wydziale. Studenci oceniają uzyskane efekty kształcenia, jako zadowalające,

w szczególności w zetknięciu z praktyką. Na ocenę pozytywną zasługuje przeprowadzone przez oceniany Wydział badanie w 2014 roku, w czasie którego oceny efektów kształcenia dokonywali pracownicy stanowiący minimum kadrowe dla poszczególnych kierunków studiów. Z tak przeprowadzonego badania sporządzono szczegółowy raport, który posłużyć ma do modyfikacji obowiązujących efektów. Raport stworzono dla każdego kierunku osobno, co ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Tak powzięte działanie uznaje się za dobry początek systemowego podejścia do weryfikacji efektów kształcenia, ponieważ Zespołowi Oceniającemu nie przedstawiono rezultatów, bądź podjętych na podstawie wskazanego badania działań zmierzających do zmian w programach kształcenia.

Zasady oceniania są przejrzyste i zrozumiałe w przypadku studiów doktoranckich. Zasady te są przedstawiane doktorantom razem ze szczegółowymi opisami przedmiotów. Określono w nich sposób jaką metodą na danym kursie zostaną zweryfikowane osiągnięte efekty kształcenia. Doktoranci podkreślają, że prowadzący zajęcia przed rozpoczęciem kursu przedstawiają zagadnienia programu i formy zaliczenia danego przedmiotu. Brak jest jednak formalnych dróg dokonywania tej oceny przez doktorantów.

f)

Wewnętrzne przepisy dotyczące ocen nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi określają uchwały Senatu oraz szczegółowe zarządzenia Rektora Uczelni i komunikaty Prorektora. Są one wyczerpujące, a przyjęte na Wydziale procedury są zgodne z rozwiązaniami Uczelnianymi.

Zasady i sposoby oceny kadry określa procedura „*Zapewnienie odpowiedniej jakości kadry dydaktycznej*”, która zakłada prowadzenie odpowiedniej polityki kadrowej, prowadzenie kursów pedagogicznych i szkolenia dla kadry naukowo-dydaktycznej, projakościowe zasady oceny nauczycieli akademickich, systematyczne hospitacje i anonimowe ankiety zajęć dydaktycznych.

Istotnym elementem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia służącym ocenie jakości kadry są ankiety ewaluacyjne. Mają one na celu, m.in. ocenę zajęć prowadzonych na Wydziale oraz ocenę kadry naukowo-dydaktycznej. W ocenianej jednostce prowadzi się ankietyzację procesu dydaktycznego na podstawie odpowiednich przepisów Statutu, uchwał Senatu dotyczących systemu jakości kształcenia oraz przyjętej strategii rozwoju. Ankietyzacja procesu dydaktycznego jest scentralizowana na stopniu Uczelni, a jednostki podstawowe uczestniczą jedynie w procesie sprawozdawczości wskazanego narzędzia systemu jakości, co ocenia się pozytywnie. Ankieta odbywa się cyklicznie oraz regularnie. Ankieta przeprowadzana jest na ocenianym Wydziale w formie elektronicznej raz w semestrze. System ankietyzacji w ocenianej jednostce jest kompleksowy tj. ankietyzacją są objęte wszystkie zajęcia i wszyscy prowadzący zajęcia w danym semestrze bądź roku akademickim. Ankieta jest anonimowa, co możliwe jest dzięki zastosowaniu specjalnych zabezpieczeń elektronicznych. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym wyrazili pozytywną opinię na temat pytań ankietowych uznając je za trafne. Pytania ankietowe są współtworzone przez przedstawicieli studentów na poziomie Uczelni. W ocenianej jednostce wyniki ankiet nie są w pełni sposób opracowywane w postaci podsumowań, analiz dokonanych przez jednostki odpowiedzialne za jakość na Wydziale, rekomendacji czy planowanych do wprowadzenia działań naprawczych.

W związku z powyższym uznaje się, że system ankietyzacji w tym zakresie powinien zostać uzupełniony. Zespół Oceniający poinformowany został jedynie o ogólnych zbiorczych opracowaniach wyników ankiet i sporządzanych na ich podstawie raportach ogólnym i szczegółowym dla każdego z Wydziałów. Raporty takie sporządzane są przez Centrum Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni i przekazywane są na Wydziały. Zespół Oceniający

nie zanotował dalszych działań dokonywanych z tak opracowanymi wynikami ankiet na poziomie ocenianego Wydziału w szczególności przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Przyjęty model postępowania oraz wskazane dokumenty zdaniem Zespołu Oceniającego wymagają systemowego dopracowania, tak aby w WSZJK wskazać na przyjęcie metod i form pogłębionej analizy otrzymanych danych na poziomie podstawowej jednostki organizacyjnej, gdzie mają dokonać się ewentualne działania naprawcze lub zmiany w programach kształcenia. Mimo tego, na ocenianym Wydziale prowadzi się monitoring wyników ankiet poszczególnych prowadzących, na co szczególną uwagę zwracają władze ocenianej jednostki, które w sytuacjach wystąpienia negatywnych uwag studentów dokonują analizy sytuacji oraz w razie konieczności przeprowadzają rozmowy z nauczycielami otrzymującymi gorsze oceny.

Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, iż chętnie wypełniają ankietę. Studenci zapytani o największą wadę ankietyzacji odpowiedzieli, że jest nią brak jakichkolwiek efektów płynących z jej wypełnienia, w szczególności w przypadku występujących sytuacji problematycznych. Studenci nie widzą pozytywnych zmian po wypełnieniu ankiet, co więcej ich zdaniem zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci przywiązują małą wagę do tego narzędzia systemu jakości. Studenci za wadę uznali również brak pogłębionej informacji zwrotnej, którą mogliby otrzymywać po wypełnieniu ankiet. Studenci oczekiwali podsumowania ankietyzacji np.: w postaci wskazania najczęściej zgłaszanych uwag oraz działań naprawczych planowanych w celu ich załagodzenia. Działania takie mogą pozytywnie wpłynąć na świadomość studentów przy wypełnianiu ankiet. Opinie studentów znalazły potwierdzenie w rzeczywistości, ponieważ w ocenianej jednostce nie publikuje się do wiadomości studentów wyników ankiet zarówno na stronie internetowej Wydziału, jak i Uczelni. Mimo deklaracji wyniki w postaci ogólnego raportu z ankietyzacji nie są również publikowane na podstronach Centrum Jakości Kształcenia, co Zespół Oceniający stwierdził odwiedzając odpowiednie zakładki strony internetowej Uczelni.

Na wysoką ocenę zasługuje inicjatywa samorządu studenckiego działającego w ramach Uczelni, której częścią jest oceniany Wydział w postaci konkursu na najlepszego wykładowcę.

Na ocenianym Wydziale prócz zajęć i pracowników naukowo-dydaktycznych ocenie studentów podlegają również pracownicy dziekanatu oraz jednostki międzywydziałowe takie jak studium wychowania fizycznego i centrum językowe. Każdy student może wypełnić taką ankietę za pośrednictwem specjalnych linków umieszczonych na stronie internetowej Uczelni. Pomimo pozytywnie ocenianej inicjatywy jaką jest dodatkowa ankietyzacja oceniany Wydział nie przedstawił procedur, czy też dokumentów regulujących wskazaną ankietyzację, nie przedstawił też żadnych wyników wskazanej oceny czy innych danych, które wskazywałyby na skuteczność wprowadzonego narzędzia.

Zajęcia na studiach doktoranckich prowadzone są w formie wykładów przez profesorów i doktorów habilitowanych. Obsada zajęć pozwala stwierdzić na pełną zgodność posiadanych przez nich kwalifikacji i zainteresowań naukowych z treściami programowymi przedmiotów.

W opinii władz Wydziału, doktoranci mają możliwość oceny pracowników naukowo-dydaktycznych poprzez informatyczny system ankietowania. Nie korzystają jednak z tej możliwości. Swoje opinie – zazwyczaj pozytywne – zgłaszają opiekunom i kierownikom studiów. W trakcie spotkania doktoranci bardzo pozytywnie oceniali kwalifikacje kadry i relacje z pracownikami katedr, w których odbywają praktyki.

W wizytowanej jednostce brak jest sformalizowanych procedur umożliwiających doktorantom ocenę pracy kadry prowadzącej działalność dydaktyczną na studiach doktoranckich. Istnieje możliwość przekazywania wszelkich uwag oraz spostrzeżeń w formie ustnej oraz pisemnej do kierownika studiów. Jednocześnie doktoranci jak dotąd nie zgłaszali

uwag dotyczących polityki kadrowej i nie widzą konieczności wprowadzania formalnych procedur zgłaszania swoich uwag. Doktoranci jako prowadzący zajęcia na studiach I i II stopnia są oceniani przez studentów za pośrednictwem ankiet. W przypadku negatywnych wyników są o nich informowani, tę formę wymiany informacji uważają jak dotąd za wystarczającą.

Oceny pracowników dydaktycznych, w tym także wyniki badań ankietowych studentów oraz przeprowadzanych hospitacji pozwalają podnosić jakość kadry dydaktycznej Wydziału.

g)

O wysokim poziomie naukowym Wydziału świadczy przyznanie mu kategorii A – zgodnie z procedurą ustaloną w rozporządzeniu MNiSW z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym.

Uzyskana w ostatniej ocenie parametrycznej kategoria A dla Wydziału potwierdza, że przyjęte rozwiązania systemu pozwalają podnosić jakość badań naukowych. W trakcie spotkania członków Zespołu Oceniającego z kierownikami Katedr Wydziału, Prodziekanem ds. nauki i stypendiów, kierownikami stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich wskazano obszary badawcze, w zakresie których pracownicy Wydziału odgrywają istotną rolę w naukach ekonomicznych w Polsce. Wskazane obszary badawcze i tematyka badań są wyraźnie powiązane z ofertą dydaktyczną kierunków oraz specjalności i mogą być istotne dla podnoszenia jakości kształcenia, modyfikowania oferty specjalności zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jak i studiach doktoranckich oraz podyplomowych.

h)

Przyjęte procedury oceny zasobów materialnych Wydziału, infrastruktury dydaktycznej i naukowej są prawidłowe. Obowiązującą w tym zakresie jest procedura „*Określenie warunków procesu kształcenia*”. Procedura określa zasady zapewnienia odpowiednich warunków prowadzenia zajęć w fazie projektowania i realizacji procesu kształcenia. W fazie realizacji przewidziane jest dokonywanie regularnych przeglądów infrastruktury Wydziału.

Analizy wyników przeglądów pozwalają uzupełniać wyposażenie sal wykładowych w miarę dostępnych środków finansowych. Dobrym przykładem wykorzystania środków unijnych na rzecz poprawy infrastruktury dydaktycznej jest Biblioteka Główna Uczelni, w której funkcjonuje Ośrodek Informacji Ekonomicznej, którego działania mogą być wykorzystywane przez studentów w trakcie przygotowywania prac etapowych i dyplomowych kierunków studiów, studiów doktoranckich i studiów podyplomowych na Wydziale.

W wizytowanej jednostce doktoranci nie mają formalnej możliwości zgłaszania uwag dotyczących infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Istnieje możliwość sygnalizacji szczegółowych problemów z danego zagadnienia bezpośrednio kierownikowi studiów doktoranckich lub też do przedstawicieli doktorantów w odpowiednich organach Wydziału, nie potrafili oni jednak przytoczyć takiego faktu z przeszłości.

Oceniana jednostka nie posiada sformalizowanych procedur pozwalających studentom ocenić jakość oferowanej infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz form wsparcia w tym zakresie przede wszystkim w zestawieniu oceny tej bazy z pożądanymi do osiągnięcia efektami kształcenia. Pomimo braku sformalizowanych procedur oceny zasobów materialnych analiza i identyfikowanie potrzeb odbywa się w sposób nieformalny poprzez działania władz ocenianej jednostki.

i)

System informacyjny - sposoby gromadzenia, analizowania oraz wykorzystywania informacji w zapewnianiu jakości kształcenia na Wydziale można uznać za prawidłowe. Od roku akademickiego 2012/2013 jest to system PSSOR służący przygotowywaniu, analizowaniu i udostępnianiu efektów kształcenia, planów studiów i sylabusów przedmiotów. W roku akademickim 2013/2014 system ten zawierał w bazie zestawy efektów kształcenia i programów studiów dla wszystkich kierunków Wydziału. Dostępność do podstawowych informacji w tym systemie jest zapewniona na terenie całego kampusu Uczelni. Dodatkowe informacje z systemu PSSOR mogą pobierać opiekunowie kierunków studiów.

Zakres wykorzystywania informacji o procesach dydaktycznych do roku 2012 był jednak ograniczony, a obecnie jest powszechny i może być efektywnie wykorzystywany w procesie podejmowania decyzji dotyczących dydaktyki i doskonalenia jej jakości. Dostęp do informacji o programach studiów licencjackich i magisterskich, zakładanych efektach kształcenia, sylabusów, a także planów zajęć, organizacji egzaminów dyplomowych jest obecnie na Wydziale Nauk Ekonomicznych całkowicie wystarczający.

Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym nie orientowali się czym jest wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Studenci nie wiedzieli, że zapewnianiem jakości kształcenia na Wydziale zajmuje się powołana do tego komisja. Stwierdzili, iż władze Wydziału lub ciała zajmujące się zapewnianiem i doskonaleniem jakości kształcenia na Wydziale nie informują w dostatecznie transparentny sposób o swoich pracach oraz o ich efektach. Wyrazili opinię, iż do tej pory nie byli zainteresowani efektami prac takiego zespołu niemniej w przypadku pojawienia się takiej informacji chętnie by się z nią zapoznali. Ponadto stwierdzili iż nie mają poczucia wpływu na poprawę jakości kształcenia na Wydziale, co ich zdaniem wynika bezpośrednio z ich braku zainteresowania tego typu sprawami. Rzeczywistość zastana w ocenianej jednostce potwierdziła uwagi studentów wyrażone w rozmowie z Zespołem Oceniającym. Na ocenianym Wydziale nie wdrożono w stopniu odpowiednim polityki informacyjnej obejmującej ukazanie tworzenia i konkretnych działaniach w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Informacji takich nie znajdziemy na stronie internetowej Wydziału, również strona internetowa Uczelni zakładka Centrum Jakości Kształcenia mogłaby się wydawać najbardziej odpowiednia do publikowania takich informacji zawiera jedynie ograniczone dane. Brakuje na niej aktualności z prac zespołów i komisji oraz z decyzji podejmowanych przez podmioty zaangażowane w pracę nad poprawą i oceną jakości kształcenia. Zespół Oceniający nie zanotował również innych form informowania społeczności studentów o funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

j)

Studenci mają publiczny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Wszelkie informacje i aktualności w tym zakresie publikowane są na stronie internetowej Wydziału oraz w gablotach znajdujących się w budynkach Wydziału. Informacje umieszczane na stronie internetowej są dla studentów jasne i zrozumiałe. Strona internetowa bogata jest w różnorodne treści w tym w bazę aktów prawnych dotyczących studiowania, wszelkie dokumenty takie jak regulamin studiów, program kształcenia, opis kierunkowych efektów kształcenia i sposób ich weryfikacji oraz plan studiów są umieszczane do wiadomości studentów najpóźniej przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych, co ocenia się

pozytywnie. Zdaniem studentów strona internetowa powinna być częściej aktualizowana, co ich zdaniem nie jest regułą a aktualniejsze informacje znaleźć można na tablicach ogłoszeń aniżeli w sieci. Pomimo to na stronie internetowej studenci mogą również pobrać najczęściej przydatne wzoru wniosków i dokumentów, co ocenia się pozytywnie. Studenci uważają, iż strona internetowa nie jest przystosowana do wymagań współczesności, a nawigowanie po niej jest wyjątkowo trudne. Studenci pozytywnie ocenili politykę informacyjną o procedurach toku studiów prowadzoną przez Wydział.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące toku, organizacji studiów III stopnia oraz programem kształcenia doktoranci otrzymują bezpośrednio w dziekanacie, są one także dostępne na stronach internetowych Wydziału. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę na konieczność osobistego zbierania wpisów oraz nagromadzenia procedur formalnych, wskazali na możliwość większej koordynacji tych kwestii na poziomie Wydziału. Obecnie nie istnieje system umożliwiający nadzór i ocenę poziomu dostępu do niezbędnych dla doktorantów informacji związanych z tokiem i organizacją studiów oraz programem kształcenia.

3)

Funkcjonujący w roku akademickim 2013/2014 WSZJK na Wydziale (po uzupełnieniach i rozbudowie procedur przyjętych Uchwałą Rady Wydziału w 2010 r.) stwarza możliwości efektywnego oddziaływania na podnoszenie jakości kształcenia na oferowanych kierunkach studiów licencjackich i magisterskich, a także na studiach doktoranckich i podyplomowych. Przyjęte procedury studenckiej oceny zajęć i wykładowców, oceny wyboru specjalności, hospitacje zajęć i przeprowadzane od roku akademickiego 2013/2014 oceny efektów kształcenia dla każdego z kierunków studiów oraz badania jakościowe wyborów specjalności na każdym z kierunków, zapewniają wystarczającą efektywność i oddziaływanie WSZJK na podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych.

System zapewnia bardzo dobre oddziaływanie pracodawców na proces kształcenia w ramach specjalności oraz w ramach studiów podyplomowych. Zaangażowanie pracodawców poprzez realizowane projekty „Kuzni Kadr” i współpracę władz Wydziału z Klubem Partnera pozwala na modyfikacje oferty przedmiotów specjalnościowych. Przygotowywane od 2013 roku raporty „Ocena efektów kształcenia kierunku ekonomia, mng, zarządzanie oraz finanse i rachunkowość” przekazywane do opiekunów kierunków i kierowników Katedr są wykorzystywane do doskonalenia oferty dydaktycznej Wydziału. Podobnie będzie można wykorzystywać oceny studenckie wybieranych specjalności przeprowadzone w roku 2014 w procesie doskonalenia oferty specjalności w roku akademickim 2014/2015.

Zakres oddziaływania przyjętych procedur WSZJK na podnoszenie jakości kształcenia na studiach podyplomowych i studiach doktoranckich można również uznać za wystarczający.

W trakcie wizytacji udostępniono wiele dokumentów pokazujących wykorzystywanie analiz czynników decydujących o jakości kształcenia na ocenianym Wydziale. Opracowanie *Wewnętrzny przegląd jakości procesu kształcenia na Wydziale NE UE we Wrocławiu z 2011 r.* przygotowany przez Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału jest szczegółowy. Zawiera opis wszystkich podstawowych czynników decydujących o jakości kształcenia i ma przede wszystkim charakter diagnostyczny. Wnioski sformułowane w raporcie na temat: planowania procesu kształcenia, opracowywania programów i planów studiów, organizacji procesu kształcenia, weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów, przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz procesu oceny zajęć dydaktycznych są wnikliwie i były

wykorzystywane w działaniach naprawczych. Wnioskowanie w raporcie zostało poparte dokładną analizą uzyskanych wyników badań ilościowych i jakościowych.

Raport Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału z kwietnia 2014 r. jest również bardzo wnikliwy. Podaje szczegółowe dane m.in. na temat liczby studentów na Wydziale, liczby studentów uczestniczących w szkole letniej z zagranicy, uczestniczących w programie LLP Erasmus i w wymianie w ramach umów bilateralnych w latach 2009-2014, a także uczestników studiów doktoranckich dla edycji 16 i 17. Szczegółowo podaje także ofertę kierunków i specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz studiach doktoranckich i studiach podyplomowych. Analizą objęto ocenę kierunkowych efektów kształcenia dokonaną przez pracodawców wskazując również rekomendacje z tej oceny dla opiekunów kierunków i Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. Ocena procesu kształcenia dokonana przez absolwentów – zgodna z przyjętą metodyką badania losów zawodowych absolwentów Uczelni – jest właściwa. Na jej podstawie sformułowano kilka uwag krytycznych, które są użyteczne dla poprawy jakości kształcenia na Wydziale. Raport zawiera także wyniki badań ewaluacji kadry dydaktycznej na podstawie ankiet studentów. Zastosowana metoda analizy jest poprawna. Wnioskowanie jest jednak ograniczone ze względu na małą liczbę studentów uczestniczących w badaniach ankietowych przeprowadzanych elektronicznie.

Na Wydziale przeprowadza się również badania jakościowe studenckich kryteriów wyborów specjalności na poszczególnych kierunkach. Badania takie wśród studentów Wydziału przeprowadzono po raz pierwszy w 2014 r.. Ich celem według podanych założeń jest „*lepsze przygotowanie oferty dydaktycznej proponowanych specjalności*”. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami ankietę była anonimowa, a pytania w kwestionariuszu wystarczająco szczegółowe. Decyzję o przeprowadzeniu badań jakościowych wyboru specjalności podjął Prodziekan ds. dydaktyki i studiów stacjonarnych. Metody badań jakościowych oraz sposoby wnioskowania są prawidłowe, kwestionariusz ankiety dla każdego z kierunków poprawny, a same badania można uznać za wzorcowe i traktować jako przykład dobrej praktyki podnoszenia jakości kształcenia w Uczelniach wyższych.

Wyniki badań wyborów specjalności na Wydziale NE przeprowadzone w lutym 2014 r. dla kierunków, których cykl kształcenia rozpoczął się w roku akademickim 2012/2013 pozwoliły sformułować konkretne wnioski umożliwiające podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości kształcenia, modyfikowania zarówno oferty specjalności, jak i ich programów. Przykładowo dla kierunku *zarządzanie* sformułowano takie wnioski, jak: 1) *zastanowienie się nad zestawem specjalności w ofercie kierunku (w aspekcie ich liczby i zawartości merytorycznej)* i 2) *rozważenie możliwości zmiany oferty programowej lub jej prezentacji w oparciu o wyniki badań dotyczących czynników zniechęcających do wyboru specjalności*. Podobne wnioski sformułowano także w odniesieniu do pozostałych kierunków studiów.

Wykorzystywane analizy wyników badań ankietowych dotyczących wyborów specjalności, formułowane oceny i wnioskowanie, a także działania podejmowane przez Dziekana po ich przeprowadzeniu (kierowanie wniosków do opiekunów kierunków i specjalności) oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należy uznać za prawidłowe.

Analiza wyników studiów podyplomowych i formułowanych ich ocen, w szczególności odnoszących się do programów kształcenia i realizacji zajęć na studiach, jest przedmiotem zainteresowania i podstawą podejmowania odpowiednich działań przez zespoły ds. jakości kształcenia, kierownictwa jednostki prowadzącej studia oraz pracowników realizujących

zajęcia dydaktyczne. Podstawowa rola w tym zakresie przypada kierownikom studiów podyplomowych, którzy opracowują wyniki studiów i zbierają informacje na temat ich oceny. W przypadku stwierdzenia konieczności wprowadzenia zmian i modyfikacji w ramach prowadzonych studiów podyplomowych podejmowane są odpowiednie działania zmierzające do poprawy jakości kształcenia. Polegają one na podejmowaniu działań korygujących w zakresie programów kształcenia oraz sposobów i warunków ich realizacji. W oparciu o informacje pochodzące od interesariuszy wewnętrznych zaangażowanych w realizację studiów podyplomowych oraz interesariuszy zewnętrznych podejmowane są także działania zmierzające do rozwoju oferty kształcenia na studiach podyplomowych polegające na otwieraniu nowych specjalności.

Działania naprawcze i korygujące odnoszące się do studiów podyplomowych podejmowane są pod wpływem ocen dokonywanych przez słuchaczy studiów, pracowników prowadzących zajęcia oraz sygnałów płynących od interesariuszy zewnętrznych i rynku. Wyniki działań naprawczych i korygujących podejmowanych w odniesieniu do studiów podyplomowych są przedmiotem następczej analizy organów odpowiedzialnych za prowadzenie studiów podyplomowych, a w szczególności prodziekana ds. studiów niestacjonarnych i podyplomowych i kierowników poszczególnych studiów. Stanowią one także przedmiot analiz dokonywanych przez zespoły ds. jakości kształcenia na szczeblu Uczelni i wydziału.

Wyrazem efektywności działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do studiów podyplomowych jest poddawanie systematycznej weryfikacji programów kształcenia. Doskonalenie dotychczasowych programów i tworzenie oferty nowych studiów podyplomowych opiera się zarówno na przedsięwzięciach formalnych, takich jak przeprowadzanie wywiadów i badań ankietowych, jak i nieformalnych polegających na zbieraniu opinii przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych (kadry dydaktycznej, słuchaczy) i zewnętrznych (absolwentów, pracodawców). Te grupy podmiotów uczestniczą w niezbędnym zakresie w procesie określania i weryfikacji realizacji efektów kształcenia. Poznanie opinii interesariuszy pozwala na zbieranie ocen na temat praktycznego zapotrzebowania na studia podyplomowe i przydatności oferowanych programów kształcenia. Należy zatem stwierdzić, że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonujący w ocenianej jednostce cechuje w odniesieniu do studiów podyplomowych odpowiednia efektywność. Kompleksowe podejście do zarządzania jakością kształcenia znalazło swoje odzwierciedlenie w odniesieniu do studiów podyplomowych we wprowadzeniu w ramach tej formy kształcenia ewaluacji procesu kształcenia oraz przedsięwzięć związanych z monitorowaniem, weryfikacją i dokonywaniem zmian w ramach programów kształcenia i warunków prowadzenia studiów podyplomowych.

Mechanizmy weryfikacji i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zapewniły jego modyfikację, rozszerzenie zakresu proponowanych wcześniej procedur (z roku 2010). Wprowadzono także dodatkowe rozwiązania systemowe dotyczące oceny wyboru specjalności oraz zapewniono mechanizmy wykorzystywania opinii pracodawców o kierunkowych i specjalnościowych efektach kształcenia pożądanym dla rynku pracy (doświadczenia „Kuźni Kadr”). Wysoko należy też ocenić mechanizm pozwalający oceniać efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów dokonywane przez pracowników stanowiących minimum kadrowe dla tego kierunku. Sposób przeprowadzania tych analiz pozwala modyfikować programy kształcenia na wszystkich kierunkach i poziomach studiów realizowanych na Wydziale.

Weryfikacja procedur i wprowadzane modyfikacje WSZJK sprowadzają się do: spotkań władz dziekańskich z prowadzącymi zajęcia w ramach konferencji dydaktycznych, spotkań władz dziekańskich i opiekunów kierunków ze studentami, a także analiz wyników badań dotyczących oceny dydaktyki. Procedury WSZJK Wydziału Nauk Ekonomicznych przyjęte w 2010 r. w kolejnych latach były stopniowo rozbudowywane. Pozwoliły one wykorzystywać oceny poszczególnych specjalności na kierunkach, modyfikować ofertę kształcenia, a także uwzględniać wyniki analiz ocen pracodawców w ramach kolejnych projektów „Kuźnia Kadr”.

Częstotliwość podejmowanych działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w ramach poszczególnych procedur WSZJK- oceny studenckie, hospitacje zajęć, oceny efektów kształcenia dla kierunków, oceny wyboru specjalności, opinie pracodawców i inne – jest wystarczająca dla zapewnienia jakości kształcenia.

W trakcie spotkania z pracownikami Wydziału, w którym uczestniczyło około 100 osób, zwrócono uwagę, że na Wydziale, podobnie jak w całej Uczelni, występuje potrzeba ciągłego doskonalenia jakości kształcenia. Niektórzy z pracowników oceniając pozytywnie zapisy WSZJK zwrócili uwagę, że często podejmuje się działania będące reakcją na zauważone trudności. W ocenach stwierdzali, że przyjęte rozwiązania WSZJK są nieraz zbyt formalne, procedur jest zbyt dużo, co powoduje, że są one odbierane jako zbyt obciążające pracowników naukowo-dydaktycznych, szczególnie w sytuacji kiedy w ocenie parametrycznej brana jest pod uwagę przede wszystkim aktywność naukowa.

Poprzednio przeprowadzona akredytacja programowa na kierunkach „*finanse i rachunkowość*”, „*zarządzanie*” oraz „*ekonomia*” (w latach 2010-2011) była pozytywna. Zgłaszano jednak pewne uwagi formalne dotyczące m.in. niewłaściwie funkcjonujących zasad przekazywania prac dyplomowych do systemu Plagiat. Obecnie funkcjonujące działania na rzecz eliminacji prac studenckich pisanych niesamodzielnie należy uznać za właściwe. Wydaje się wskazane rozszerzenie systemu plagiat również na końcowe projekty prac końcowych na studiach podyplomowych.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych zapewnia prawidłowy podział kompetencji i odpowiedzialności. Powołane jednostki, m.in.: Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Komisja Dydaktyczna, a także opiekunowie kierunków studiów i kierownicy katedr oraz Biuro Karier i inne jednostki włączane w dbałość o jakość procesów dydaktycznych mają jasno określone kompetencje. Struktura decyzyjna zarządzania jakością na Wydziale jest prawidłowa. Przyjęte rozwiązania zapewniają wystarczający wpływ pracowników dydaktycznych oraz studentów i pracodawców na decyzje podejmowane na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia zapewnia uwzględnianie opinii słuchaczy i interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu oferty studiów podyplomowych oraz ich ocen na realizację procesu kształcenia.**
- 2) **System WSZJK jest kompleksowy. Koncentruje się on co prawda na studiach pierwszego i drugiego stopnia, ale od roku akademickiego 2013/2014 uwzględnia także studia podyplomowe i studia doktoranckie. System ten obejmuje wszystkie istotne czynniki mające wpływ na jakość kształcenia, dotyczące etapu programowania kierunków, planowania zajęć i realizacji procesów dydaktycznych.**

Zasady ankietowego oceniania zajęć i pracowników przez studentów, zasady hospitacji oraz oceny kierunkowych efektów kształcenia, a także analizy jakościowe wyborów specjalności są prawidłowe. Jednak konieczne wydaje się znalezienie sposobów i metod zwiększenia udziału studentów w procesie oceniania zajęć i pracowników. System zapewnia wystarczające powiązanie badań naukowych pracowników Wydziału z prowadzonymi przez nich zajęciami dydaktycznymi. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje prowadzenie studiów podyplomowych uwzględniając wszystkie niezbędne czynniki mające wpływ na jakość procesu kształcenia w tym zakresie. Udział przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia jest wysoko rozwiniętym procesem. Proces ten opiera się na systematycznych badaniach opinii pracodawców, a także na wnioskach wynikających z innych aktywności dydaktycznych realizowanych przy udziale interesariuszy otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach projektu „Kuźnia Kadr”. Do tych aktywności w obszarze określania i oceny efektów kształcenia na kierunkach prowadzonych na Wydziale należą przede wszystkim systematycznie organizowane spotkania panelowe z pracodawcami. Wysoko należy ocenić działania Uczelni, i w szczególności Wydziału Nauk Ekonomicznych, na rzecz dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Działania te obejmują wypracowanie innowacyjnego modelu współpracy z absolwentami opartego na monitorowaniu ich losów zawodowych, precyzyjną diagnozę ich potrzeb dzięki zastosowaniu własnej, opracowanej już metodyki badań i całego programu wiążącego absolwentów z macierzystym Wydziałem i Uczelnią.

- 3) Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych przyjęty w 2010 r. był w kolejnych latach rozszerzany. Wprowadzono dodatkowe elementy po przeglądzie procedur. Między innymi rozszerzono udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w ocenach zakładanych kierunkowych efektów kształcenia i kształtowanie pożądanego na rynku pracy struktury kwalifikacji absolwenta poszczególnych kierunków. Umożliwiono także badanie opinii o ofercie specjalności oraz o kryteriach ich wyboru przez studentów realizowanych kierunków studiów na Wydziale. Przyjęte rozwiązania pozwalają podnosić jakość kształcenia na Wydziale, uwzględniać wyniki prowadzonych analiz zgodnie z proponowanymi procedurami i doskonalić ofertę dydaktyczną. Pracownicy w trakcie wizytacji zwracali jednak uwagę, że przyjęte rozwiązania są zbyt formalne i zbyt obciążające w pracy naukowo-dydaktycznej. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia jest w odniesieniu do studiów podyplomowych odpowiednio efektywny i zapewnia możliwość weryfikacji celów i efektów kształcenia w oparciu o wyniki badań własnych oraz sygnały pochodzące od interesariuszy zewnętrznych.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1)

Wydział prowadzi studia doktoranckie w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Prowadzi także niestacjonarne studia doktoranckie w języku angielskim.

Studia doktoranckie trwają 2 do 4 lat i obejmują 249 godzin zajęć dydaktycznych zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych oraz 60 godzin praktyk rocznie na

studiach stacjonarnych i 10 godzin na studiach niestacjonarnych. W 2013 roku liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich wynosiła 117, na niestacjonarnych 122.

Procedurę rekrutacji na studia doktoranckie określają uchwały Senatu Uniwersytetu stanowiące, że przyjęcie na studia odbywa się w drodze konkursu. Kryteria rekrutacyjne ulegały w czasie modyfikacji i zostały zmienione Uchwałą 24/3 Senatu z dnia 25 kwietnia 2013. Modyfikacja polegała na zlikwidowaniu zróżnicowania kryteriów w odniesieniu do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz rezygnacji z opinii kierownika Katedry, w której student będzie przygotowywał pracę doktorską (0-50 punktów). Zmiany te wprowadzono w wyniku dyskusji przeprowadzonej w Wydziałowej Komisji ds. Studiów Doktoranckich oraz opinii kierowników Katedr, którzy negatywnie oceniali zbyt duże znaczenie w procesie rekrutacyjnym ich opinii wystawianych w oparciu o jedną rozmowę z doktorantem i zbyt wczesne afiliowanie doktoranta przy Katedrze, kiedy jego zainteresowania badawcze nie są jeszcze skonkretyzowane. Obecnie maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania przez kandydata w procesie rekrutacji wynosi 50, w tym:

- ocena kandydata na podstawie: ankiety, autoreferatu, dodatkowych dokumentów świadczących o predyspozycjach kandydata do pracy naukowej, 0-25 punktów;
- rozmowa kwalifikacyjna, dotycząca zainteresowań kandydata, motywów i predyspozycji do pracy naukowej, 0-25 punktów.

Zasady rekrutacji można uznać za właściwe, sprzyjające selekcji odpowiednich kandydatów, poznanie ich motywacji i oczekiwań.

Na studia doktoranckie w roku akademickim 2011/2012 przyjęto 26 kandydatów, w 2012/2013 – 31, w 2013/2014 – 20, na studia niestacjonarne odpowiednio 40, 32, a w roku 2013/2014, z powodu braku kandydatów, studiów tych nie uruchomiono. Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu określają dokumenty, jakie powinien złożyć kandydat. Terminy składania dokumentów o przyjęcie na studia stacjonarne i niestacjonarne są określane w harmonogramie rekrutacji i podawane do wiadomości przez stronę internetową Wydziału oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń. Istnieje także bezpośredni kontakt z kandydatami na studia doktoranckie (mailowy i telefoniczny) i tą drogą są im przekazywane przez pracownika dziekanatu odpowiedzialnego za prowadzenie spraw studiów doktoranckich wszystkie konieczne informacje.

Procedurę rekrutacyjną przeprowadza Wydziałowa Komisja do spraw Studiów Doktoranckich. Kierowników studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz członków Komisji na kadencje 2012-2016 powołała Rada Wydziału Nauk Ekonomicznych na posiedzeniu 11 października 2012 r. i 24 stycznia 2013 r. (Uchwała nr 8/13). Do zadań Komisji należy m.in. przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego oraz ustalenie limitu punktów będącego warunkiem przyjęcia.

W badanym okresie program kształcenia na studiach doktoranckich był zmieniany. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych (Dz. U. nr 196, poz. 1169) i rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego (Dz. U. nr 253, poz. 1520) Rada Wydziału Nauk Ekonomicznych na posiedzeniu w dniu 19 czerwca 2012 r. zatwierdziła „Efekty kształcenia dla studiów III stopnia na Wydziale Nauk Ekonomicznych zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji” dla dyscypliny naukowej ekonomia, finanse i nauki o zarządzaniu (Uchwała 95c/2012).

Efekty te zostały sformułowane w odniesieniu do każdej dyscypliny naukowej i do nich nawiązywały programy studiów.

W wyniku dyskusji prowadzonych na forum Wydziałowej Komisji ds. Studiów Doktoranckich, Rady Wydziału, badań studentów trzeciego stopnia, przeprowadzonych w ramach projektu „Kuznia Katedr 2” powstał raport formułujący założenia nowego programu studiów III stopnia. Nowy program realizowany od roku akademickiego 2013/2014 (Uchwała Senatu nr 135/203 z dnia 27 czerwca 2013) opiera się na kilku ważnych założeniach. Należy do nich:

- ujednoczenie programów stacjonarnych i niestacjonarnych studiów III stopnia;
- oparcie procesu dydaktycznego głównie o samodzielnych pracowników nauki (poza zajęciami laboratoryjnymi i wysoko specjalistycznymi);
- zwiększenie wymiaru godzin przedmiotów metodologicznych i rozwijających umiejętności wykorzystania metod ilościowych w badaniach;
- wprowadzenie zajęć z zakresu aksjologii i etyki badań naukowych;
- zwiększenie wymiaru zajęć aktywizujących słuchaczy, w tym m.in. rozpoczęcie zajęć seminaryjnych od II semestru studiów;
- umożliwienie doktorantom realizacji praktyk dydaktycznych w formie prowadzenia zajęć lub uczestnictwa w nich;
- zaangażowanie osób z praktyki gospodarczej do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Zatwierdzone przez Senat efekty kształcenia wskazują:

- 7 efektów z zakresu pogłębiania wiedzy z dyscyplin nauk ekonomicznych,
- 7 efektów w zakresie kształtowania umiejętności związanych z metodyką badań naukowych, rozwijania kompetencji formułowania projektów badawczych,
- 7 efektów z zakresu kształtowania profesjonalnych i etycznych kompetencji.

Program studiów składa się z trzech modułów. Pierwszy moduł obejmuje przedmioty, których treść stanowi przegląd wiedzy w zakresie różnych dyscyplin nauk ekonomicznych oraz metodologii badań naukowych. Sylabusy przedmiotów tj. „Problemy badawcze w ekonomii”, „Problemy badawcze w finansach”, „Problemy badawcze w zarządzaniu”, „Problemy gospodarki światowej”, „Metodologia nauk ekonomicznych”, „Metody ilościowe w naukach ekonomicznych”, „Aksjologia i etyka w naukach ekonomicznych” wskazują na zaawansowany stan przekazywanej studentom wiedzy. Przedmioty te realizowane w toku 88 godzin dydaktycznych i 21 ECTS. Każdemu z przedmiotów przypisano 3 punkty ECTS.

Drugi moduł obejmuje treści służące doskonaleniu umiejętności dydaktycznych i zawodowych doktorantów. Zaliczono do nich: „Elektroniczne źródła informacji naukowej”, „Metodykę nauczania przedmiotów ekonomicznych”, „Pedagogikę w szkole wyższej”, „Psychologię”, „Emisję oraz higienę głosu i kulturę słowa”. Przedmioty te prowadzone są w ramach 36 godzin i przypisano im 9 punktów ECTS. W grupie tej występuje też praktyka dydaktyczna w wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych i 40 godzin na studiach niestacjonarnych.

Ostatni moduł obejmuje przedmioty specjalnościowe związane z dyscypliną naukową dysertacji, łącznie 90 godzin i 18 punktów ECTS. Są to: „Ekonomika instytucjonalna i behawioralna”, „Nierówność terytorialna we współczesnych realiach gospodarczych”, „Państwowa regulacja rynków a grupy interesu”, „Finanse publiczne w warunkach kryzysu”, „Zabezpieczenie społeczne w warunkach zmian demograficznych i integracji europejskiej”, „Pieniądz współczesny jako przedmiot zjawisk finansowych”, „Współczesne nurty w teorii i praktyce zarządzania”, „Procesy i projekty w organizacji – problemy decyzyjne i badawcze”, „Projekty badawcze w marketingu”.

Od drugiego semestru prowadzone jest seminarium doktorskie, w sumie 35 godzin oraz 8 punktów ECTS. W praktyce liczba godzin kontaktów doktorantów z opiekunami naukowymi/promotorami jest znacznie większa.

Zajęcia na studiach doktoranckich prowadzą wyłączenie profesorowie i doktorzy habilitowani. Posiadają oni wybitne osiągnięcia naukowe i doświadczenie w zakresie prowadzenia badań naukowych. Sylabusy przedmiotów są prawidłowo opracowane, wskazują planowane efekty kształcenia dla poszczególnych tematów zajęć, sposób weryfikacji efektów, obciążenie studenta pracą oraz literaturę.

Słabą stroną realizowanego programu wydaje się być relatywnie mała liczba godzin dydaktycznych – 249 (w poprzednim programie wynosiła 418 godzin) oraz brak kursów do wyboru pozwalających na indywidualizowanie procesu kształcenia. Z dyskusji Wydziałowej Komisji ds. Studiów Doktoranckich wynika potrzeba wprowadzenia dalszych zmian m.in. wprowadzenia zajęć warsztatowych z zakresu pisania tekstów naukowych, wystąpień publicznych, aplikowania w środki na badania naukowe. Zachodzi także konieczność modyfikacji programu studiów w celu jego dostosowania do wymagań rozporządzenia MNiSW z 1 lipca 2013 zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych. Według tego rozporządzenia: łączny wymiar zajęć obowiązkowych, fakultatywnych i praktyk zawodowych objętych programem studiów doktoranckich odpowiada od 30 do 45 punktów ECTS (§ 4.1), wymiar zajęć fakultatywnych wynosi co najmniej 15 godzin (§ 4.2), zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności zawodowe, których wymiar odpowiada co najmniej 5 punktom ECTS, przygotowują doktoranta do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym (§ 4.3), zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności dydaktyczne, których wymiar odpowiada co najmniej 5 punktom ECTS, przygotowują doktoranta kształcącego się na studiach doktoranckich w Uczelni do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego (§ 4.4).

Wydział posiada procedury aplikowania o środki finansowe dla doktorantów i udziela im w tym zakresie niezbędnego wsparcia. Doktoranci korzystają z grantów promotorskich, środków na badania dla młodych naukowców oraz stypendiów naukowych. Wyniki swoich badań doktoranci prezentują na zebraniach katedr, w referatach przedstawianych na konferencjach krajowych i zagranicznych, artykułach naukowych. Wykazy publikacji doktorantów Wydziału w latach 2009-2014 są sporządzane w ramach Katedr. Wynika z nich, że doktoranci Katedry Mikroekonomii i Ekonomii Instytucjonalnej opublikowali 3 prace, Katedry Finansów- 7, Katedry Zarządzania Strategicznego – 31, Katedry Podstaw Marketingu – 28 prac naukowych. Są wśród nich artykuły naukowe publikowane w wydawnictwach Uniwersytetu we Wrocławiu, Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu i in., referaty na konferencje w Bratysławie, Słowenii, Ukrainie, Włoszech. Aktywność publikacyjna jest jednym z kryteriów rocznej oceny pracy doktoranta a minimalny wymiar zakłada opublikowanie dwóch prac przed otwarciem przewodu doktorskiego.

Słabą stroną studiów doktoranckich jest niewielka liczba obronionych prac w stosunku do liczby przyjętych, duża liczba przedłużeń oraz skreśleń. Na studia stacjonarne przyjęto w roku akademickim 2011/2012 26 studentów, obroniono 2 prace, 9 osób skreślono, 15 ukończyło studia nie uzyskując stopnia naukowego. Odpowiednie dane dla 2012/2013 wynoszą 31, 2, 5, 24. Odpowiednie statystyki dla studiów niestacjonarnych są jeszcze gorsze. W roku 2011/2012 przyjęto 40 osób, stopień doktora uzyskało 3, skreślono 11, 26 osób ukończyło bez stopnia naukowego. W roku następnym nie uruchomiono studiów niestacjonarnych. Przyczyny małej skuteczności studiów doktoranckich są różne i zazwyczaj

tkwią po stronie doktorantów, ale wskazują też na potrzebę dalszego doskonalenia systemu rekrutacji i zarządzania tą formą studiów.

Studia III stopnia realizowane na wizytowanym Wydziale posiadają określone efekty kształcenia. W tworzeniu efektów kształcenia nie uczestniczyli bezpośrednio doktoranci. Zostały im one przedstawione do konsultacji. Opiniowali oni także program kształcenia i plan studiów na studiach doktoranckich. Prace koordynował kierownik studiów doktoranckich, a całość po opracowaniu została skonsultowana ze środowiskiem doktorantów. Weryfikacja przyjętych efektów kształcenia oraz ocena programu studiów odbywa się przez doktorantów głównie na drodze nieformalnej. Brak jest włączenia doktorantów w formalne procedury systemu zapewniania jakości kształcenia na wizytowanym Wydziale, w tym w tworzeniu efektów kształcenia nie uczestniczyli bezpośrednio doktoranci.

Określone punkty ECTS i program studiów został zaopiniowany przez przedstawicieli doktorantów. Doktoranci pozytywnie oceniają program studiów doktoranckich. Efekty kształcenia są im przedstawiane łącznie z sylabusem na początku zajęć. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci zwrócili jednak uwagę na brak zajęć fakultatywnych (do wyboru) w toku studiów. Brak jest również możliwości wyboru przedmiotu w języku angielskim, co stoi w sprzeczności z obecnie obowiązującym rozporządzeniem MNiSW z dnia 1 lipca 2013 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych. Istnieje możliwość uczestnictwa doktorantów w zajęciach z języka angielskiego, zwracają oni jednak uwagę na jego niski poziom oraz brak specjalistycznego słownictwa. Rozwój odpowiednich umiejętności związanych z przygotowaniem do pracy badawczej oraz badawczo-rozwojowej następuję w trakcie realizacji następujących przedmiotów: Metodologia nauk ekonomicznych oraz Projekty badawcze w marketingu. Obecne są również przedmioty związane z przygotowaniem do prowadzenia zajęć dydaktycznych: Metodyka nauczania przedmiotów ekonomicznych, Pedagogika w szkole wyższej oraz Emisja oraz higiena głosu i kultura słowa. Obecnie Kierownicy Studiów doktoranckich pracują nad nowelizacją programów i punktów ECTS zgodnie z nowelizacją rozporządzenia z dnia 1 lipca 2013 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych (rekomenduje się przyspieszenie prac i szybką zmianę programów zgodnie z obowiązującymi przepisami). Wprowadzono również przedmiot wprowadzający aspekty etyczne: Aksjologia i etyka w naukach ekonomicznych. Prowadzący zajęcia na studiach III stopnia również są wysoko oceniani przez środowisko doktorantów i nie zgłaszają oni żadnych zastrzeżeń.

Z powodu aktywnego życia zawodowego poza Uczelnią, większość doktorantów ogranicza się do pracy w obrębie swojej pracy doktorskiej. Współpracują przy tym aktywnie z pracownikami Wydziału. W przypadku badań prowadzonych w wizytowanej jednostce doktoranci także w nich uczestniczą.

Doktoranci biorą udział w konferencjach, ich udział jest dofinansowywany w ramach możliwości jednostki. Jednostka stara się także finansować publikacje w zewnętrznych czasopiśmie. Doktoranci podkreślają ważną rolę opiekuna/promotora w procesie tworzenia publikacji. Dodatkowe źródła finansowania wyjazdów konferencyjnych oraz publikacji pochodzą z funduszu na rozwój młodej kadry.

Wydział posiada dobry poziom umiędzynarodowienia studiów doktoranckich, chociaż niewielu doktorantów bierze udział bezpośrednio w konferencjach naukowych międzynarodowych i za granicą oraz nie ma publikacji w czasopiśmie międzynarodowych. Należy odnotować, że wiele dysertacji obejmuje kontekst badań międzynarodowych

(przykładowo: „Strategie rozwoju polskich przedsiębiorstw na Białorusi”, „Komunikacja międzykulturowa w zarządzaniu organizacją”, „Zintegrowana metoda rozwoju kadry kierowniczej w przedsiębiorstwach międzynarodowych”, „Bariery w zarządzaniu międzykulturowym i sposoby ich przełamania w korporacjach amerykańskich w Polsce”, „Społeczna odpowiedzialność małych i średnich przedsiębiorstw polskich i niemieckich w Euroregionie Nysa”, „Regulowanie rynku pracy w Niemczech po zjednoczeniu w 1989 roku”, „Liberalizacja rynku usług transportu lotniczego w Unii Europejskiej i jej skutki”, „Współczesna dyplomacja gospodarcza na przykładzie polityki energetycznej Polski i Włoch”, „Implementacja społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w Unii Europejskiej – studium porównawcze”, „Nieprzejrzystość granic praw własności jako czynnik wielkiego kryzysu finansowego na początku XXI wieku”, „Kulturowy paradygmat rozwoju społeczno-gospodarczego Malezji z perspektywy nowej ekonomii instytucjonalnej”, „Europejski model rozwoju miasta opartego na wiedzy”.

Na wysoką ocenę zasługuje prowadzenie kształcenia na studiach doktoranckich również w języku angielskim „European Doctoral Program in Economics, Management and Finance”. Uczestnikami tych studiów są menadżerowie i praktycy życia gospodarczego z różnych państw europejskich (głównie z Niemiec, ale również Holandii, Ukrainy, Arabii Saudyjskiej). Studia są trzyletnie i dotychczas odbyły się dwie ich edycje: pierwsza w latach 2008-2011 i druga 2009-2013. W studiach uczestniczyło 11 osób, z tego stopień doktora uzyskało 5 osób, 2 osoby mają otwarte przewody doktorskie i finalizują prace doktorskie, pozostałe są na etapie przygotowań do otwarcia przewodów doktorskich.

2)

Podstawowym aktem normatywnym odnoszącym się do studiów podyplomowych jest Regulamin. Został on wprowadzony Uchwałą Nr R-0000-57/13 Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 24 października 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu studiów podyplomowych prowadzonych przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Regulamin zawiera rozstrzygnięcia dotyczące w szczególności uruchamiania studiów podyplomowych, ich organizacji, warunków i trybu rekrutacji, zaliczania przedmiotów i studiów. Regulacje te są kompleksowe i stanowią odpowiednią podstawę do kształcenia w ramach studiów podyplomowych.

Na Wydziale prowadzone były w roku akademickim 2013/2014 następujące studia podyplomowe:

- „Finanse i Bankowość” (prowadzone także w dwóch poprzednich latach)
- „Handel Zagraniczny” (prowadzone także w dwóch poprzednich latach)
- „Zarządzanie i Finanse w Ochronie Zdrowia” (prowadzone także w dwóch poprzednich latach)
- „Zarządzanie i Marketing” (prowadzone także w dwóch poprzednich latach).

Na rok akademicki 2014/2015 Wydział występuje z ofertą kontynuacji studiów podyplomowych „Finanse i Bankowość”, „Studiów Podyplomowych dla Kandydatów na Doradców Podatkowych”, „Zarządzanie i Finanse w Ochronie Zdrowia”, „Zarządzanie i Marketing” (XXXIII edycja). Jako nowe przedsięwzięcie planuje się uruchomienie studiów podyplomowych „Finanse i Podatki w MSP”, „Innowacyjne Przywództwo – Kształtowanie Liderów Zmian”, „Komunikacja Korporacyjna i Public Relation”, „Psychologia w Zarządzaniu”, „Społeczna Odpowiedzialność Przedsiębiorstwa” oraz „Zarządzanie w Sektorze Publicznym”.

Dla wszystkich prowadzonych dotychczas i planowanych studiów zostały określone ich cele, wskazana ewentualna współpraca z innymi instytucjami oraz określona forma

potwierdzenia uzyskanych kwalifikacji. Wszystkie studia podyplomowe odpowiadają dyscyplinom naukowym, w zakresie których Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz kierunkom studiów prowadzonych na Wydziale, tj. *zarządzanie, finanse i rachunkowość*. Dla wszystkich studiów określono cele i efekty kształcenia wskazując zakres wiedzy, rodzaj umiejętności oraz kompetencji osobistych i społecznych, jakie są w ich ramach kształtowane. Zasady tworzenia programów studiów podyplomowych opartych na efektach kształcenia zostały wprowadzone Zarządzeniem nr 39/2012 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie opracowywania programów studiów podyplomowych w oparciu o efekty kształcenia. Zgodnie z tym Zarządzeniem od roku akademickiego 2012/2013 programy kształcenia budowane są zgodnie z wymogami wynikającymi z Europejskich Ram Kwalifikacji i Krajowych Ram Kwalifikacji.

Studia podyplomowe „Finanse i Bankowość” mają na celu przekazanie wiedzy z zakresu kilku subdyscyplin finansów oraz kształtowanie umiejętności instrumentalnych i analitycznych związanych z finansami. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

Celem „Studiów Podyplomowych dla Kandydatów na Doradców Podatkowych” jest przekazanie wiedzy z zakresu funkcjonowania systemu podatkowego oraz rozwój umiejętności prawidłowego stosowania przepisów podatkowych. Studia przygotowują do egzaminu zawodowego na doradcę podatkowego. Są one prowadzone we współpracy z Krajową Izbą Doradców Podatkowych o/Wrocław oraz Wydawnictwem Wiedza i Praktyka i Wortal PIT.PL. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

„Zarządzanie i Finanse w Ochronie Zdrowia” – celem jest przygotowanie kadry menedżerskiej do zarządzania jednostkami opieki zdrowotnej. Prowadzone są we współpracy z NFZ o/Dolnośląski, STOMOZ, Polskim Centrum Edukacji i Analiz ORDO. Pracownicy NFZ prowadzą zajęcia, a pozostali partnerzy wspomagają studia poprzez rekrutację i promocję. Studia spełniają wymogi kwalifikacyjne na stanowiska kierownicze w jednostkach opieki zdrowotnej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17.05.2000 r. Stowarzyszenie STOMOZ przyznało studiom certyfikat akredytacyjny. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

„Zarządzanie i Marketing” – celem studiów jest przekaz wiedzy i kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami zarządzania i marketingu. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

Dla nowych studiów podyplomowych określone zostały następujące cele dydaktyczne i wskazany rodzaj ewentualnej współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz forma potwierdzenia uzyskanych kwalifikacji:

„Finanse i Podatki w MSP” – celem jest przekazanie wiedzy o narzędziach zarządzania finansami. Absolwenci otrzymują świadectwo ukończenia studiów podyplomowych.

„Innowacyjne Przywództwo – Kształtowanie Liderów Zmian” – celem jest dostarczenie wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych związanych z przywództwem potrzebnych liderom zespołów oraz kierownikom różnych szczebli zarządzania. Studia mają być prowadzone we współpracy z Instytutem Liderów Zmian, którego pracownicy są praktykami. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych. Pozwalają one uczestnikom na otrzymanie po zdaniu egzaminu Certyfikatu Lidera Zmian Postaw wydawanego przez Instytut Liderów Zmian.

„Komunikacja Korporacyjna i Public Relations” – celem jest przekazanie wiedzy z różnych obszarów komunikacji społecznej i public relations wraz z narzędziami jej

praktycznego stosowania. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

„Psychologia w Zarządzaniu” – celem jest dostarczenie wiedzy i rozwój umiejętności oraz wykształcenie kompetencji społecznych związanych z problematyką psychologii w zarządzaniu. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

„Społeczna Odpowiedzialność Przedsiębiorstwa” – celem jest dostarczenie wiedzy, rozwój umiejętności oraz kompetencji związanych z wdrażaniem koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w przedsiębiorstwie. Studia mają być prowadzone we współpracy z Dolnośląską Izbą Gospodarczą, która objęła patronat nad studiami. Studia będą się kończyły uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

„Zarządzanie w Sektorze Publicznym” – celem studiów jest dostarczenie wiedzy i rozwój umiejętności oraz kompetencji osobistych i społecznych z zakresu zarządzania w sektorze publicznym. Studia będą realizowane we współpracy z Centrum Badawczo-Rozwojowym Samorządu Terytorialnego. Centrum uczestniczyło w przygotowaniu oferty edukacyjnej i ma dostarczać wiedzy o praktycznych rozwiązaniach. Program tych studiów uwzględnia wymagania stawiane dyrektorom i kandydatom na dyrektorów sądów określonym w Ustawie z dnia 18.08.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw. Studia te kończą się uzyskaniem świadectwa studiów podyplomowych.

Na podstawie powyższej analizy studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale należy stwierdzić, że dzielą się one na dwie grupy. W ramach pierwszej celem studiów jest aktualizacja lub pogłębienie wiedzy albo rozwój predyspozycji intelektualnych. Efekty kształcenia dla tych studiów stwarzają możliwości pogłębienia przez słuchacza wiedzy służącej rozwojowi ogólnemu. Druga grupa studiów jest przygotowana lub prowadzona we współpracy z odpowiednio dobranymi instytucjami i w tym przypadku efekty kształcenia odpowiadają wymaganiom organizacji zawodowych i pracodawców, stwarzają możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

W Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu dla usprawnienia funkcjonowania studiów podyplomowych zostało powołane Centrum Kształcenia Ustawicznego (Zarządzenie NT 55/2013 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 12 sierpnia 2013 r. w sprawie powołania Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu). Do jego zadań należy w szczególności podejmowanie inicjatyw związanych z powoływaniem nowych studiów podyplomowych oraz organizacja procesu dydaktycznego. Dla poprawy warunków prowadzenia studiów podyplomowych został również wybudowany nowy obiekt dydaktyczny. Te formy centralizacji prowadzenia studiów podyplomowych nie ograniczają jednak kompetencji pracowników Wydziału w przygotowywaniu programu i prowadzeniu zajęć na studiach podyplomowych.

Oferta studiów podyplomowych realizowanych przez Wydział nie jest zbyt szeroka i w Raporcie samooceny jest to wskazywane jako jedna ze słabszych stron jego działalności. Udział słuchaczy studiów podyplomowych prowadzonych przez Wydział Nauk Ekonomicznych spadł z 13 % w 2009 r. do 6 % w 2013 r.. Liczba słuchaczy zmniejszyła się w tym samym okresie z 317 do 101.

Programy studiów podyplomowych tworzone są w oparciu o przepisy Zarządzenia Nr 39/2012 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie opracowywania programów studiów podyplomowych w oparciu o efekty kształcenia. Programy te zawierają wszystkie niezbędne elementy, takie jak: nazwę studiów

podyplomowych, liczbę realizowanych godzin, liczbę punktów ECTS wyrażającą nakład pracy słuchacza, dane kontaktowe kierownika studiów, cele studiów i opis sylwetki absolwenta, ewentualne wymagania wstępne wobec słuchaczy, efekty kształcenia, program studiów zawierający treści kształcenia, wymiar godzin, metody i narzędzia dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Regulacje te są kompleksowe i przewidują uwzględnienie wszystkich niezbędnych elementów programów kształcenia.

Uczelnia zapewnia odpowiednią dostępność do programu studiów podyplomowych. Oferty studiów są wywieszane na tablicach ogłoszeń w biurze Centrum Kształcenia Ustawicznego a szczegółowe programy wszystkich studiów są dostępne u pracowników Centrum. Informacje o studiach podyplomowych są dostępne także na stronie internetowej Uczelni oraz na stronach internetowych jednostek organizacyjnych prowadzących poszczególne studia.

Studia podyplomowe „Finanse i Bankowość” (edycja 35) powołane zostały Uchwałą 82/2013 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia realizowane są w ciągu dwóch semestrów. Program obejmuje 6 przedmiotów o łącznym wymiarze 216 godzin i 92 punktów ECTS. Poszczególne przedmioty są stosunkowo silnie rozbudowane i realizowane są w trakcie od 28 do 72 godzin. Efekty kształcenia zostały opracowane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Dla każdego przedmiotu opracowano sylabus przedmiotu zawierający wszystkie niezbędne elementy, w tym cele przedmiotu, efekty kształcenia w ujęciu trzech kategorii, treści programowe, metody i narzędzia dydaktyczne, sposób weryfikacji efektów kształcenia oraz literaturę przedmiotu. Matryca efektów kształcenia wskazuje powiązania efektów kierunkowych z przedmiotowymi. Program studiów podyplomowych „Finanse i Bankowość” stwarza możliwość realizacji przyjętych dla niego efektów kształcenia.

„Studia Podyplomowe dla Kandydatów na Doradców Podatkowych” zostały uruchomione w oparciu o Uchwałę 97/2012 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 20 września 2012 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia trwają dwa semestry, zajęcia obejmują łącznie 166 godzin, a absolwenci uzyskują 64 punkty ECTS. Efekty kształcenia zostały ustalone dla trzech kategorii: wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych. Są one zgodne z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. W programie studiów przedstawiona jest w sposób prawidłowy sylwetka absolwenta i wskazane są cele studiów. Na program studiów składa się 28 przedmiotów, w tym seminarium dyplomowe. Sformułowano efekty kształcenia dla całego programu studiów w kategoriach wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne. Dla każdego przedmiotu opracowany został sylabus studiów obejmujący w szczególności cele przedmiotu, efekty kształcenia, program przedmiotu, metody i narzędzia dydaktyczne, sposób weryfikacji efektów kształcenia oraz literaturę podstawową i uzupełniającą. Efekty przedmiotowe zostały określone w sposób merytorycznie prawidłowy. Relacje pomiędzy efektami kierunkowymi a przedmiotowymi ujęte zostały w formie matrycy efektów kształcenia. Pozwala ona na dokonanie analizy prowadzącej do stwierdzenia, że efekty przedmiotowe odpowiednio pokrywają założone efekty kierunkowe a tym samym program studiów zapewnia realizację określonych dla nich efektów kształcenia. Na tej podstawie można uznać, że program

studiów podyplomowych oraz przyjęty dla nich plan studiów i czas ich trwania stwarzają możliwość realizacji założonych efektów kształcenia.

Studia podyplomowe „Zarządzanie i Finanse w Ochronie Zdrowia” (edycja 24) prowadzone są w oparciu o Uchwałę 85/2013 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 23 maja 2013 r. Studia trwają dwa semestry, a program zajęć dydaktycznych obejmuje 216 godzin i 93 punkty ECTS. Opracowano sylwetkę absolwenta oraz sformułowano cele studiów. Program studiów obejmuje 33 przedmioty w wymiarze od 4 do 12 godzin każdy. Efekty kształcenia określone zostały zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Dla każdego przedmiotu opracowany został sylabus studiów zawierający w szczególności cele przedmiotu, efekty kształcenia, program przedmiotu, metody i narzędzia dydaktyczne, sposób weryfikacji efektów kształcenia oraz literaturę podstawową i uzupełniającą. Relacje pomiędzy efektami kierunkowymi a przedmiotowymi ujęte zostały w formie matrycy efektów kształcenia. Analiza powiązań ujętych w matrycy pozwala na stwierdzenie, że efekty przedmiotowe odpowiednio pokrywają założone efekty kierunkowe a tym samym program studiów zapewnia realizację przyjętych dla niego efektów kształcenia. Na tej podstawie można uznać, że program studiów podyplomowych oraz przyjęty dla nich plan studiów i czas ich trwania stwarzają możliwość realizacji założonych efektów kształcenia.

Studia podyplomowe „Zarządzanie i Marketing” (XXII edycja) zostały uruchomione w oparciu o Uchwałę 90/2013 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia trwają dwa semestry, zajęcia obejmują łącznie 220 godzin, a absolwenci uzyskują 60 punktów ECTS. Efekty kształcenia zostały ustalone zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Na program studiów składa się 19 przedmiotów, w tym seminarium dyplomowe. W programie studiów przedstawiona jest w sposób prawidłowy sylwetka absolwenta i wskazane są cele studiów. Sformułowano efekty kształcenia dla całego programu studiów w ujęciu wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych.

Nowe studia podyplomowe, które mają być uruchomione od roku akademickiego 2014/2015 są następujące:

- „Finanse i Podatki w MSP” powołane Uchwałą 75/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia mają trwać dwa semestry. Program obejmuje 160 godzin zajęć dydaktycznych i 69 punktów ECTS. W sposób prawidłowy określona została sylwetka absolwenta i cele studiów. Opracowane zostały efekty kształcenia w ujęciu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla całych studiów. Program kształcenia obejmuje 5 przedmiotów realizowanych w wymiarze od 16 do 64 godzin. Na obecnym etapie nie zostały jeszcze opracowane sylabusy przedmiotów.
- „Innowacyjne Przywództwo – Kształtowanie Liderów Zmian” powołane Uchwałą 52/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Czas trwania studiów został określony na 2 semestry. Program obejmuje 176 godzin i 60 punktów ECTS. Określono w im sylwetkę absolwenta i cele studiów. Efekty kształcenia zostały opracowane w układzie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Wskazano metody i narzędzia dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Program studiów obejmuje 21 przedmiotów o wymiarze jednostkowym od 4 do 16 godzin. Matryca efektów kształcenia ukazuje powiązania efektów kształcenia z poszczególnymi przedmiotami.

- „Komunikacja Korporacyjna i Public Relations” zostały powołane Uchwałą 79/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia trwają 2 semestry, obejmują 202 godziny zajęć i 85 punktów ECTS. Prawidłowo określono sylwetkę absolwenta i cele studiów. Efekty kształcenia zostały opracowane w układzie zgodnym z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Program kształcenia obejmuje 24 przedmioty w wymiarze od 6 do 14 godzin każdy. Określone zostały metody i narzędzia dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Brak jest sylabusów poszczególnych przedmiotów oraz matrycy efektów kształcenia.
- „Psychologia w Zarządzaniu” powołane Uchwałą 78/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia trwają 2 semestry, łączny wymiar godzin wynosi 192, a liczba punktów ECTS 90. W ramach programu kształcenia sformułowano sylwetkę absolwenta, cele studiów, efekty kształcenia w ujęciu trzech wymaganych kategorii, metody i narzędzia dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji efektów. Przygotowana została także matryca efektów kształcenia.
- „Społeczna Odpowiedzialność Przedsiębiorstwa” powołane zostały Uchwałą 32/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia trwają 2 semestry, składają się z 8 modułów grupujących 18 przedmiotów. Łączny wymiar godzin zajęć wynosi 180, a liczba punktów ECTS 60. Opracowane zostały efekty kształcenia na poziomie całego programu, metody i narzędzia dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Nie przedstawiono sylabusów przedmiotów oraz matrycy efektów kształcenia.
- „Zarządzanie w Sektorze Publicznym” utworzone zostały Uchwałą 80/2014 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie powołania studiów podyplomowych. Studia realizowane są w ramach dwóch semestrów. W programie kształcenia sformułowano sylwetkę i cele studiów. Efekty kształcenia opracowane zostały w układzie wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych. Studia obejmują łącznie 160 godzin zajęć dydaktycznych i 60 punktów ECTS. Na cały program kształcenia składa się 21 przedmiotów, w większości realizowanych w wymiarze 8 godzin. Określono metody i narzędzia badawcze oraz sposoby weryfikacji efektów kształcenia.

Zajęcia na studiach podyplomowych prowadzą pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Nauk Ekonomicznych, pracownicy innych jednostek organizacyjnych Uczelni oraz specjaliści spoza Uczelni, w tym liczna grupa praktyków. Należy nadmienić, że także duża część nauczycieli akademickich legitymuje się praktyką zawodową o zróżnicowanym charakterze, odpowiadającym merytorycznie poszczególnym studiom podyplomowym.

Ta tej podstawie można ocenić, że programy kształcenia i plany studiów podyplomowych, w tym przewidziany czas trwania studiów i stosowane metody dydaktyczne, a także warunki ich realizacji stwarzają odpowiednie możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

3)

Studia podyplomowe prowadzone są przy znaczącym udziale praktyków zarówno przez nauczycieli akademickich mających jednocześnie doświadczenie zawodowe, jak i przy udziale bezpośrednio przedstawicieli biznesu. Średnio wśród prowadzących zajęcia 50% stanowią praktycy. Jest to aktualna, praktyczna i konkretna wiedza, której dostarczają. Z rozmów przeprowadzonych z kierownikami studiów podyplomowych i Centrum Ustawicznego Kształcenia wynika, że studia podyplomowe wyraźnie ewoluują od tych o bardziej ogólnych kompetencjach kształcenia do tych, które wynikają z potrzeb konkretnych grup zawodowych i organizacji. Może to w przyszłości prowadzić do jeszcze większej specjalizacji oferty kształcenia w postaci kursów i szkoleń. Ich koncepcja jest tworzona bezpośrednio przy udziale interesariuszy zewnętrznych i przy znacznym udziale wykładowców - praktyków. Przywołać tutaj można, między innymi, przykład współpracy z organizacją zawodową STOMOZ przy tworzeniu i realizacji studium podyplomowego „Zarządzanie i finanse w ochronie zdrowia” i modyfikacji oferty dydaktycznej precyzującej zapotrzebowanie rynku. W ramach już ponad dwudziestu edycji tego studium odbywały się regularne spotkania z tą organizacją, która certyfikuje te studia podyplomowe. Generalnie, znaczna część studiów podyplomowych tworzona jest przy współpracy z praktyką gospodarczą, np. ze Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Price water house coopers, IBM. Oznacza to, że absolwenci studiów mogą podjąć działania w celu uzyskania specjalnych uprawnień czy też certyfikatów np. studia podyplomowe dla „Kandydatów na doradców podatkowych” przygotowują do egzaminu zawodowego na doradcę podatkowego czy też studia podyplomowe „Zarządzanie w sektorze publicznym”, które uwzględniają wymagania stawiane dyrektorom i kandydatom na dyrektorów sądów.

Istotne znaczenie z punktu widzenia zapewnienia realizacji założonych dla studiów efektów kształcenia mają formy prowadzenia zajęć. Mają one charakter warsztatów z szerokim zastosowaniem aktywnych metod nauczania. Są to w szczególności analizy studiów przypadku, dyskusje zogniskowane, wykłady problemowe, ćwiczenia kierownicze, gry symulacyjne.

Kwestia współpracy z praktyką jest tematem szczególnym w przypadku kształcenia na III stopniu. Z rozmowy z Władzami Wydziału wynika, że studenci oczekują kształcenia praktycznego w obszarach, które są określone bardzo szeroko, np. jako poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie informatyki czy też zastosowań metod ilościowych. Pewna indywidualizacja w zakresie wprowadzania zajęć praktycznych byłaby więc trudna jakkolwiek tej problematyce, a także szerszym zagadnieniom związanym z przygotowaniem oferty kształcenia na studiach doktoranckich Wydział poświęca wiele miejsca. Znalazło to m.in. wyraz w przygotowanym raporcie z badań dotyczącym studiów doktoranckich (w ramach projektu Kuźnia Kadr 2, a także w pracach Wydziałowej Komisji ds. Studiów Doktoranckich, których wynikiem było przygotowanie założeń do nowego programu studiów. W założeniach uwzględniono zaangażowanie osób z praktyki gospodarczej do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Nadal jednak nie zostały rozstrzygnięte kwestie zróżnicowania oferty dydaktycznej w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W przypadku tych drugich bowiem doktoranci mający ustabilizowaną sytuację zawodową, najczęściej związaną z praktyką gospodarczą, oczekują aplikacyjnych korzyści z przygotowania pracy doktorskiej.

Podsumowując należy stwierdzić, że Wydział Nauk Ekonomicznych przywiązuje należyłą wagę do włączenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych do określania i weryfikacji efektów kształcenia. Współpraca z tymi podmiotami odbywa się w kilku formach i

obejmuje podstawowe elementy procesu kształcenia leżące w sferze zainteresowań obydwu grup interesariuszy. Zbierane są również opinie słuchaczy studiów podyplomowych, natomiast nie są prowadzone systematyczne badania opinii absolwentów o studiach podyplomowych.

4)

Regulamin studiów podyplomowych prowadzonych przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu określa obowiązek uzyskania przez słuchacza liczby punktów co najmniej równej minimalnej liczbie określonej w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z Regulaminem, program studiów podyplomowych zawiera przypisaną do poszczególnych przedmiotów liczbę punktów ECTS. Na tej podstawie należy stwierdzić, że system punktów ECTS został prawidłowo zastosowany w odniesieniu do studiów podyplomowych. Nakład pracy i czas przewidziany na realizację programu studiów umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Dla programu studiów doktoranckich zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych określono punkty ECTS, liczba punktów przypisana do poszczególnych przedmiotów została skonsultowana ze środowiskiem doktorantów oraz przez nich zaopiniowana (podobnie jak w przypadku przyjętych efektów kształcenia). Obecnie trwają prace nad dostosowaniem programu i punktacji ECTS do znowelizowanego Rozporządzenia z dnia 1 lipca 2013 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych. Szczegółowo przygotowano sylabusy do zajęć, są one dostępne dla doktorantów za pomocą strony www oraz w sekretariacie. Doktoranci nie zgłaszają zastrzeżeń do dostępnej dokumentacji.

5)

Zasady oceniania efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskiwanych przez studentów w ramach poszczególnych kierunków studiów odbywają się na poziomie przedmiotów (efekty etapowe) oraz egzaminów dyplomowych (efektów końcowych) i są poprawne. Przyjmuje się, że weryfikacja zakładanych efektów wiedzy dla każdego z kierunków dokonywana jest na egzaminie dyplomowym (zestaw pytań w zakresie wiedzy) oraz efektów umiejętności (praca dyplomowa). Zakłada się, że praktyki studenckie pozwalają weryfikować efekty kompetencji społecznych.

System oceniania słuchaczy studiów podyplomowych oparty jest na regulacjach zawartych w Regulaminie studiów podyplomowych wprowadzonym Uchwałą Senatu UE nr 57/2013 z dnia 24 października 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu studiów podyplomowych prowadzonych przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Regulamin ten jest dostępny na stronie internetowej Uczelni oraz w Centrum Kształcenia Ustawicznego. Formy zaliczenia poszczególnych przedmiotów określone są w ich sylabusach. Warunki zaliczenia i terminarz zaliczeń podawane są do wiadomości słuchaczy na początku roku akademickiego, a w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów na pierwszych zajęciach.

W jednostce stosowany jest system ewaluacji procesu kształcenia. Prowadzone są badania słuchaczy mające na celu poznanie ich oceny programów kształcenia (przydatności przedmiotów, zawartości merytorycznej), proporcji liczby godzin i przedmiotów, proporcji treści teoretycznych i praktycznych, sposobu prowadzenia zajęć i stosowanych metod dydaktycznych, kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia oraz warunków prowadzenia zajęć. Ewaluacja obejmuje zatem wszystkie niezbędne elementy związane z procesem kształcenia. Badania te mają obecnie charakter rozproszony i są przeprowadzane w odniesieniu do poszczególnych studiów. Wyniki badań dostępne są dla kierowników studiów. Nie są

natomiast sporządzane raporty zbiorcze, które mogłyby być przekazywane organom właściwym ds. studiów podyplomowych oraz zespołom ds. jakości kształcenia. Uczelnia nie prowadzi obecnie systematycznych badań opinii absolwentów o studiach podyplomowych. Odpowiednie rozwiązania w tym zakresie są dopiero przygotowywane.

Weryfikacja realizacji celów i efektów kształcenia na studiach podyplomowych opiera się na sprawdzianach etapowych oraz egzaminie końcowym. Sprawdziany etapowe mają formę ustną i pisemną. Obejmują one wiedzę i umiejętności kształtowane w ramach poszczególnych przedmiotów bądź modułów. Weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest w tych przypadkach w oparciu o rozwiązywanie zadań, wykonywanie ćwiczeń indywidualnych i zespołowych, przeprowadzanie analiz przypadków, rozwiązywanie zadanych problemów, przeprowadzanie symulacji decyzyjnych, wyniki gier decyzyjnych. Słuchacze studiów wykonują także podlegające ocenie projekty indywidualne i grupowe. W ramach niektórych przedmiotów przeprowadzane są egzaminy, w szczególności w formie testów. Formy weryfikacji efektów kształcenia są odpowiednio dopasowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Egzamin końcowy na studiach podyplomowych ma charakter obrony pracy dyplomowej przygotowywanej przez słuchaczy i służy do weryfikacji zdobytej przez nich w trakcie studiów wiedzy oraz nabytych umiejętności i kompetencji społecznych. Egzamin ten odbywa się przed trzyosobową komisją, w skład której wchodzi: dziekan lub upoważniony przez niego samodzielny pracownik naukowy, kierownik studiów podyplomowych lub opiekun naukowy, promotor pracy lub inny pracownik naukowy Uczelni.

Na podstawie powyżej analizy można stwierdzić, że w ocenianej jednostce stosowany jest wiarygodny, przejrzysty i publicznie dostępny system oceny stopnia osiągnięcia przez słuchaczy studiów podyplomowych celów i efektów kształcenia.

Procedury oceny stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia na studiach doktoranckich ustala Regulamin studiów doktoranckich UE we Wrocławiu wprowadzony Uchwałą Senatu z dnia 15 grudnia 2011 roku wraz z późniejszymi zmianami z dnia 25 kwietnia 2013 i 24 października 2013 roku oraz Regulamin niestacjonarnych studiów doktoranckich wprowadzony w życie Zarządzeniem Rektora we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 2010 roku.

Zgodnie z Regulaminem studiami doktoranckimi kierują odpowiednio: kierownik studiów stacjonarnych, kierownik studiów niestacjonarnych, kierownik studiów niestacjonarnych w języku angielskim. Kierownik studiów doktoranckich organizuje realizację programu studiów doktoranckich, dokonuje oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów, w sposób określony przez radę jednostki organizacyjnej Uczelni, zalicza doktorantom kolejne lata studiów.

Postępy w pracy doktorantów podlegają:

- a) ocenie semestralnej w oparciu o wpisy w indeksie potwierdzające zaliczenie przedmiotów i praktyk,
- b) ocenie rocznej w oparciu o wypełniony Arkusz Okresowej Oceny Doktoranta (załącznik 1 Regulaminu). W Arkuszu tym kryteria ocen stanowią:
 - osiągnięcia naukowo-badawcze (publikacje, referaty, konferencje),
 - postępy w przygotowaniu pracy doktorskiej,
 - osiągnięcia dydaktyczne (prowadzenie zajęć),
 - osiągnięcia organizacyjne (udział w organizacji konferencji, w zespołach).

Oceny są punktowe.

Arkusze zawiera też ocenę opiekuna naukowego odnośnie do postępu prac nad rozprawą doktorską oraz ocenę kierownika studiów, podtrzymującą ocenę wystawioną przez opiekuna naukowego, bądź też zmieniającą tą ocenę.

Taki system ocen, oparty na udokumentowanym, rzeczywistym dorobku doktoranta i jego postępach w realizacji rozprawy doktorskiej zapewnia prawidłową weryfikację osiągniętych efektów. O jego stosowaniu w praktyce świadczą skreślenia z listy doktorantów z powodu braku postępów w nauce i przygotowaniu rozprawy doktorskiej. Doktoranci są świadomi stawianych im wymagań w poszczególnych semestrach, sylabusy przedmiotów posiadają zdefiniowaną formę zajęć, formę zaliczenia, cele i efekty kształcenia, rozpisaną tematykę zajęć. Sylabusy są dostępne dla doktorantów i umożliwiają im ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów.

Doktoranci prowadzący zajęcia dydaktyczne są oceniani przez studentów studiów I i II stopnia na podstawie procesu ankietyzacji. Otrzymują oni informacje w przypadku wystąpienia negatywnych ocen studentów. Jednocześnie oceny ich postępów w pracy doktorskiej dokonują opiekunowie/promotorzy, są one również weryfikowane w czasie występów podczas seminariów katedralnych. Dodatkowo doktoranci sporządzają sprawozdania ze swojej aktywności naukowej. Co do sposobu i formy zaliczenia konkretnych przedmiotów w toku studiów takie informacje dostępne są w sylabusach zajęć, dodatkowo prowadzący przedstawiają je na początku zajęć. Z punktu widzenia doktorantów te formy oceny stopnia osiągnięcia przyjętych efektów kształcenia są wystarczające.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział stwarza doktorantom dobre warunki do zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia badań naukowych, prezentacji ich wyników i przygotowywania rozpraw. Kadra prowadząca zajęcia na studiach doktoranckich posiada bardzo wysokie kwalifikacje, doświadczenie w prowadzeniu projektów badawczych i prac doktorskich. Doktoranci korzystają z infrastruktury i środków finansowych. Zarządzanie studiami doktoranckimi jest sukcesywnie doskonalone, program studiów modyfikowany. Wydział stwarza doktorantom warunki do pracy naukowej, udziela pomocy w publikacji artykułów w wydawnictwach Uniwersytetu, promotorzy motywują doktorantów do przygotowywania publikacji, pomagają im od strony merytorycznej i finansowej. Doktoranci mają możliwość uczestniczenia w pracach badawczych prowadzonych przez Katedry i udział w konferencjach naukowych. Program studiów i regulamin wymagają dostosowania zapisów do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 lipca 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w Uczelniach i jednostkach naukowych z dnia 1 września 2011 r. Należy także rozważyć potrzebę zwiększenia liczby godzin dydaktycznych ogółem, zróżnicowania liczby ECTS przypisanych przedmiotom w poszczególnych modułach oraz wprowadzenie zajęć fakultatywnych. Doktoranci pozytywnie oceniają przyjęty program studiów doktoranckich, z tą uwagą, że brak jest przedmiotów do wyboru.
- 2) Efekty kształcenia na studiach podyplomowych prowadzonych w ocenianej jednostce są zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców. W odniesieniu do kilku z prowadzonych studiów zapewniają przygotowanie do nabycia uprawnień do wykonywania zawodu, a w przypadku pozostałych poszerzenie wiedzy i nabycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Programy studiów, czas ich trwania oraz obsada zajęć pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia.

- 3) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia na studiach podyplomowych poprzez wyrażanie opinii na temat programów kształcenia oraz realizacji zajęć. Współpracę z pracodawcami w procesie określania efektów kształcenia dla studiów podyplomowych trudno przecenić. Popularność tych studiów i ich szeroka oferta wynika z potrzeb konkretnych grup zawodowych i organizacji. Daje to możliwość certyfikowania studiów czy też uzyskiwania specjalnych uprawnień. Średnio wśród prowadzących zajęcia 50% stanowią praktycy. Doktorantom przedstawiono do akceptacji gotowe efekty kształcenia opracowane dla studiów III stopnia. Zauważają oni małe zaangażowanie środowiska doktorantów w prace nad ich opracowanie, jednocześnie nie zgłaszają uwag do zaproponowanego projektu.
- 4) Jednostka wdrożyła system ECTS w odniesieniu do studiów podyplomowych. Przyjęta w ramach tego systemu liczba punktów odpowiada nakładowi pracy słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia. W programie studiów przyporządkowano punkty ECTS do przedmiotów realizowanych w toku studiów. Doktoranci nie zgłaszają zastrzeżeń co do ich liczby.
- 5) Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i dostępny dla słuchaczy studiów podyplomowych system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1)

W analizowanym okresie 2009-2014 liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale jako podstawowym miejscu pracy zmniejszyła się z 177 do 166 osób. Liczba pracowników samodzielnych zwiększyła się o jedną osobę, doktorów o 8 osób. Znacznie zmalała (z 25 do 5) liczba zatrudnionych magistrów, co spowodowane jest przyjęciem zasad polityki kadrowej, która nie przewiduje zatrudniania osób z tytułem zawodowym magistra. Spadek zatrudnienia ogółem, niewielki przyrost kadry samodzielnych pracowników, prawdopodobne przejście na emeryturę, znaczny spadek liczby zatrudnionych osób nie posiadających stopni naukowych, może w przyszłości prowadzić do pogorszenia struktury kadry nauczającej i stanowić zagrożenie dla spełnienia wymagań minimum kadrowego do prowadzenia studiów I i II stopnia na poszczególnych kierunkach kształcenia.

Dominującą grupę na Wydziale tworzą pracownicy reprezentujący obszar nauk społecznych, dziedzinę nauk ekonomicznych, tylko czterech pracowników reprezentuje dziedzinę nauk społecznych, dwóch nauki humanistyczne. Zgodność obszarów dziedzin i dyscyplin naukowych z prowadzonymi i opisanymi w pkt. 5 badaniami naukowymi oraz realizowanym procesem dydaktycznym jest pełna.

Polityka zatrudniania, przekwalifikowania i zwalniania pracowników jest prowadzona przez Rektora. W ostatnich latach sprowadzała się ona – z uwagi na trudną sytuację finansową i malejącą liczbę studentów - do:

- niezatrudniania nowych pracowników,
- nieprzedłużania okresu zatrudnienia osobom, które nie uzyskały wymaganych stopni naukowych,
- nieprzedłużania zatrudnienia pracownikom, którzy osiągnęli wiek emerytalny (z wyjątkiem profesorów do 70 lat).

Rok akademicki 2014/2015 będzie okresem wprowadzania zasady zatrudnienia tylko na jednym etacie, co może skutkować odejściem kilku spośród 37 pracowników zatrudnionych w innych Uczelniach, prawdopodobnym, z uwagi na brak perspektyw tworzenia nowych katedr i zakładów.

Władze Wydziału prowadzą politykę wspierania rozwoju kadry naukowej. Narzędzia tej polityki są jednak ograniczone i polegają na:

- stwarzaniu odpowiednich warunków do prowadzenia badań,
- przeprowadzaniu okresowych ocen,
- preferowaniu kryteriów liczby publikacji i ich oceny punktowej przy rozdziale środków na podtrzymywanie potencjału naukowego,
- wspieraniu rozwoju młodych pracowników przez pozyskiwanie dotacji celowej,
- wykorzystywaniu środków z rezerwy dziekana na dofinansowanie badań prowadzonych we współpracy międzynarodowej,
- publikacji w czasopiśmie zagranicznych, dofinansowania kosztów druku prac habilitacyjnych przekraczających 10 arkuszy.

Dodatkowo pracownicy dydaktyczni mają możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji przez wykorzystywanie programów Unii Europejskiej (uczestnictwo w Szkole Trenerów, Szkole Mistrzów, a także w zajęciach z emisji głosu).

Na Uniwersytecie brak systemowego powiązania wyników pracy naukowej i oceny kadry z polityką płacową. Staranie o granty zewnętrzne osłabia też wysoki, 30% narzut.

W celu zapewnienia jakości kształcenia profesorowie tytularni podlegają ocenie okresowej co 4 lata, pozostali pracownicy co 2 lata. Zajęcia prowadzone przez pracowników podlegają hospitacji i ocenie przez studentów, co szczegółowo opisuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Pracownicy Wydziału wykazują dużą aktywność w pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe ze źródeł zewnętrznych. Obecnie, na Wydziale realizowanych jest 8 grantów NCN.

Ważną rolę we wsparciu finansowym i materialnym działalności naukowej i edukacyjnej Wydziału odgrywa projekt „Kuznia kadr”, finansowany ze środków Unii Europejskiej, głównie Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach PO KL.

Przejawem rozwoju i doskonalenia kwalifikacji naukowo-dydaktycznych kadry oraz popularyzacji efektów pracy są organizowane przez Wydział konferencje. W latach 2009-2011 Wydział zorganizował 52 konferencje krajowe i 22 międzynarodowe. Na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego Wydziału przypadło w 2013 roku 317 studentów, co zapewnia utrzymanie dobrego standardu dydaktyki.

Władze Uniwersytetu i Wydziału, w miarę możliwości czynią wysiłki, finansowo wspierają w realizacji mobilności międzynarodowej studentów i wykładowców. Chociaż, jak wskazują wyniki rozmów i spotkań, i wykładowcy, i studenci uważają, że pula środków m.in. na finansowanie publikacji naukowych i wyjazdów międzynarodowych powinna być większa.

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie obsady zajęć na studiach podyplomowych ma charakter zadaniowy i wynika z potrzeb dotyczących ich prowadzenia na odpowiednio wysokim poziomie. Obsada zajęć na tych studiach wykazuje niezbędną stabilność. Przydzielanie zajęć dokonywane jest w oparciu o kryterium zgodności specjalizacji naukowej i dydaktycznej oraz posiadanego doświadczenia praktycznego w zakresie wymaganym dla prowadzenia zajęć na danym rodzaju studiów podyplomowych.

Pracownicy prowadzący zajęcia na studiach podyplomowych podlegają ocenie przez ich słuchaczy. Ocena nie ma obecnie charakteru systemowego. Odpowiednie rozwiązania informatyczne do przeprowadzanie takiej oceny są dopiero przygotowywane. Na tej podstawie można stwierdzić, że polityka kadrowa w odniesieniu do osób prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych jest prawidłowa z punktu widzenia zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

Doktoranci wizytowanej jednostki pozytywnie oceniają kadrę naukowo-dydaktyczną prowadzącą zajęcia na studiach III stopnia i wskazują na jej wysoki profesjonalizm. Pracownicy otwarci są na konsultacje w uzgodnionym i dogodnym dla doktorantów czasie. Doktoranci zobowiązani są do prowadzenia od 10 do 60 godzin zajęć dydaktycznych. Sami doktoranci, ani Kierownicy Katedr nie zostali o tym jednoznacznie poinformowani i w większości doktoranci realizują maksymalną liczbę 60 godzin (brak informacji o możliwości zmniejszenia tej liczby do 10). Obecnie większość prowadzonych przez doktorantów zajęć dydaktycznych odbywa się na zasadzie współprowadzenia z pracownikami wizytowanej jednostki. Zajęcia przydzielane są zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz prowadzonymi badaniami. Istnieje możliwość konsultacji z pracownikami odnośnie do powierzonych zajęć dydaktycznych oraz ich zmiany. Zarówno doktoranci, jak i pracownicy dostrzegają problemy związane z brakiem perspektywy zatrudnienia na Wydziale oraz braku dopływu młodej kadry.

Obsada kadrowa studiów podyplomowych składa się z trzech grup wykładowców:

- pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i innych Uczelni akademickich; pracownicy ci są dobierani na zasadzie kompetencji merytorycznych i doświadczenia praktycznego,
- praktyków o bogatym doświadczeniu zawodowym będących specjalistami z obszaru prowadzonych zajęć dydaktycznych,
- trenerzy kadry menedżerskiej i konsultanci o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.

Zajęcia na studiach podyplomowych prowadziło w ostatnim okresie łącznie 35 pracowników Wydziału Nauk Ekonomicznych. W tej grupie było 10 profesorów (wszyscy z dyscypliny ekonomia), 9 doktorów habilitowanych, w tym 7 z dyscypliny ekonomia i 2 z nauk o zarządzaniu oraz 16 doktorów, w tym 15 z dyscypliny ekonomia i 1 z nauk o zarządzaniu.

Przy obsadzie zajęć przez praktyków Uczelnia współpracuje z odpowiednio dobranymi podmiotami zewnętrznymi. Na niektórych z prowadzonych studiów udział praktyków w realizacji zajęć jest znaczący i obejmuje około połowy wymiaru ich łącznego czasu.

Taki dobór kadry prowadzącej zajęcia na studiach podyplomowych jest prawidłowy, zapewnia wysoki poziom merytoryczny zajęć, a w szczególności właściwe powiązanie programu kształcenia z wymogami rynku pracy.

2)

Zasoby materialne przeznaczone do prowadzenia zajęć dydaktycznych obejmują aktualnie 125 sali dydaktycznych, w tym 20 wykładowych, 79 ćwiczeniowych oraz 13 sal do prowadzenia zajęć z języków obcych. Taka liczba pomieszczeń dydaktycznych pozwala na prawidłowe planowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych. Dla potrzeb prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych przeznaczone są dodatkowe pomieszczenia w Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Lokalizacja Wydziału w kampusie Uczelni zapewnia jego pracownikom, studentom i doktorantom łatwy dostęp do położonego w jego bezpośrednim sąsiedztwie Dolnośląskiego

Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej. Centrum to oferuje pełny dostęp do zbiorów piśmienniczych, elektronicznych, bezprzewodowego Internetu oraz kompleksowej informacji naukowej. Centrum składa się ze Strefy Wolnego Dostępu oraz Wypożyczalni. W Strefie Wolnego Dostępu do dyspozycji czytelników jest 200 tys. woluminów wydawnictw zwartych i wydawnictw ciągłych. Strefa oferuje 290 miejsc przy regałach z książkami oraz 21 w salach do pracy indywidualnej. Łączne zasoby Centrum obejmują 433 tys. woluminów pozycji tradycyjnych, 14.300 tytułów czasopism on-line, 2 mln 630 tys. tytułów książek elektronicznych, 67 baz danych on-line (np. EIFL-EBSCO, EMIS Emerging Markets, JSTOR, Oxford Journals, Reuters – Datastream, Science Direct). Pracownicy i inni użytkownicy biblioteki mają zapewniony dostęp do zbiorów drukowanych, jak i zasobów elektronicznych, a także informację naukową i bezprzewodowy Internet. Użytkownicy mają zarówno możliwość pracy na miejscu, w tym z wykorzystaniem stanowisk komputerowych bądź wypożyczania książek na zewnątrz.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu dysponuje w kampusie głównym rozbudowaną infrastrukturą informatyczną dostosowaną do prowadzenia badań naukowych. Obejmuje ona sieć szkieletową, łączącą 20 węzłów teleinformatycznych, sieci strukturalne, urządzenia aktywne i serwery. Sieć lokalna Uniwersytetu przyłączona jest do Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej. Infrastruktura informatyczna zapewnia bezprzewodowy dostęp do Internetu (sieć eduroam). W Uczelni działa Centrum Informatyki Uniwersytetu Ekonomicznego zajmujące się wsparciem badań naukowych i procesu dydaktycznego. Zastosowane w nim rozwiązania sprzętowo-programowe pozwolą na posługiwanie się najnowszymi narzędziami informatycznymi.

Uniwersytet dysponuje w kampusie głównym 13 laboratoriami komputerowymi wyposażonymi w 198 komputerów. Sale wyposażone są w komputery o parametrach technicznych i oprogramowaniu właściwym dla prowadzenia badań naukowych. Uniwersytet dysponuje również platformą e-learningową wykorzystywaną do wsparcia procesu dydaktycznego.

Studia podyplomowe prowadzone są w pomieszczeniach Centrum Kształcenia Ustawicznego, które dysponuje 20 salami dydaktycznymi dostosowanymi pod względem wyposażenia w sprzęt techniczny do prowadzenia tego typu zajęć. Słuchacze studiów mają dostęp do biblioteki Uniwersytetu dysponującej zbiorami i zapewniającej dostęp do zasobów innych bibliotek w zakresie w pełni pokrywającym potrzeby uczestników studiów podyplomowych. Uczelnia zapewnia także dostęp do materiałów dydaktycznych przygotowywanych dla słuchaczy i innych informacji niezbędnych w toku studiów. Taka infrastruktura zapewnia odpowiednie warunki do prowadzenia studiów podyplomowych.

Uczelnia uzyskała środki na przeprowadzenie kompleksowego remontu budynku zajmowanego przez jeden z Wydziałów, co pozwoli na znaczącą poprawę warunków prowadzenia działalności dydaktycznej i naukowej.

Na tej podstawie można stwierdzić, że Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową dostosowaną do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia oraz badań naukowych

Doktoranci w trakcie spotkania z ZO PKA nie zgłosili zastrzeżeń dotyczących infrastruktury wizytowanego Wydziału. Jak dotąd zaspokaja ona ich potrzeby i umożliwia realizację prowadzonych badań naukowych oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych. Doktoranci posiadają łatwy dostęp do wszelkich niezbędnych materiałów wliczając w to, zasoby biblioteki oraz internetowe bazy danych. Oceniają ich ilość jako w pełni wystarczającą.

3)

Zasady gospodarki finansowej obowiązujące w Uniwersytecie opierają się na centralizacji decyzji finansowych. Uczelnia nie wprowadzała wewnętrznych regulacji dotyczących gospodarki finansowej. Opiera się ona na ogólnie obowiązujących przepisach w tym zakresie. W Zarządzeniu Nr 38/2009 z dnia 9.10.2009 r. w sprawie Zasad (Polityki) Rachunkowości zostały wprowadzone regulacje w tym zakresie. Wydział Nauk Ekonomicznych nie posiada zatem samodzielności finansowej. Polityka finansowa Uczelni przewiduje jedynie pozostawianie do dyspozycji wydziałów środków pochodzących z dotacji podmiotowej na działalność statutową, dotacji celowych oraz środków finansowych uzyskanych z grantów z MNiSzW, NCN, NCBR, a także projektów realizowanych z funduszy strukturalnych i innych źródeł wskazujących Wydział jako beneficjenta finansowania.

Badania naukowe pracowników Wydziału są finansowane z różnych źródeł. Wśród nich podstawowe znaczenie mają dotacje Ministerstwa na podtrzymanie potencjału badawczego, finansowanie działalności naukowej młodych pracowników oraz doktorskie i indywidualne granty NCN. W latach 2013-2015 realizowanych jest 8 grantów NCN. Podziału dotacji MNiSW na działalność statutową poszczególnych Katedr dokonuje Wydziałowa Komisja ds. Nauki według punktów przeliczeniowych wynikających ze stanu kadrowego Katedry oraz wartości dorobku publikacyjnego, wycenianego według oceny parametrycznej.

Działalność w zakresie kształcenia finansowana jest w oparciu o dotację podstawową, przychody ze świadczenia usług edukacyjnych oraz innych przychodów. Uczelnia pokrywa z tych przychodów wszystkie koszty prowadzenia działalności dydaktycznej, w szczególności o charakterze projekcyjnym. Nie wyodrębniono jednak celowych funduszy w tym zakresie.

Podstawowymi źródłami finansowania działalności badawczej są dla Wydziału dotacja podmiotowa na utrzymanie potencjału badawczego otrzymywana z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz dotacja celowa na prowadzenie badań służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

Polityka finansowa w tym zakresie oparta jest na Zarządzeniu Rektora nr 14/2011 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zasad pozyskiwania i wydatkowania środków na działalność statutową (dotacja podmiotowa) prowadzoną na Wydziałach Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Przepisy te określają tryb pozyskiwania, zasady podziału i rozliczania środków finansowych. Jako jednostki organizacyjne Wydziału wnioskujące o przyznanie środków na sfinansowanie planowanych zadań badawczych występują katedry, które składają stosowne dokumenty do Dziekana. Po otrzymaniu decyzji o wysokości dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego Rektorska Komisja ds. Badań Naukowych określa wysokość środków na łączność komputerową, utrzymanie bibliotek i upowszechnianie wyników badań. Na te cele w poszczególnych latach przeznaczane było 5-10% środków. Pozostała część środków podlega podziałowi przez Wydziałową Komisję ds. Nauki w oparciu o przyjęte kryteria sumy punktów wynikających z oceny parametrycznej zespołu badawczego (60 %) oraz aktualnego stanu kadrowego (40%), przy utworzeniu 10% rezerwy. Środki te otrzymują katedry i ich dysponentami są kierownicy katedr. Rezerwa jest w dyspozycji Dziekana i jest przeznaczana na finansowanie konferencji interdyscyplinarnych i wspólnych badań, wspieranie publikacji prac w postępowaniu habilitacyjnym, tzw. książek profesorskich oraz dofinansowanie publikacji pracowników o wysokiej punktacji.

Finansowanie działalności związanej z rozwojem młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich odbywa się na zasadach określonych w Uczelnianym

Regulaminie podziału dotacji celowej przeznaczonej na te zadania. Środki na te cele przydzielane są w ramach procedury konkursowej. Beneficjenci po zakończeniu okresu rozliczeniowego zobowiązani są do składania raportów z przeprowadzonych badań.

Procedury zgłaszania wniosków o finansowanie, podział dotacji i jej rozliczania są przejrzyste i merytorycznie zasadne. Polityka finansowa Uniwersytetu jest prawidłowa. Świadczy o tym silna pozycja Uczelni, jej stabilny rozwój naukowy i dydaktyczny, znajdujące swój wyraz w otrzymywaniu wysokich kategorii naukowych przez jednostki, wydawane czasopisma, pozytywne oceny dotyczące akredytacji studiów i inne wyniki ocen zewnętrznych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - w pełni...

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) **Wydział posiada kadre naukowo-dydaktyczną o znaczącym w skali kraju dorobku w dyscyplinach związanych prowadzonymi kierunkami i formami studiów. Liczba zatrudnionych pracowników i struktura ich kwalifikacji w pełni zaspokajają obecne potrzeby procesu dydaktycznego. Istnieje jednak konieczność monitorowania zmian zachodzących w strukturze zatrudnienia uwarunkowanych prowadzoną polityką kadrową. Wydział zapewnia pracownikom możliwość rozwoju naukowego i dydaktycznego, choć instrumenty motywujące będące w gestii Wydziału są ograniczone. Jednostka dokonuje obsady zajęć na studiach podyplomowych w oparciu o kadre składającą się z praktyków oraz nauczycieli akademickich o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu praktycznym. Kadra prowadząca zajęcia jest wysoko oceniana przez doktorantów, a prowadzone zajęcia w pełni zaspokajają ich potrzeby. Doktoranci prowadzą zajęcia dydaktyczne a w trakcie ich realizacji otrzymują niezbędną pomoc od pracowników Wydziału.**
- 2) **Uczelnia zapewnia odpowiednią infrastrukturę do prowadzenia kształcenia oraz badań naukowych. Doktoranci mają pełen dostęp do infrastruktury niezbędnej w realizacji pracy doktorskiej.**
- 3) **Polityka finansowa Uczelni jest prawidłowa z punktu widzenia zapewnienia stabilności jej funkcjonowania i możliwości realizacji działań projakościowych.**

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Wydział posiada kategorię A, co świadczy o wysokim poziomie rozwoju badań naukowych i ich upowszechnianiu w postaci monografii, artykułów, referatów. Badania naukowe pracowników Wydziału prowadzone są głównie w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu oraz finanse. W ostatnich czterech latach tematyka badań dotyczyła:

- rozwoju teorii ekonomii w zakresie teorii wzrostu gospodarczego, teorii rynków, rozwoju zrównoważonego, polityki ekologicznej w gospodarce rynkowej, ekonomicznych problemów rozwoju energii odnawialnej,
- współczesnych nurtów rozwoju nauki o przedsiębiorstwie i metod zarządzania, CRM w przedsiębiorstwie, podmiotów non-profit,
- systemu finansowego państwa, instrumentów i modeli, kryzysu finansowego,
- polityki społecznej i socjologicznej,
- roli nowych technologii informacyjnych i społeczności internetowych w kształtowaniu przemian społecznych w Polsce

- przekształceń polskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej w warunkach integracji z Unią Europejską i globalizacji,
- procesów dostosowań uczestników rynku do nowych warunków funkcjonowania,
- postaw Polaków wobec megatrendów w konsumpcji, innowacji marketingowych i społecznych.

Wydział Nauk Ekonomicznych w każdym roku organizuje liczne konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym. W ostatnich czterech latach Wydział zorganizował 22 konferencje międzynarodowe oraz 52 konferencje krajowe. Przykładowo można wymienić: „Asia – Europe. Partnership or Rivalry?, 2010”, „Cross-border cooperation of small and medium-size Enterprise on the Polish and Czech side, 2010”, „Gospodarka przestrzenna XXI wieku. Nowe kierunki rozwoju dużych miast w gospodarce opartej na wiedzy, 2009”, „Economic Challenges for the CEE countries, 2011”, „Faces of Competitiveness in Asia Pacific. Region-Country-Enterprises, 2011”, „Handel i inwestycje w semi-globalnym otoczeniu, 2012”, „Innovation as a factor in the development of the Asia Pacific region. Economy-industry-company, 2012”, „Marketing i Zarządzanie: I Międzynarodowa Konferencja Plakatowa, 2012”, „Globalizacja – regionalizm – lokalizacja, 2009”, „Problemy gospodarki światowej – MAKRO 2009”, „Kształtowanie się nowej przestrzeni w gospodarce globalnej, 2010”, „Zarządzanie wartością ZOZ, 2010”, „Ekonomia instytucjonalna wobec nowych zjawisk gospodarczych i społecznych, 2011”, „Konferencja Katedr Finansowych, 2011”, „USŁUGI 2012. Usługi w Polsce – nauka, dydaktyka, praktyka wobec wyzwań przyszłości, 2012” i inne.

Wyniki swoich badań naukowych pracownicy Wydziału publikują w licznych monografiach, wysoko punktowanych czasopismach naukowych wydawanych przez Uniwersytet (jedno z nich znajduje się na liście filadelfijskiej), czasopismach zagranicznych i o zasięgu krajowym, publikacjach pokonferencyjnych i in. W strukturze publikacji rośnie liczba artykułów naukowych (ponad 400 rocznie), maleje liczba opublikowanych rozdziałów w monografiach i podręcznikach, nie ulega wyraźnym zmianom liczba publikowanych monografii i podręczników.

Prowadzone badania wywierają korzystny, bezpośredni wpływ na poziom zajęć dydaktycznych. Wyniki badań są wykorzystywane w procesie dydaktycznym w formie podręczników, skryptów, materiałów dydaktycznych, przykładów i in. Wpływ badań naukowych na proces kształcenia studentów studiów doktoranckich jest widoczny w postaci ich uczestnictwa w projektach badawczych Katedr, przygotowywaniu i uzyskiwaniu przez doktorantów grantów doktorskich i grantów dla młodych naukowców, publikowaniu artykułów. W opinii doktorantów opiekunowie (promotorzy) wspierają ich w prowadzeniu samodzielnych badań, przygotowywaniu referatów na konferencje i artykułów naukowych. Doktoranci mogą też uczestniczyć w organizowanych przez Wydział konferencjach naukowych. Z Raportu wynika, że w latach 2007-2014 10 doktorantów uczestniczyło w corocznej organizowanej międzynarodowej konferencji naukowej „Asia – Pacific” w Japonii, 2 brało udział w szkoleniach w ramach programu Leonardo da Vinci, 4 brało udział w seminarium na Uniwersytecie w Turcji, 2 doktorantów było zaangażowanych w projekty badawcze realizowane na Uniwersytecie w Wiedniu i Budapeszcie.

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami również III stopnia, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych,

a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych. Doktoranci większość badań wykonują samodzielnie przy wsparciu kadry naukowej oraz opiekuna/promotora. Wydział stara się zachęcać doktorantów do udziału w prowadzonych badaniach naukowych. Doktoranci posiadają możliwość współpracy w tworzonych grupach projektowych. Nie zgłaszają również trudności dotyczących realizacji swojej pracy badawczej. Z uwagi na fakt, że większość doktorantów pracuje dodatkowo poza Wydziałem, zajmują się oni głównie realizacją badań związanych ze swoją pracą doktorską.

W ocenianej jednostce funkcjonuje 16 organizacji studenckich posiadających status koła naukowego według danych przedstawionych przez ocenianą jednostkę. Oceniany Wydział i cała Uczelnia przestrzegają art. 205 ust. 1 ustawy w zakresie prowadzenia rejestru organizacji studenckich w tym kół naukowych. Koła naukowe posiadają swoich opiekunów. Podczas wizytacji Zespół Oceniający odbył jedno spotkanie z reprezentantami kół naukowych działającego na Wydziale. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, iż są zaangażowani w badania naukowe prowadzone przez pracowników naukowo - dydaktycznych Wydziału, nie potrafili jednak wskazać wielu przykładów takiego włączenia, co wynika z większego zaangażowania studentów w działalność kół naukowych, niż współdziałanie w pracach nauczycieli. Studenci uznali, że skala włączania ich w badania przez nauczycieli akademickich jest zadowalająca i zależy od indywidualnej aktywności studentów. Studenci stwierdzili, że najczęstszą formą uczestniczenia w badaniach jest pomoc przy podstawowych zadaniach badawczych takich jak badania sprawozdań finansowych etc., co ocenia się pozytywnie. Studenci uwzględniani są jako współautorzy badań z imienia i nazwiska, co świadczy o właściwym traktowaniu studentów. Oceniana jednostka przedstawiła listę publikacji wydanych z udziałem studentów. Udział studentów w publikacjach należy ocenić pozytywnie. Nabór do badań prowadzonych przez pracowników naukowych odbywa się w sposób tradycyjny poprzez wybór najbardziej wyróżniających się studentów lub poprzez ogłaszanie rekrutacji do konkretnych badań lub kierowania otwartych zaproszeń na wykładach lub innych zajęciach. Prócz bezpośredniego włączania studentów w badania prowadzone przez nauczycieli akademickich studenci włączani są w badania naukowe jednostki w szczególności w związku z aktywną działalnością w kołach naukowych. Koła naukowe prowadzą urozmaiconą działalność konferencyjną, publikują w zeszytach naukowych oraz czasopismach, biorą udział w sympozjach, organizują warsztaty dla studentów oraz panele umiejętności miękkich, jak również współpracują z innymi kołami w Uczelni, innymi ośrodkami akademickimi np. Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie, jak również innymi instytucjami, przedsiębiorstwami zewnętrznymi, portalami ekonomicznymi, co należy ocenić bardzo wysoko. Na wysoką ocenę zasługuje również, w opinii studentów, fakt, że działalność naukowa studentów spotyka się z odpowiednim wsparciem finansowym ze strony władz Wydziału, które przeznaczają na początku każdego roku odpowiednie fundusze na ich działalność. Proces dofinansowywania kół naukowych jest działaniem zwyczajowym niemającym oparcia w wewnętrznym systemie jakości kształcenia, co więcej zdarzają się, iż koła naukowe dofinansowywane są według uznania, najczęściej te największe i najstarsze. Tak przyjęty system finansowania wymagałby ujednoczenia i udostępnienia dla wszystkich kół naukowych. Członkowie kół naukowych mają możliwość korzystania ze sprzętu należącego do ocenianej jednostki w tym oprogramowania, sprzętu przenośnego oraz sal będących w dyspozycji Wydziału, również po godzinach zajęć, co ocenia się pozytywnie. Koła naukowe nie posiadają własnego miejsca spotkań, czy pracy wyodrębnionego na ich działalność, co mogłoby zostać rozważone.

Poziom umiędzynarodowienia działalności naukowej różni się w poszczególnych Katedrach. Warto podkreślić działalność Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, aktywną w realizacji naukowych projektów międzynarodowych. Według słów wykładowców, naukowa współpraca międzynarodowa w zasadzie realizuje się na

podstawie kontaktów osobistych, a nie działalności systemowej Wydziału. W tym zakresie Wydział ma znaczne rezerwy dla aktywizacji współpracy międzynarodowej, szczególnie biorąc pod uwagę, że istnieją perspektywy aktywizacji transgranicznych badań naukowych w obszarach realizowanych przez Wydział.

Wydział ma niewysoki wskaźnik publikacji w czasopiśmie zagranicznych z Impact Factor (jak wynika z ankiety jednostki naukowej za lata 2009-2012 wykładowcy Wydziału mają 11 publikacji w czasopiśmie posiadających współczynnik wpływu Impact Factor, znajdujących się w bazie Journal Citation Reports oraz jedną publikację w czasopiśmie znajdującym się w bazie European Reference Index for Humanities).

Studenci akcentowali problem finansowych i czasowych możliwości uczestniczenia w konferencjach naukowych. Mimo to, należy zauważyć, że aktywnie na Wydziale działają studenckie koła naukowe (Koło Naukowe „Strateg”, Koło Naukowe Ekonomii Eksperymentalnej „EXECON”, Koło Naukowe Marketingu „Fokus”, Koło Naukowe Historii Gospodarczej i Społecznej „SAECULA”, Koło Naukowe „proMOTION”).

W ramach naukowej i dydaktycznej aktywności Wydziału należy odnotować systematyczne i aktywne włączanie profesorów wizytujących w realizację zadań naukowo-dydaktycznych Wydziału. W latach 2009-2014 gościnne wykłady jako visiting professors prowadziło ponad 20 wykładowców (m.in. z uniwersytetu szwajcarskiego: Neuchatel, z Uniwersytetu Japońskiego: Seikei w Tokio, z uniwersytetów amerykańskich: Shippensburg University of Pennsylvania, The Pennsylvania State University, z Węgierskiej Akademii Nauk w Budapeszcie, z Instytutu Historii Wschodnioeuropejskiej Uniwersytetu Wiedeńskiego, z University of Applied Science w Mainz, Niemcy, etc.). Jednak, jak zaznaczają władze Uniwersytetu, istnieją ograniczenia finansowe związane z zatrudnianiem i pobytem profesorów wizytujących.

W tym kontekście dość aktywne jest uczestnictwo wykładowców Wydziału w realizacji działalności dydaktycznej w uniwersytetach zagranicznych. W latach 2009-2014 zajęcia na Uczelniach zagranicznych jako visiting professors oraz w ramach doskonalenia kompetencji dydaktycznych były realizowane przez 157 osób w ośrodkach akademickich w Europie i w Japonii.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - wyróżniająco...

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział prowadzi badania naukowe głównie z dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu oraz finanse. Prowadzone badania mają bezpośredni związek z ofertą dydaktyczną Wydziału zarówno na studiach I, II i III stopnia oraz studiach podyplomowych. Wyniki badań są wykorzystywane w procesie dydaktycznym w formie podręczników, skryptów, materiałów dydaktycznych, przykładów i in. Wydział posiada kategorię A, co świadczy o wysokim poziomie rozwoju badań naukowych i ich upowszechnianiu w postaci monografii, artykułów i referatów. Doktoranci zapraszani są do udziału w projektach prowadzonych w wizytowanej jednostce. Ich aktywność potwierdzają publikacje naukowe. Stopień umiędzynarodowienia Wydziału w zakresie działalności naukowej jest na dobrym poziomie, wymagając dalszego rozwoju

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi

i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami.

1)

Uczestnictwo studentów, doktorantów i słuchaczy w programach międzynarodowych przybiera różne formy.

Największa liczba studentów uczestniczy w programie wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus. Liczba studentów uczestniczących w programie w latach 2009-2014 wyniosła w sumie 1.568, z czego 463 osoby stanowili studenci wyjeżdżający za granicę i 1.105 osób — studenci przyjeżdżający zza granicy. W tym okresie czasu w ramach programu Erasmus wyjechało 56 pracowników i przyjechało 21. Znaczna liczba studentów i pracowników wyjechała w ramach umów bilateralnych z Uczelniami partnerskimi. W ramach umów bilateralnych w latach 2009 – 2014 9 osób wyjechało i 72 przyjechały.

W latach 2009-2014 liczba obcokrajowców uczestniczących w zajęciach dydaktycznych na Wydziale wzrosła ze 136 do 313. Warto podkreślić zwiększenie liczby obcokrajowców studiujących na Wydziale oraz poszerzenie zakresu krajów, z których pochodzą studenci. Świadczy to o atrakcyjności oferty dydaktycznej Wydziału oraz wysokiej jakości prowadzonych zajęć. Podkreślić należy również prowadzone aktywnie działania promocyjne Uniwersytetu oraz Wydziału Nauk Ekonomicznych skierowaną na studentów zagranicznych. Uniwersytet ma stronę internetową w różnych językach (angielskim, rosyjskim, ukraińskim, a niektóre części strony nawet w języku chińskim). Tradycyjne są wizyty uczniów szkół średnich z Ukrainy celem zapoznania się z ofertą i potencjałem Uczelni.

Ważnym elementem internacjonalizacji działalności dydaktycznej Wydziału jest organizowana od 2010 roku Szkoła Letnia pod nazwą Summer School Poland. Zainteresowanie szkołą wśród zagranicznych studentów jest bardzo duże czym świadczy rosnąca liczba uczestników. Łącznie od 201 r. w szkole letniej wzięło udział 192 studentów zagranicznych (w 2012 roku wzięło w niej udział 36 studentów zagranicznych, a w 2013 roku już 48).

Jednym z większych, pod względem liczby osób w ramach wymiany jest międzynarodowy projekt PPPSAXPOL pt.: „Badanie partnerstw publiczno-prywatnych jako instrumentów do realizacji projektu infrastrukturalnego na obszarze granicznym Saksonii i Polski”, którego partnerem wiodącym był TU Bergakademie Freiberg, współfinansowany ze środków EFRRw ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013. W ramach tego programu wyjechało 10 pracowników, a przyjechały 3 osoby.

Doktoranci wizytowanej jednostki znają możliwości wyjazdów zagranicznych. Na poziomie Uczelni działa Biuro Współpracy Międzynarodowej, które udziela niezbędnych informacji oraz pomaga w trakcie organizacji wyjazdów. Szczegółowe informacje doktoranci mogą uzyskać w Biurze Współpracy Międzynarodowej, które organizuje także specjalne spotkania, na których przedstawia dostępne programy i możliwości wyjazdu. Obecnie kilkoro doktorantów współpracuje z Uczelniami zagranicznymi. Znaczna część doktorantów ze względu na pracę zawodową poza Uczelnią oraz życie rodzinne ma utrudnioną możliwość bezpośredniego włączania się w prowadzone badania.

Podczas wizytacji Zespół Oceniający spotkał się z pracownikami biura współpracy międzynarodowej odpowiedzialnymi za koordynację programu ERASMUS. Oceniana jednostka w aspekcie wymian studenckich uczestniczy przede wszystkim w programie wymiany międzynarodowej LLP Erasmus, jak również bierze udział w licznych bilateralnych wymianach naukowych oraz jest uczestnikiem Szkoły Letniej. Na podstawie dostarczonych

danych przez ocenianą jednostkę obserwuje się stałe zainteresowanie studentów tym typem mobilności. Skala wyjazdów studentów na wymiany międzynarodowe jest zadowalająca, a w ostatnich latach zauważa się zdecydowanie większe zainteresowanie studentów zagranicznych chcących studiować w ocenianej jednostce, co ocenia się pozytywnie. Wydział promuje mobilność studencką w szczególności międzynarodową wykorzystując do tego stronę internetową Wydziału oraz wspomnianego biura, na której pojawiają się aktualne informacje związane z mobilnością studentów. Studenci mogą również uzyskać stosowne informacje na specjalnych dyżurach pracowników biura. Ponadto wymiany międzynarodowe promuje się za pośrednictwem różnych materiałów poligraficznych, takie jak plakaty czy ulotki. Co więcej oceniana jednostka organizuje spotkania informacyjne, na których studenci dowiadują się podstawowych informacji na temat programu ERASMUS oraz wspiera działalność organizacji studenckiej ESN upowszechniającej programy wymiany. Wszystkie wskazane przejawy promocji mobilności międzynarodowej studentów ocenia się jednoznacznie pozytywnie. W opinii studentów programy wymiany i podpisane przez Wydział umowy w tym zakresie dostosowane są do specyfiki studiów oraz ich oczekiwań. Studenci wyrazili duże zainteresowanie programem ERASMUS. Studenci wyrazili pochlebne opinie na temat dostępu do informacji na temat programów wymiany wskazując ich źródło w stronie internetowej, oraz w dyżurach pracowników biura i spotkaniach w tym z osobami wracającymi z wymiany. Studenci jednoznacznie pozytywnie ocenili kompetencje osób zajmujących się na Wydziale programem wymiany Erasmus twierdząc, iż są to osoby pomocne i merytorycznie przygotowane do pełnionej funkcji. System wnioskowania oraz rekrutacji na wyjazd w ramach programu ERASMUS jest scentralizowany na poziomie Uczelni a jego zasady ustala rok rocznie Rada koordynacyjna programu ERASMUS składająca się z koordynatora Uczelnianego, koordynatorów wydziałowych oraz przedstawicieli studentów, co ocenia się pozytywnie. Postępowanie rekrutacyjne odbywa się zdalnie za pośrednictwem specjalnej strony internetowej, co ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Głównym czynnikiem brany pod uwagę przy kwalifikacji do wyjazdu w ramach programu Erasmus są kompetencje językowe kandydatów weryfikowane za pomocą rozmowy, wyników lektoratu lub dodatkowych certyfikatów językowych. Co więcej warunkiem zakwalifikowania na wyjazd jest wysoka średnia ocen ze wszystkich lat studiów oraz dodatkowa działalność na rzecz Uczelni lub poza, co ocenia się pozytywnie. Kryteria rekrutacji są znane w środowisku studenckim dzięki bardzo dobrej polityce informacyjnej Wydziału. Zdaniem studentów są one jasne, sprawiedliwe i transparentne, co należy potwierdzić i ocenić pozytywnie. Należy podkreślić, iż na ocenianym Wydziale i Uczelni przywiązuje się bardzo dużą uwagę do wspierania studentów w celu uznania ich osiągnięć zdobytych w ramach programu wymiany. Wydział nie stwarza żadnych barier w zakresie uznawalności osiągnięć czy problemów studentom wyjeżdżającym na wymiany międzynarodowe, zasada uznawalności potwierdzona jest w wewnętrznych aktach prawnych i niezmiennie przestrzegana, studenci którzy mają problemy z pogodzeniem macierzystych programów studiów z wymianą międzynarodową otrzymują wsparcie Uczelni, co ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Podsumowując oceniana jednostka respektuje w odpowiednim stopniu zasady uznawalności osiągnięć i nie stwarza w tym zakresie sytuacji utrudniających realne wykorzystanie możliwości mobilności międzynarodowej studentów.

2)

Do istotnych czynników wpływających na pogłębianie internacjonalizacji procesu dydaktycznego w skali całej Uczelni i Wydziału jest szeroka oferta przedmiotów wykładanych

w języku angielskim (kilka przedmiotów jest oferowanych w języku niemieckim i rosyjskim), które są dostępne zarówno dla studentów zagranicznych, jak i dla studentów polskich. W roku akademickim 2013/2014 obejmuje ona m.in. następującą tematykę: Economics, International Relations and Social Sciences (60 przedmiotów), Finance, Accounting and Banking (44 przedmioty), Informatics (Computer Science), Quantitative Methods and Technology (10 przedmiotów), a także Management Sciences (61 przedmiotów);

Wydział prowadzi również anglojęzyczny program dydaktyczny — International Business, który jest prowadzony na kierunku Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze. Wszystkie zajęcia na tej specjalności są prowadzone w języku angielskim przez pracowników Wydziału, praktyków gospodarczych oraz goszczących profesorów zagranicznych. Studia przeznaczone są dla studentów z Polski oraz z zagranicy, którzy realizują pełny program na danym poziomie kształcenia; dodatkowo wybrane przedmioty tej specjalności są oferowane dla studentów w ramach programu ERASMUS;

W zakresie realizacji programów międzynarodowych przeznaczonych dla studentów należy również odnotować praktyczną realizację programu dwóch dyplomów. Od 2007 roku wspólnie z Uniwersytetem Paris XIII, Sorbonne Site w Paryżu są prowadzone studia niestacjonarne drugiego stopnia na kierunku Zarządzanie w ramach specjalności „Zarządzanie instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej”. Wykłady na tej specjalności są prowadzone w języku polskim oraz w języku francuskim. Absolwencie otrzymują dwa dyplomy ukończenia studiów, z których jeden jest wydawany przez stronę francuską. Corocznie specjalność tą kończy 25 do 30 osób. Rozwój programów dwóch dyplomów ma doniosłe perspektywy (warto aktywizować działalność z praktycznej realizacji już podpisanych umów o dwóch dyplomach z litewskimi, ukraińskimi a niemieckimi uniwersytetami. W perspektywie planuje się otwarcie programu trzech dyplomów z gospodarki międzynarodowej (z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu Wileńskiego, z IHI Zittau, który jest jednostką dydaktyczną Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie, z Uniwersytetem im. Corvinusa w Budapeszcie).

W programie przyjętych studiów doktoranckich uwzględnione są zajęcia z języka angielskiego, jednak doktoranci zwracają uwagę na ich niski poziom oraz brak języka specjalistycznego. Na studiach doktoranckich zdarzają się również wykłady profesorów wizytujących prowadzone w języku obcym, jest to jednak działanie niewystarczające.

3)

Współpraca Wydziału z krajowymi ośrodkami akademickimi jest bardzo szeroka. Obejmuje ona współpracę naukową i naukowo-badawczą i wdrożeniową, a w szczególności wspólną organizację konferencji oraz seminariów, działalność szkoleniową, przygotowywanie ekspertyz, prowadzenie zajęć dydaktycznych. Współpraca ta obejmuje również wspólną realizację projektów NCN (z European Centre for Economic Research, Mannheim (Niemcy) w ramach projektu dotyczącego zagadnień modelowania dynamicznej równowagi instytucjonalnej dla zrównoważonego rozwoju.

Krajowe ośrodki akademicki obejmują znaczną część czołowych polskich Uczelni. Wśród podmiotów współpracujących z Wydziałem można wyróżnić m.in. Akademię Leona Koźmińskiego, Akademię Górniczo-Hutniczą, Dolnośląską Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Techniki, Instytut Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Lotnictwa w Warszawie, Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, PAN Kraków, Politechnikę Białostocką, Uniwersytet Jagielloński, Politechnikę Wrocławską, Uniwersytet

Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Zielonogórski, Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu i wiele innych.

Zakres współpracy z krajowymi ośrodkami akademickimi jest bardzo szeroki, obejmuje bogatą tematykę. Podmioty akademickie, z którymi współpracuje Wydział mają bardzo szeroki przekrój. Taki zakres współpracy wpływa na intensywną wymianę doświadczeń, co wpływa korzystnie na rozwój naukowy pracowników, ale też przekłada się na wymianę myśli w zakresie koncepcji kształcenia oraz wzbogacenie i urozmaicenie tematyki i form prowadzonych zajęć.

Zakres współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi jest stosunkowo niewielki. Współpraca ta obejmuje m.in. wspólny projekt badawczy finansowany przez NCN (modelowanie dynamicznej równowagi instytucjonalnej dla zrównoważonego rozwoju) z European Centre for Economic Research, Mannheim. Wydział, wraz z Instytutem Lotnictwa w Warszawie organizuje cykliczne międzynarodowe imprez naukowych z Europejskim Forum Marketingu Instytucji Naukowych i Badawczych (2010-2014). W latach 2009-2011 pracownik Wydziału był przedstawicielem Polski w Higher Education and Research Standing Committee, Rady Europy.

Wydział Nauk Ekonomicznych ma wysoki poziom umiędzynarodowienia i internacjonalizuje prowadzoną działalność naukową i dydaktyczną w celu podnoszenia swojej konkurencyjności oraz posiadania nowych atutów na edukacyjnym rynku europejskim. W tym celu Wydział współpracuje z wieloma ośrodkami akademickimi z Europy (wszystkie kraje Unii Europejskiej oraz Turcja i Ukraina), Azji (Japonia, Chiny) i Stanów Zjednoczonych (Shippensburg University of Pennsylvania, The Pennsylvania State University). Umiędzynarodowienie na Wydziale realizowane jest w ramach Strategii Umiędzynarodowienia UE we Wrocławiu. Władze Uczelni postrzegają umiędzynarodowienie jako znaczący czynnik zapewnienia jakości dydaktyki i efektywności działalności naukowej oraz utrzymania wysokiego rankingu Uniwersytetu na rynku usług oświatowych. Według słów dziekana, umiędzynarodowienie — to realny działający człon strategii, a nie «kwiat do kożucha»;

Doktoranci współpracują z Uczelniami zagranicznymi. Zazwyczaj odbywa się to na zasadzie wzajemnej relacji zbudowanej pomiędzy Wydziałem/Uczelnią/Promotorem a Uczelnią zagraniczną. Doktoranci współpracują m.in. z Uczelniami z Niemiec i Czech. Uczelnia podejmuje również współpracę z krajowymi ośrodkami badawczymi, w ramach możliwości włączani są w nią również doktoranci. Doktoranci podkreślają, że wiedzą o możliwości nawiązania takiej współpracy jednakże z powodu życia rodzinnego oraz zawodowego mają znaczne trudności w zaangażowaniu się w kolejne projekty, w tym wyjazdy.

4)

Realizacja projektów w ramach „Kuźni Kadr” pozwoliła nawiązać pełną, autentyczną współpracę WNE z pracodawcami, głównie regionu Dolnego Śląska. Wydział prowadzi współpracę z 230 firmami, instytucjami i organizacjami otoczenia społeczno-gospodarczego. Jest to rzeczywista współpraca Wydziału z praktykami, realizowana w postaci konkretnych aktywności. Aby przedstawić skalę tej współpracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia należy scharakteryzować te aktywności. Są to przede wszystkim płatne staże, które spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony pracodawców. Generalnie, jak pokazują wyniki badań ewaluacyjnych w tym także specjalne badanie opinii pracodawców na temat stażystów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, których znaczący procent stanowili

studenci wizytowanego Wydziału, ok. 40% stażystów pracuje w firmach, w których odbywali staż. Staże trwają zazwyczaj 3 miesiące i mogą w nich uczestniczyć studenci ostatnich dwóch semestrów studiów I i II stopnia oraz absolwenci do 6 miesięcy po obronie. Pracodawcy oferujący miejsca stażowe to małe i średnie przedsiębiorstwa, korporacje, urzędy i instytucje a także organizacje pozarządowe. Ze staży skorzystało w latach 2012/2013 515 studentów wizytowanej jednostki.

Kolejny rodzaj aktywności to wykłady otwarte praktyków biznesu w ramach Akademii Kuźni Kadr realizowane głównie w projekcie „Kuźnia Kadr 4”. Program obejmuje 10 wykładów w semestrze. Tematy proponowane są przez pracodawców a wyboru dokonuje Uczelnia. Tematyka wykładów jest bardzo zróżnicowana, obejmuje różne branże istotne na rynku pracy. Uczestnictwo w przynajmniej siedmiu takich spotkaniach daje możliwość uzyskania certyfikatu udziału w Akademii Kuźni Kadr. W wykładach w latach 2012/2013 brało udział 140 studentów wizytowanej Jednostki.

Ważną formą współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są seminaria z praktykami biznesu. Tematyka jest proponowana przez pracodawców. Seminaria mają na celu nabycie przez studenta (lub rozwój) konkretnej kompetencji poszukiwanej na rynku pracy. Ocena uzyskania tej kompetencji jest przeprowadzana przez prowadzącego po zakończeniu seminarium. W seminariach w latach 2012/2013 brało udział 135 studentów WNE.

Kolejną formą współpracy z pracodawcami jest mentoring obejmujący sześć miesięcy indywidualnej współpracy studenta z mentorem, praktykiem biznesu z dużym doświadczeniem zawodowym. Jest to przykład indywidualnej organizacji i rozwoju zawodowego studenta, poprzedzonej odpowiednią rekrutacją do tego programu. W programie mentoringu w latach 2012/2013 uczestniczyło 17 osób.

Po każdej aktywności następowała ewaluacja ogólna i wprowadzanie modyfikacji do następnych edycji.

Należy także wspomnieć, że ważną platformą współpracy Uczelni z otoczeniem gospodarczym jest działające od 2008 r. Forum Edukacji Biznesowej, w ramach którego systematycznie organizowane są dla studentów wykłady z wybitnymi praktykami, najczęściej z kierownictwem firm i instytucji współpracujących z wizytowaną Jednostką. Istotną rolę w tworzeniu oferty kształcenia w ramach kierunków realizowanych na wizytowanym Wydziale zapewnia aktywna działalność Klubu Partnera UE we Wrocławiu.

Jak wspomniano, przeprowadzono badanie pracodawców odnoszące się do ich opinii na temat staży i kompetencji studentów, a także badania przeprowadzone metodą CATI wśród pracodawców z Wrocławia i Jeleniej Góry. Przedmiotem tego drugiego badania była ocena realizowanych form współpracy w realizacji efektów kształcenia oraz określenie nowych możliwości w tym zakresie. Warto dodać, że autorem Raportu był pracodawca. Na podstawie tych badań, jak i na podstawie specjalnych spotkań panelowych odbywających się w ramach projektu „Kuźnia Kadr 4” poświęconych ocenie kompetencji i umiejętności studentów oraz absolwentów wizytowanej Jednostki w perspektywie aktualnych potrzeb pracodawców, powstały zbiorcze propozycje pracodawców odnoszące się do sposobów w jakich Wydział (a także cała Uczelnia) może lepiej przygotować studentów do realiów i oczekiwań rynku pracy. Propozycje te, przedstawione Zespołowi Oceniającemu przez pracowników Działu Obsługi Projektów Rozwojowych obejmują rekomendacje wynikające ze współpracy z pracodawcami w ramach projektów rozwojowych są m.in. następujące:

- wprowadzić więcej zajęć praktycznych i laboratoryjnych w programach nauczania,
- rozwijać kompetencje logicznego myślenia i aplikowania teoretycznej wiedzy na pracę w określonym zawodzie,

- szkolić z obsługi specjalistycznych programów komputerowych (głównie w obszarze księgowości, rachunkowości, Auto Cadu, SAP) oraz MS Office,
- szkolić w zakresie podnoszenia świadomości realiów, oczekiwań i zasad funkcjonowania rynku pracy,
- podnosić poziom języków obcych,
- szkolić w zakresie kompetencji komunikacyjnych.

Dzięki funkcjonowaniu od roku 2009 w Uczelni projektu „Kuźnia Kadr” współpraca z interesariuszami rynku pracy pozwala na stałe ich uczestnictwo w tworzeniu i realizacji efektów kształcenia odpowiednio do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Pracodawcy pozyskują wiedzę o efektach kształcenia i ich realizacji w trakcie ich współpracy z Wydziałem bezpośrednio uczestnicząc w procesie kształcenia. Zakres tej współpracy obejmuje, jak wskazano wyżej, szereg aktywności.

Wiedza jaką pozyskują interesariusze zewnętrzni bezpośrednio uczestnicząc w procesie kształcenia pozwala na formułowanie sugestii co do modyfikacji procesu kształcenia nie tylko w zakresie określania i weryfikacji efektów kształcenia, ale także organizacji tego procesu z punktu widzenia wprowadzania elementów rzeczywistego przebiegu procesów gospodarczych, np. poprzez staże.

Zespół Oceniający spotkał się z licznym gronem (około 40 osób) interesariuszy rynku pracy, przedstawiciele licznymi firm i instytucji współpracujących z Uczelnią, a w szczególności z Wydziałem Nauk Ekonomicznych. Podkreślali oni szeroką, trwającą od wielu lat współpracę środowiska biznesowego ze środowiskiem akademickim wizytowanego Wydziału mającą zarówno wymiar projekcyjny, jeśli chodzi o formułowanie koncepcji kształcenia (szczególnie w ramach specjalności poszukiwanych na rynku pracy), jak wymiar bezpośredniego uczestnictwa w procesie kształcenia jako praktyków gospodarczych. W odniesieniu do tworzenia koncepcji kształcenia przywołano kilka specjalności, które powstały pod wpływem sugestii i przy bezpośrednim uczestnictwie zainteresowanych przedstawicieli rynku pracy.

Przedstawiciele Izby Skarbowej podkreślali uruchomienie specjalności Skarbowość, której koncepcja wraz z sugestią odnośnie do konkretnych przedmiotów powstała przy ich udziale. Ponadto praktycy prowadzili zajęcia, co spotkało się z dużą akceptacją studentów. W tym kontekście znamieną była wypowiedź jednej z uczestniczek spotkania, że „należy szyć program studiów na miarę konkretnych potrzeb rynku pracy”. Jest to możliwe wtedy, kiedy Uczelnia ma autentyczną współpracę z przedstawicielami rynku pracy, a z taka sytuacja ma miejsce w wizytowanej Jednostce. Przedstawiciele biznesu (koncern Volkswagen – SITEX) także podkreślali swój udział przy tworzeniu oferty specjalnościowej.

Wypowiadający się podkreślali wieloletnią współpracę z wizytowanym Wydziałem w procesie tworzenia i realizacji zakładanych efektów kształcenia zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych, która realizowana głównie w ramach Projektu Kuźnia Kadr. Środki w ramach Projektu Uczelnia pozyskuje od wielu lat w kolejnych edycjach, wyniki prac w projekcie w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi – pracodawcami, wśród których znajdują się zresztą absolwenci, są imponujące. Przedstawiciel sektora bankowego podkreślał, że współpraca z Wydziałem trwa już od siedmiu lat, obejmuje głównie 3-6 miesięczne praktyki, które firma oferuje.

Przedstawiciel Izby Celnej podkreślał wspólnie organizowane seminaria w ramach kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze a także wpływ przedstawicieli firmy na modyfikacje programów kształcenia, nad którymi dyskusja toczy się w ramach spotkań panelowych. Przedstawiciel MBanku charakteryzując swoją pięcioletnią współpracę z Wydziałem podkreślał znaczącą pozycję zawodową absolwentów Wydziału, dostrzegając

istotny wzrost ich kompetencji zawodowych w tym okresie. Wskazywał na ich wiedzę interdyscyplinarną i konieczność jej zachowania w koncepcji kształcenia, bowiem daje ona absolwentami większe możliwości pozyskania pozycji zawodowej.

Wśród biorących udział w dyskusji byli także przedstawiciele instytucji publicznych, takich jak GUS czy ZUS. Przedstawicielka GUS wskazywała na udział tej instytucji w przygotowaniu praktycznych zagadnień do rozwiązania w ramach prac dyplomowych w obszarze wnioskowania statystycznego. Pracownicy GUS brali także udział w przygotowaniu koncepcji kształcenia na studiach podyplomowych (również prowadząc zajęcia w ramach tego studium). Z wypowiedzi przedstawiciela ZUS wynikało z kolei, że oczekuje on od Wydziału modyfikacji kształcenia zgodnie ze złożonymi pewnymi propozycjami idącymi w kierunku uwzględnienia w treściach kształcenia zagadnień związanych z pozyskaniem należności od firm w zakresie ubezpieczeń społecznych ale także zwiększenia wiedzy formalno-prawnej studentów w tym zakresie. W ramach studiów pewne oczekiwania wobec Wydziału – jeśli chodzi o program studiów - formułował także przedstawiciel firmy oferującej software i doradztwo w zakresie systemów controllingu. Generalnie wszyscy podkreślali konieczność wpisania koncepcji kształcenia w wizję i strategię rozwoju regionu, a Uczelnia przy tym powinna brać istotny udział w tworzeniu tej wizji.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego- w pełni...

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) **Na Wydziale Nauk Ekonomicznych realizowanych jest szereg programów, które pozwalają zarówno studentom, doktorantom, jak i pracownikom uczestniczyć w wymianie międzynarodowej. Bardzo aktywna jest wymiana studentów, w mniejszym stopniu również pracowników, w ramach programu Erasmus oraz w ramach umów bilateralnych podpisanych z partnerskimi ośrodkami akademickimi. Zainteresowani doktoranci otrzymują niezbędne informacje dotyczące uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej. Liczba osób uczestniczących w wymianie jest wciąż niska, wynika to z zatrudnienia poza Uczelnią znacznej liczby doktorantów.**
- 2) **W ramach realizowanej wymiany międzynarodowej znaczny odsetek to osoby przyjeżdżające. Na wysoką ocenę zasługuje fakt, że Wydział podejmuje działania i stworzył warunki dla osób przyjeżdżających w ramach takiej wymiany. Wydział posiada bogatą ofertę kształcenia w języku obcym, m.in. wykłady w języku angielskim, anglojęzyczny program dydaktyczny International Business dla studiów I i II stopnia oraz program anglojęzyczny na studiach doktoranckich. Natomiast brak jest oferty przedmiotów wykładanych w językach obcych dla doktorantów.**
- 3) **Jednostka aktywnie współpracuje z innymi Uczelniami w czasie realizacji projektów badawczych. Zaangażowani są w nie również doktoranci. Współpraca taka obejmuje wszystkie formy aktywności akademickiej, m.in. współorganizowanie konferencji i seminariów, udział w wykładach, realizacja wspólnych projektów naukowo – badawczych i wdrożeniowych, opracowywanie ekspertyz, itp.**
- 4) **Zakres współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest imponujący i obejmuje szereg aktywności takich jak oferowanie staży i prowadzenie seminariów przez praktyków gospodarczych i zajęć w ramach studiów podyplomowych czy mentoring, realizowanych przede wszystkim w projekcie Kuźnia Kadr. Ogromny wpływ tej współpracy na osiąganie właściwych efektów kształcenia w ramach poszczególnych kierunków studiów na Wydziale nie budzi wątpliwości. Na podstawie opinii pracodawców współpracujących z Wydziałem powstało szereg rekomendacji dotyczących nie tylko koncepcji kształcenia ale także realizacji procesu**

dydaktycznego, w którym istotną rolę odgrywają przedstawiciele rynku pracy. Wypowiedzi licznego grona przedstawicieli praktyki gospodarczej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym wskazywały na ich pełne zaangażowanie uczestnictwo w procesie kształcenia na wizytowanym Wydziale, ale także potwierdziły wagę jaką Władze Wydziału przykładają do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dla osiągnięcia właściwych efektów kształcenia. Współpraca ta może być wzorem dobrych praktyk dla innych Uczelni.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1)

W ramach wsparcia dydaktycznego związanego z upowszechnianiem informacji o wymaganiach wobec studentów i oczekiwanych efektach kształcenia oceniana jednostka ma wdrożony zwyczajowy system ukształtowany w drodze tradycji akademickiej. Na ocenianym Wydziale nie stworzono jednak jednolitego systemu oceniania osiągnięć studentów. Ogólne zasady oceniania wynikają z przepisów regulaminu studiów oraz są ustalane przez prowadzących daną formę zajęciową. System oceniania jest znany studentom i przedstawiany na pierwszych zajęciach każdego z kursów przez jego prowadzącego, co potwierdzają studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. Co więcej raz ustalone zasady pozostają co do zasady niezmiennie, chyba że zostają zmodyfikowane w porozumieniu ze studentami. Studenci mogą zapoznać się z wymaganiami egzaminacyjnymi, skalą ocen i punktacji oraz podstawową literaturą w sylabusach, które dostępne są na specjalnej stronie internetowej oraz są udostępniane przez prowadzących na pierwszych zajęciach, co należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Oceniają pozytywnie sylabusy przedmiotów, z którymi mieli styczność uznając je za bardzo pomocne w procesie kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali system oceny ich osiągnięć w zdecydowanej większości sytuacji za przejrzysty i sprawiedliwy oraz transparentny. Studenci mają prawo wglądu do prac egzaminacyjnych, w szczególności osoby, które uzyskały ocenę niedostateczną, jak również mają możliwość poprawiania niezadowolających wyników w nauce oraz przystąpienia do egzaminu komisyjnego, które do prawa znane są studentom z regulaminu studiów, co ocenia się pozytywnie. Na ocenianym Wydziale weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się poprzez różnorodne formy i narzędzia wykreowane w drodze tradycji akademickiej. W opinii studentów egzaminy dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia.

Jednostka stwarza warunki do efektywnego kształcenia i nauki poprzez odpowiedni rozkład obciążeń studentów związany z planem studiów oraz przede wszystkim planami zajęć. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym pozytywnie oceniają swoje plany zajęć uznając je za racjonalne. Nie dostrzegają się dysproporcji w planach zajęć, na przykład długotrwałych przerw pomiędzy zajęciami, tzw. „okienek”. Każdy student ocenianej jednostki ma możliwość pobrania swojego planu zajęć ze strony internetowej Wydziału, co ocenia się pozytywnie. Zmiany w planach zajęć odbywają się po odpowiedniej informacji przesłanej studentom. W razie jakichkolwiek problemów związanych z planami zajęć studenci mogą prosić władze ocenianego Wydziału o zmiany, co było praktykowane i co ocenia się pozytywnie.

W ocenianej jednostce studenci uzyskują odpowiednie wsparcie w trakcie procesu dyplomowania. Na ocenianym Wydziale zasady dotyczące pisania prac dyplomowych oraz

spełniania innych wymogów regulują kolejno przepisy regulaminu studiów oraz przyjęte zwyczaje. Oceniany Wydział nie przedstawił innych dokumentów lub procedur dotyczących wskazanej dziedziny, mimo wskazania w raporcie samooceny istnienia takich procedur. Studenci otrzymują niezbędną pomoc od pracowników naukowo-dydaktycznych, kierujących pracą dyplomową, co potwierdzają w rozmowie z Zespołem Oceniającym. Tematy prac ustalane są przez studentów samodzielnie lub wybierane z listy tematów zaproponowanych przez promotorów. Zapisy na seminaria dyplomowe i wybór promotorów odbywa się za pośrednictwem systemu elektronicznego, gdzie kryterium zapisów są wyniki w nauce kandydatów. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym bardzo wysoko ocenili wsparcie, z jakim spotykają się ze strony swoich promotorów, jako przykłady podali indywidualne konsultacje nawet po godzinach pracy oraz pomoc w doborze literatury i jej poszukiwaniach.

W ocenianej jednostce organizuje się co roku cykliczne spotkania ze studentami wszystkich kierunków studiów, na których prezentuje się poszczególne specjalności oraz zakres tematyczny seminariów dyplomowych również magisterskich planowanych w danym roku akademickim. Spotkania mają charakter systemowy oraz prócz studentów uczestniczą w nich również zaproszeni nauczyciele akademicy. Na ich czas udzielane są godziny rektorskie, co ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Po spotkaniach każdy student ma możliwość elektronicznych zapisów zarówno na seminaria, jak również wyboru poszczególnych specjalności. Na wyróżnienie zasługuje przeprowadzona w bieżącym roku akademickim ankieta wśród studentów oceniająca istniejące na wydziale specjalności. Z tak przeprowadzonej oceny opracowano raport, który został udostępniony Zespołowi Oceniającemu. Wszystkie powyższe działania uznać należy za bardzo pozytywny przejaw systemowego podejścia do udzielanego studentom wsparcia dydaktycznego i naukowego zmierzającego do stałego podnoszenia jakości.

W zakresie indywidualizacji procesu kształcenia na ocenianym Wydziale i wspomagania studentów wybitnie uzdolnionych wypracowano narzędzia i instytucje regulaminu studiów ułatwiające ten proces, tj. studia według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Zgodę na studiowanie według tak zindywidualizowanego planu i programu podejmuje Dziekan Wydziału, a szczegółowe warunki i zasady określa Rada ocenianej jednostki, co uczyniono Uchwałą nr 160/2013 z dnia 30.09.2013 r. w sprawie zasad studiowania w ramach Indywidualnego Planu Studiów (IPS) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w roku akademickim 2013/2014. Każdy student studiujący w trybie indywidualnym zapewnione ma wsparcie opiekuna naukowego powoływanego przez Dziekana. Co więcej na ocenionym wydziale istnieje możliwość przyznania studentowi prawa do studiowania według indywidualnej organizacji studiów, które to prawo przysługuje na wniosek studentom zaangażowanym w życie Uczelni lub znajdujących się w enumeratywnie wskazanych sytuacjach nadzwyczajnych, w tym studentom niepełnosprawnym. Studenci są informowani o możliwości korzystania ze ścieżek indywidualizacji kształcenia oraz wiedza gdzie znajdują się zasady je określające, co ustalono na spotkaniu zespołu oceniającego ze studentami.

Wydział prócz przedmiotów obowiązkowych oferuje również przedmioty do wyboru występujące głównie w ramach specjalności. W opinii studentów wyrażonej w rozmowie z Zespołem Oceniającym liczba przedmiotów fakultatywnych jest wystarczająca.

Studenci ocenianego Wydziału mają możliwość korzystania z osobistych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, który jest ogólnodostępny i znany studentom. Informacje o godzinach konsultacji umieszczane są na

stronie internetowej Wydziału oraz podawane przez prowadzących na zajęciach. W razie odwołania konsultacji informacje o tym są podawane w sposób zwyczajowy z odpowiednim wyprzedzeniem, co ocenia się pozytywnie. Na uwagę zasługuje dostosowanie miejsca i czasu odbywania dyżurów szczególnie do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych. Dyżury pracowników Wydziału odbywają się w odpowiednim wymiarze godzin w tygodniu oraz w weekendy. Studenci mają sposobność umawiania się z prowadzącymi również poza godzinami konsultacji, co jest częstą i chwaloną przez studentów praktyką. Kontakt z prowadzącymi różne formy zajęciowe ułatwiony jest również za sprawą wykorzystywania do tego celu poczty elektronicznej.

Władze Wydziału, jak i władze Uczelni w szczególności osoby odpowiedzialne za sprawy studenckie umożliwiają studentom kontakt ze sobą poprzez odbywanie cotygodniowych dyżurów dostosowanych do planów i potrzeb studentów. Dyżury władz odbywają się planowo i częstokroć są miejscem gdzie student znajduje pomoc w codziennych problemach związanych z tokiem studiów. Wszystkie terminy konsultacji znaleźć można na stronie internetowej Wydziału, co należy ocenić pozytywnie.

W opinii studentów poziom wsparcia naukowego zapewnianego na przykład przez pracowników naukowo-dydaktycznych jest na bardzo dobrym poziomie. Zdaniem studentów zasoby kadrowe ocenianej jednostki są na bardzo dobrym poziomie zestawiając je z ilością studentów studiujących na Wydziale. Studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym wyrazili opinię, iż kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału jest kompetentna, potrafi ich zainteresować wykładaną materią i spełnia ich oczekiwania w ramach procesu kształcenia, choć potrafili też wskazać grupę prowadzących niestosujących nowych metod kształcenia, niepotrafiących zainteresować studenta oraz przekazujących nieaktualną wiedzę. Niemniej jednak w większości przypadków prowadzący zajęcia stosują nowoczesne formy przekazywania wiedzy oraz starają się być innowacyjni w podejściu do nauki, którą się zajmują. Studenci mogą liczyć na pomoc swoich nauczycieli oraz na tworzone przez nich pomoce naukowe. Studenci bardzo pozytywnie wypowiedzieli się o poziomie kształcenia w ocenianej jednostce chwając istniejące na Wydziale indywidualne podejście do studenta i życzliwość kadry naukowo-dydaktycznej w tym możliwą do wypracowania relacje mistrz – uczeń. Wydział spełnia oczekiwania studentów w zakresie kształcenia.

Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej ocenianej jednostki poza godzinami zajęć, co dotyczy zarówno sal dydaktycznych, jak i sal wyposażonych w specjalistyczny sprzęt w tym komputerowy, co zasługuje na pozytywną ocenę.

W Uczelni i tym samym w ocenianej jednostce przyjęto przemyślany i spójny system kształcenia na odległość, który wspiera proces dydaktyczny i studentów. W Uczelni uruchomiono i udostępniono dla pracowników i studentów platformę Moodle. Proces nauczania na odległość regulują ściśle procedury zawarte w wydanych w tym celu aktach prawnych tj. zarządzenie nr 11/2014 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu z dnia 03 lutego 2014 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu Organizacji Nauczania na Odległość (E-learningu) w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Uruchamiane kursy podlegają zasadom ustanowionym przez odpowiedniego prorektora, a sam proces koordynuje powołana Rada ds. Nauczania na Odległość. Studenci znają możliwości kształcenia na odległość oferowane przez ocenianą jednostkę i chętnie z nich korzystają, również gdy tyczy się to kursów dodatkowych oferowanych na przykład przez Kuźnię Kadr, co ocenia się pozytywnie.

W ramach Uczelni, której częścią jest oceniany Wydział powołano Rzecznika Praw Studenta, którym jest student, członek samorządu studenckiego. Wskazana osoba działa z

umocowania Rektora Uczelni. Studenci znają instytucję Rzecznika Praw Studenta oraz chętnie korzystają z jego pomocy. W opinii studentów częstokroć jest to jedyna osoba mogąca skutecznie wspomóc studenta w trudnej sytuacji lub sytuacji konfliktowej, co ocenia się pozytywnie.

W ramach wsparcia naukowego oceniana jednostka jak i Uczelnia udostępniają odpowiednią infrastrukturę wspomagającą proces kształcenia. Studenci ocenianego Wydziału mają możliwość korzystania z Biblioteki Głównej UE z dostępem do bogatych zbiorów bibliotecznych, zasobów elektronicznych, bezprzewodowego Internetu, mogą także korzystać z kompleksowej informacji naukowej i biznesowej. Biblioteka posiada w swoich zbiorach ponad 433 tys. woluminów zbiorów tradycyjnych, 22 tys. tytułów czasopism online, 2,8 mln tytułów książek elektronicznych, 77 baz online (np. Bankscope, EIFL-EBSCO, EMIS, JSTOR, Oxford Journals, Datastream-Reuters, Science Direct). W ramach Biblioteki funkcjonuje także Ośrodek Informacji Ekonomicznej, pomagający studentom w wyszukiwaniu informacji gospodarczych, sporządzaniu zestawień statystycznych oraz korzystaniu z dostępnych baz. Studenci mogą również korzystać z bogato wyposażonej czytelnicy z 290 miejscami do pracy, w tym 21 salami pracy indywidualnej i grupowej oraz 60 komputerami z oprogramowaniem niezbędnym do pracy naukowej. Studenci chętnie korzystają z księgozbioru biblioteki, który uważają za bardzo dobry, nie brakuje literatury podstawowej, a obsługa zasługuje na ich pochwałę. Biblioteka Główna dostępna jest dla studentów w odpowiednich godzinach zarówno w tygodniu, jak i w weekendy.

W ocenianej jednostce studenci mogą co do zasady korzystać z bezprzewodowego Internetu w większości pomieszczeń Wydziału. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnego na Wydziale sprzętu multimedialnego i laboratoryjnego, także po godzinach zajęć. Zaznaczyć należy, iż studenci ocenianego Wydziału mają możliwość korzystania w domu z bezpłatnego oprogramowania Microsoft w ramach licencji MSDN Academic Alliance oraz z pakietu Statistic Data Miner i SPSS.

Wydział w stopniu wystarczającym zabezpiecza potrzeby osób niepełnosprawnych, o co dba powołany przez Rektora pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych. Budynki w których odbywają się zajęcia co do zasady dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, na tyle na ile pozwala na to infrastruktura. Niemniej w szczególności w starszych budynkach brakuje specjalistycznych rozwiązań dostosowawczych na przykład toalet przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, specjalnych oznaczeń stopni schodów etc. Osoby niepełnosprawne odbywają zajęcia wyłącznie w nowoczesnych budynkach projektowanych z myślą o korzystających z nich osobach niepełnosprawnych. Biblioteka i czytelnia są przyjazne dla osób niepełnosprawnych, czytelnia są wyposażone w meble dostosowane dla osób jeżdżących na wózkach, zachowane są także odpowiednie odległości między regałami co umożliwia swobodny dostęp do zbiorów. Również osoby niewidome i niedowidzące mają do dyspozycji nowoczesny sprzęt, który umożliwia im pełne korzystanie ze zbiorów (specjalne klawiatury, monitory brajlowskie, syntezy mowy, lupy elektroniczne itd.), co ocenia się pozytywnie. Osoby niepełnosprawne mogą starać się o przyznanie asystenta oraz udziela się im ścieżek indywidualizacji kształcenia.

W zakresie wsparcia materialnego Uczelnia posiada kompletny system pomocy materialnej dla studentów. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy. Uczelnia spełnia wymagania zawarte w art. 174 ust. 2 i art. 179 ust. 2 ustawy, wszelkie kwestie związane z przyznawaniem pomocy materialnej uzgadniane są z

przedstawicielami studentów. Zachowane są właściwe proporcje w podziale środków, których wymaga art. 174 ust. 4 Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń jest racjonalny i przejrzysty. Niemniej notuje się opóźnienia w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego Wydziału, co potwierdzają studenci w rozmowie z Zespołem Oceniającym i co wymaga niezwłocznej poprawy. Świadczenia wypłacane są regularnie, co miesiąc. Pozytywnie należy ocenić stworzenie przez Uczelnie jasnej i jednolitej dla wszystkich wydziałów procedury związanej z przyznawaniem pomocy materialnej i funkcjonowaniem w tym zakresie organów Uczelni. Aktywność prawna i dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu są przejrzyste, a sposób ich przygotowania jest przykładem bardzo dobrze napisanych aktów prawnych przystępnych treściowo dla studentów.

Na ocenianym Wydziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej.

Regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów jest zgodny z ustawą oraz został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 186 ust. 1 ustawy, co potwierdzone zostało akceptacją treści odpowiedniego Uczelnianego organu samorządu studenckiego.

W Uczelni funkcjonuje dwustopniowy model decyzyjny związany z przyznawaniem pomocy materialnej dla studentów. Organy przyznające pomoc materialną funkcjonują na stopniu Wydziału oraz na stopniu Uczelni. W Uczelni działa Odwoławcza Komisja Stypendialna, na Wydziale Komisja Stypendialna, które wyposażono na wniosek odpowiednich organów samorządu studenckiego w uprawnienia do przyznawania świadczeń pomocy materialnej w imieniu właściwych organów Uczelni i Wydziału. Spełniona jest zasada, iż większość składu komisji, o których wspomniano wyżej stanowią studenci, o czym mowa w art. 177 ust. 3 ustawy. Organy zajmujące się przyznawaniem pomocy materialnej działają zgodnie z przepisami ustawy na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Wydziału i obwieszczeniach w gablotach. Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy. Studenci pozytywnie oceniają wysokość stypendiów oferowanych przez ocenianą jednostkę. Pozytywnie ocenia się również politykę informacyjną związaną z zasadami przyznawania pomocy materialnej oraz powszechny dostęp do wzorów druków wymaganych przy staraniu się o pomoc materialną.

Obsługa administracyjna Wydziału jest oceniana przez studentów pozytywnie. Godziny obsługi dziekanatu są zadowalające i znane studentom. Studenci uważają, co do zasady osoby pracujące w komórkach zajmujących się ich obsługą za miłe, pomocne oraz kompetentne. Zespół Oceniający nie zanotował problemów związanych z obsługą administracyjną.

Doktoranci pozytywnie oceniają zapewnianie przez wizytowaną jednostkę wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Pracownicy udziału udzielają niezbędnej pomocy zarówno w zakresie realizowanej przez doktorantów pracy doktorskiej, jak i w trakcie prowadzenia i przygotowywania się do zajęć dydaktycznych. Często spotkania te mają wymiar indywidualnych spotkań w uzgodnionym wcześniej terminie. Równie wysoko oceniana jest kadra prowadząca zajęcia na studiach III stopnia. Doktoranci podkreślają jej wysoki profesjonalizm oraz gotowość do współpracy. Prowadzący omawiają zakres realizowanych przedmiotów oraz sposób zaliczenia, przygotowane są również sylabusy.

Opiekunowie naukowci a następnie promotorzy służą niezbędnym wsparciem merytorycznym.

Doktoranci nie zgłaszają uwag dotyczących obsługi administracyjnej na Wydziale, poza sugestią korzystniejszego dostosowania godzin pracy dla doktorantów niestacjonarnych. Dodatkowo sugerują możliwość większego wykorzystania systemu informatycznego w czasie zbierania wpisów. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące toku studiów oraz prowadzonej działalności dydaktycznej doktoranci otrzymują za pomocą stron internetowych oraz bezpośrednio w sekretariatach, gdzie uzyskują również odpowiedzi na wszelkie pytania.

Brak jest jednak cyklicznej ankietyzacji doktorantów oraz sformalizowanych procedur zbierania ich opinii w tej kwestii. Doktoranci wszelkie uwagi mogą zgłaszać w trakcie osobistych spotkań z przedstawicielami Wydziału, oraz w czasie ogólnych spotkań doktorantów i Kierowników Studiów Doktoranckich (w przypadku studiów niestacjonarnych są to regularne spotkania).

Baza dydaktyczna i naukowa udostępniana doktorantom w pełni zaspokaja ich potrzeby. Mogą oni korzystać z dostępnych sal i laboratoriów w ramach potrzeb. Zapewnia im to możliwość swobodnej realizacji swoich badań naukowych. Doktoranci są również zadowoleni z dostępu do biblioteki oraz niezbędnych im baz internetowych.

Doktoranci realizują praktyki dydaktyczne w wymiarze minimum 10 godzin w danym roku akademickim. Do prowadzenia zajęć zobowiązani są wszyscy doktoranci, a przydzielane są one zgodnie z ich kompetencjami. Większość doktorantów realizuje jednak 60 godzin zajęć dydaktycznych z czego większość na zasadzie współprowadzenia na co zwracają uwagę doktoranci. Zdaniem Kierowników Studiów wyznaczanie doktorantom 60 godzin zajęć dydaktycznych a nie niższej dopuszczalnej liczby może wynikać z niewystarczającej wiedzy na temat nowych rozwiązań prawnych przyjętych na Uczelni, sugeruje się przeprowadzenie szerszej akcji informacyjnej w tym zakresie.

Komisje stypendialne, w tym komisje odwoławcze FPM funkcjonują na poziomie Wydziału. Podobnie Komisja ds. stypendium dla najlepszych studentów i doktorantów. Regulaminy przyznawania pomocy materialnej oraz stypendiów są znane doktorantom i zrozumiałe dla nich. Największy problem stanowi przyznawanie stypendium doktoranckiego, obecnie od roku akademickiego 2012/2013 żaden doktorant nie otrzymuje tego świadczenia. Doktoranci nie posiadają także wiedzy o możliwości dostępu do środków przekazywanych Uczelni przez MNiSW w ramach dotacji ze środków finansowych na naukę na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich do 35 roku życia.

2)

W Uczelni, której częścią jest oceniana jednostka funkcjonuje zwyczajowy system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Główna odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na kierowniku podstawowej jednostki organizacyjnej i prodziekanach w zależności od rodzaju sprawy, który zobowiązany jest do rozpatrywania wniosków oraz spraw, odwołania od jego decyzji rozpatruje Rektor lub odpowiedni Prorektor. Wydział nie przedstawił żadnych dokumentów regulujących postępowanie w takich sytuacjach, które mogłyby być udostępnione studentom. Rozwiązanie takie nie jest również opatrzone odpowiednimi narzędziami zabezpieczającymi podmioty biorące udział we wskazanych sprawach, a schemat postępowania nie jest dostosowany do charakteru spraw, jakimi są skargi i sytuacje konfliktowe oraz w ocenie zespołu wizytującego nie są prawidłowe pod tym względem. Przyjęte rozwiązania i tok postępowania jest analogiczny do rozpatrywanych

przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej spraw w indywidualnych sprawach studentów, od których przysługuje studentom odwołanie do Rektora Uczelni. Niemniej różnica pomiędzy indywidualnymi sprawami studentów (na przykład dotyczącymi skreślenia z listy studentów, przyznania bądź nie świadczeń pomocy materialnej itd.), a skargami i sytuacjami konfliktowymi, które są często udziałem wielu podmiotów o sprzecznych interesach jest oczywista. Zaleca się niezwłoczne przyjęcie rozwiązań umożliwiających przeprowadzenie rzetelnego procesu rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, które obejmą również sprawy kierowane przez nauczycieli akademickich oraz które zabezpieczą strony postępowania. W większości przypadków sytuacji konfliktowych z udziałem studentów rozwiązuje je się przy współudziale samorządu studenckiego i Rzecznika Praw Studenta oraz Dziekana, co wartym jest uwzględnienia w przyszłych systemowych rozwiązaniach.

Brak jest formalnej procedury zgłoszenia sytuacji konfliktowych przez doktorantów. Doktoranci podczas spotkania z ZO PKA jako sposób informowania o wszelkich niedogodnościach podawali bezpośredni kontakt z kierownikiem studiów doktoranckich, dziekanem, swoimi opiekunami oraz przedstawicielami doktorantów w odpowiednich organach wydziałowych. Doktoranci uważają taką formę przekazywania uwag za skuteczną.

Na poziomie Uczelni funkcjonuje Komisja Dyscyplinarna w jej skład wchodzi także przedstawiciele doktorantów.

3)

W Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu, którego zgodność z Ustawą i Statutem stwierdził Senat Uczelni na podstawie art. 202 ust. 4 Ustawy. Regulamin spełnia przesłanki Ustawowe, co do swojej treści. Samorząd studenci działa na stopniu Uczelni i wydziałów.

Oceniany Wydział nie przedstawił odpowiednich uchwał Uczelnianego uchwałodawczego organu samorządu studenckiego zatwierdzających treść Regulaminu studiów, których wymaga art. 161 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. Wydział przedstawił jedynie listy obecności z posiedzeń Senatu, gdzie głosowane były zmiany Regulaminu studiów.

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami wydziałowego samorządu studenckiego, na którym to uzyskano poniższe informacje, a następnie zweryfikowano je w oparciu o dostarczone dokumenty, jak również inne odbyte rozmowy.

Wydział spełnia wymagania ustawy z art. 67 ust. 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału ocenianej jednostki. Przedstawiciele studentów mają słabą frekwencję na posiedzeniach Rady Wydziału, mimo to są na nie w prawidłowy sposób zapraszani oraz otrzymują odpowiednio wcześniej wszelkie dokumenty, które są na nich omawiane. Studenci traktowani są na posiedzeniach w sposób partnerski i zabierają głos w sprawach Wydziału. Przedstawiciele studentów są włączani przez władze Wydziału w większość działań związanych z procedowaniem nad sprawami studentów i Wydziału, co wykorzystują proponując wiele rozwiązań mających usprawniać funkcjonowanie Wydziału. Przykładami takich inicjatyw są m. in. spotkania posesyjne ze studentami, na których studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące kształcenia, propozycje zmian w pytaniach ankietowych, czy pomysł think tanku mającego na celu wydanie raportu na temat jakości kształcenia i zadowolenia studentów ze studiów. Opinie studentów brane są pod uwagę, a ich głos jest oczekiwany, co znajduje odzwierciedlenie

zarówno w rozmowach z przedstawicielami studentów, władzami wydziału jak i w protokołach z posiedzeń Rady Wydziału i innych ciał wewnętrznych.

Przedstawiciele studentów biorą w pełni udział w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluacją. Praca nad programami kształcenia odbywa się co do zasady na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki. W skład komisji prócz nauczycieli akademickich wchodzi również przedstawiciele studentów, delegowani przez właściwy organ samorządu studentów, co ocenia się pozytywnie. Przedstawiciele studentów w zespołach zostali do nich powołani w sposób wyraźny, na podstawie odpowiednich uchwał Rady Wydziału przedstawionych Zespołowi Oceniającemu. Studenci aktywnie uczestniczą w pracach komisji, których efekty następnie przekazywane są do zatwierdzenia na posiedzenia Rady Wydziału, co ustalono na podstawie rozmów z samorządem studenckim działającym na wydziale i odpowiednich protokołów z posiedzeń wskazanych powyżej ciał. Oceniany Wydział nie przedstawił opinii właściwego wydziałowego organu samorządu studenckiego w przedmiocie przyjmowanych na Wydziale programów kształcenia, których wymaga art. 68 ust. 1 punkt 2) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co ocenia się negatywnie. Niemniej jednak studenci mieli możliwość aktywnej pracy nad zmieniającymi się programami w ramach komisji ds. dydaktyki co uznaje się za wystarczający ekwiwalent.

Uczelnia zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową, która jest wyposażona w sprzęt biurowy, telefon stacjonarny i inne środki trwałe potrzebne do prawidłowego funkcjonowania, co Zespół Oceniający stwierdza wizytując wskazane pomieszczenia, co zasługuje na pozytywną ocenę. Władze wydziału nie wspierają finansowo działalności studenckiej w tym działalności samorządu, ponieważ ten dysponuje budżetem celowym z poziomu Uczelni.

Współpraca pomiędzy władzami Wydziału, a organami samorządu studenckiego jest na dobrym poziomie. Kontakty charakteryzują się wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem. Członkowie samorządu studenckiego określają kontakty z władzami Wydziału jako „partnerskie”. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są wysłuchiwane i zazwyczaj uwzględniane, a problemy dotyczące toku studiów rozwiązywane pozytywnie. Samorząd jest w stałym kontakcie z władzami Wydziału, a w szczególności z Dziekanem, a konsultacje w sprawach studenckich odbywają się na bezpośrednich spotkaniach, poprzez rozmowy telefoniczne etc. Przedstawiciele studentów mają bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych na Wydziale oraz zawsze mogą liczyć na spotkania z wolnej stopy, co zasługuje na ocenę pozytywną. Członkowie samorządu studenckiego współdziałają z władzami Wydziału w zakresie rozpatrywania spraw związanych z prawami studenta oraz w pełni współtworzą system przyznawania pomocy materialnej na Wydziale wykonując w tym zakresie pracę wolontariacką. Przedstawiciele studentów są również inicjatorami wielu zmian na Wydziale oraz zgłaszają jego Władzę liczne problemy, które następnie są rozwiązywane. Członkowie samorządu studenckiego co do zasady nie doznają problemów w toku studiów ze względu na spełnianie swoich ustawowych obowiązków, każdy członek samorządu ma przyznaną indywidualną organizację studiów. Kontakty samorządu studenckiego z władzami wydziału odbywają się zazwyczaj w sposób nieformalny. Niestety Zespół Oceniający notuje częste sytuacje nie uczęszczania członków samorządu studenckiego na posiedzeniach ciał kolegialnych, gdzie zobowiązani są reprezentować studentów, co jest bezpośrednią przyczyną wrażeń nauczycieli, co do braku zainteresowania studentów sprawami jakości i Wydziału. Jakkolwiek, jak pokazują liczne inicjatywy, samorząd studencki przywiązuje dużą wagę do kontaktów nieformalnych z

pominięciem formalnych dróg współdecydowania o Wydziale. Problem ten wynika zdaniem Zespołu Oceniającego m.in. z braku czasu studentów na uczęszczanie na wiele posiedzeń. Brak czasu zaś może być spowodowany przyjętą strukturą samorządu, gdzie jednostki Wydziałowe, które ustanawia Regulamin samorządu praktycznie nie istnieją scalając się w jedną ogólnouczelnianą strukturę, która boryka się ewidentnie z nieskutecznym podziałem zadań i obowiązków, jakie ciążyą na organach samorządu i ograniczonym zasobem osobowym. Zaleca się wzmożenie aktywności na poziomie ocenianej jednostki oraz przemyślenie podziału zadań i kompetencji wewnątrz struktury samorządu studenckiego.

Samorząd studencki działa aktywnie i z poszanowaniem dla interesów studentów, często zbierając ich opinie oraz działając w pełni na ich korzyść. Samorząd kreuje życie kulturalne i społeczne studentów Wydziału będąc organizatorem wielu inicjatyw takich jak na przykład: spotkania ze studentami I roku, spotkania posesyjne, Ekonomalia, obóz adaptacyjny, obóz Integrator, Mosty Ekonomiczne, Kulturalia, Rajdy górskie, think tank, szkolenie starostów. Działalność Samorządu ocenia się pozytywnie.

Doktoranci w ramach samorządu doktorantów są mało aktywni, co może wynikać z ich zaangażowania w pracę naukową i życie zawodowe. Dodatkowo z wypowiedzi doktorantów wynika argument, że brak perspektywy zatrudnienia także nie skłania ich do aktywnego udziału w życiu Wydziału. Powołano przedstawiciela doktorantów do pracy w Radzie Wydziału. Brak jest niestety formalnego zaangażowania doktorantów w prace Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Pozytywnie należy ocenić zaangażowanie przedstawicieli Uczelni w tym wizytowanego Wydziału w środowisku Wrocławskiego Porozumienia Doktorantów i realizacja wspólnych projektów. Przedstawiciel doktorantów nie zgłasza uwag dotyczących współpracy z władzami Wydziału i ocenia współpracę pozytywnie. Samorząd nie wnioskował o przyznanie wydzielonego budżetu oraz inne formy wsparcia od Wydziału. Sam Wydział nie posiada pomysłu na większe zaangażowanie doktorantów, choć problem ten został zauważony.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni...

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział ma wdrożony system opieki dydaktycznej. Objęte są nim wszystkie istotne obszary (m.in. w procesie dyplomowania, zapewnienie konsultacji) oraz jednostka ma wypracowane narzędzia i instytucje regulaminu studiów ułatwiające takie wsparcie. W opinii studentów poziom wsparcia naukowego zapewnianego jest na bardzo dobrym poziomie. W zakresie wsparcia materialnego Uczelnia posiada kompletny system pomocy materialnej dla studentów. W ramach wsparcia naukowego oceniana jednostka jak i Uczelnia udostępniają odpowiednią infrastrukturę wspomagającą proces kształcenia. Doktoranci nie składają uwag dotyczących systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Istniejąca infrastruktura w pełni zaspokaja potrzeby doktorantów. Informacje ważne dla doktorantów są dla nich dostępne w wystarczającym stopniu.**
- 2) W Uczelni, której częścią jest oceniana jednostka funkcjonuje zwyczajowy system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Wydział nie przedstawił jednak żadnych dokumentów regulujących postępowanie w takich sytuacjach, które mógłby być udostępnione studentom. W przypadku doktorantów na wydziale brak sformalizowanych procedur rozwiązywania oraz monitorowania sytuacji patologicznych.**
- 3) Samorząd studencki działa aktywnie i z poszanowaniem dla interesów studentów, często zbierając ich opinie oraz działając w pełni na ich korzyść. Samorząd kreuje życie kulturalne i społeczne studentów Wydziału będąc organizatorem wielu**

inicjatyw. Niedociągnięciem formalnym jest brak uchwał organu samorządu studenckiego zatwierdzających treść Regulaminu studiów oraz w przedmiocie obowiązujących na Wydziale programów kształcenia. Przedstawiciele doktorantów działają także w odpowiednich organach Wydziału. Zakres pracy obejmuje niezbędne minimum, brak jest większego zainteresowania doktorantów kwestiami związanymi z funkcjonowaniem Wydziału.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

W Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu przepisy dotyczące procesu zapewnienia jakości kształcenia mają charakter scentralizowany określający cele i zadania dla jednostek organizacyjnych Uczelni. Są to przepisy o charakterze wykonawczym, regulujące ich wprowadzenie i realizację na szczeblu Uczelni i Wydziałów. Przepisy w tym zakresie obejmują dwie grupy, tj. bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia oraz tworzeniem programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz studiach podyplomowych, w tym m. in. zasadami dyplomowania, zasad rekrutacji, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi, funkcjonowaniem biura karier, a także przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom w procesie kształcenia.

Struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu przebiega w dwóch płaszczyznach, tj. na poziomie Uczelni (nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem USZJK sprawuje Rektor) oraz jednostki organizacyjnej (Dziekan odpowiada przed Rektorem za funkcjonowanie Wydziałowego WSZJK).

W Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu założenia i zadania związane z wprowadzeniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zostały określone w Uchwale Senatu Nr 38/10 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zatwierdzenia „Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”. W uchwale tej określono przesłanki, cele i podmioty Uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w zakresie monitorowania i doskonalenia programów kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem efektów kształcenia, monitorowanie metod sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia, monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich, ocenę realizowanej polityki kadrowej oraz systemu wspierającego rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, ocenę jakości zajęć dydaktycznych, monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów, ocenę poziomu naukowego jednostki, procedury wdrażania planów naprawczych oraz doskonalenie Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W uchwale wskazano 15 podmiotów Uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, tym m. in. Rektorska Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, dla których określone zostały zadania. Do realizacji celów określonych w wymienionej wyżej Uchwale powołana została kolejna już – Zarządzeniem nr 11/2013 Rektora z dnia 12 lutego 2013 r. - 7 osobowa Rektorska Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W czasie wizytacji przedstawiono skład osobowy tej Komisji.

Na Wydziale – w myśl wymienionej wyżej uchwały Senatu - za realizację działań dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia – jak już wyżej wspomniano - odpowiada przed Rektorem - Dziekan Wydziału oraz Wydziałowa

Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powoływane przez Radę Wydziału – jako organ doradczy. Dziekan Wydziału zobowiązany jest również do podejmowania działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale.

Wyniki analizy i oceny jakości realizowanej w Uczelni są przedstawiane w corocznych raportach opracowywanych przez Centrum Jakości Kształcenia i przekazywane Rektorowi, prorektorowi ds. dydaktyki oraz władzom dziekańskim. Zarządzeniem nr 55/2013 z dnia 12 sierpnia 2013 r. powołane zostało Centrum Kształcenia Ustawicznego UW we Wrocławiu, które podlega Prorektorowi ds. Dydaktyki.

Zwraca się uwagę na fakt, iż w wymienionej wyżej Uchwale Senatu nie określono, kto powołuje podmioty Uczelni odpowiedzialne za wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, a także nie określono okresu kadencji tych podmiotów.

W Uczelni stosowanych jest szereg wewnętrznych aktów normatywnych, które regulują budowę i funkcjonowanie Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakością Kształcenia. Ten liczący kilkadziesiąt składników zbiór - zgodnie z informacjami podanymi w raporcie samooceny oraz zweryfikowane w czasie wizytacji - dotyczy następujących obszarów problemowych:

1. nadrzędne przepisy regulujące działania Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu określające kompetencje organów i jednostek to:
 - 18 Uchwał Senatu (w tym dotyczących: Statutu Uczelni, Regulaminu Studiów, Regulaminu studiów doktoranckich i podyplomowych)
 - 14 zarządzeń Rektora (w tym dotyczących: zmiany w strukturze organizacyjnej Uczelni, określenie kompetencji i odpowiedzialności prorektorów, statutu Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz wprowadzenia regulaminu studiów doktoranckich)
2. przepisy konstytuujące wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w tym dotyczące nauczycieli akademickich to:
 - 7 Uchwał Senatu (w tym dotyczące zatwierdzenia WSZJK, powołania Senackiej Komisji ds. Dobrych Praktyk Akademickich, Komisji ds. Rozwoju Kadr Naukowych);
 - 15 zarządzeń Rektora (w tym dotyczące powołania Rektorskiej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, wprowadzenia Kodeksu Etycznego Doktoranta oraz Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich, wprowadzenia zasad okresowej oceny nauczycieli akademickich)
 - 3 komunikaty Prorektora w sprawie procedury ocen nauczycieli akademickich.
3. przepisy dotyczące tworzenia programów kształcenia i określania efektów kształcenia oraz ich weryfikacji, to:
 - 16 Uchwał Senatu (w tym określenie i zatwierdzenie efektów kształcenia dla programów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, planów i programów studiów, zasad tworzenia kierunków)
 - 3 zarządzenia Rektora (w tym dotyczące nauczania na odległość, programów studiów podyplomowych)
 - 1 komunikat Prorektora dotyczący uruchomienia zajęć na odległość
4. przepisy dotyczące rekrutacji:
 - 13 Uchwał Senatu (w tym dotycząc zasad rekrutacji na studia I, II i III stopnia oraz studia podyplomowe, limitów przyjęć na studia)
 - 10 zarządzeń Rektora (w tym dotyczące powołania Komisji Rekrutacyjnych oraz wysokości opłat i zmian w funkcjonowaniu Biura Rekrutacji)

5. przepisy dotyczące toku studiów:
 - 15 uchwał Senatu (w tym dotyczące dokumentacji przebiegu studiów, pobierania opłat za usługi edukacyjne, Komisji Dyscyplinarnej dla studentów, Senackiej Komisji ds. Dydaktyki)
 - 8 zarządzeń Rektora (w tym w sprawie praktyk studenckich, opłat za studia, powołania Komisji ds. wyboru najlepszego dyplomu roku)
 - 5 komunikatów Prorektora (w tym w sprawie przeliczania punktów ECTS, ocen z przedmiotów oraz wpisów warunkowych).
6. przepisy dotyczące Biura Karier:
 - 2 zarządzenia Rektora (w tym dotyczące funkcjonowania Biura Karier)
7. przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom i doktorantom w procesie kształcenia, to:
 - 1 Uchwała Senatu (w tym dotycząca zasad tworzenia funduszu stypendialnego)
 - 28 zarządzeń Rektora dotyczących pomocy materialnej (w tym: dotyczących powołania komisji ds. stypendiów studentów i doktorantów)
 - 1 komunikat Rektora w sprawie wyłaniania v5% najlepszych studentów

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych opracowany został Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty przez Radę Wydziału Uchwałą nr 1/2009-2010 w dniu 1 października 2009 r. W dokumencie tym określono istotę, cele i strukturę wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Opisano także 15 procedur tego systemu, w tym m. in. określenie zasad monitorowania i przeglądów programów nauczania, zapewnienia odpowiedniej jakości kadry dydaktycznej, określenie zasad prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych, określenie kryteriów, przepisów i procedur oceniania studentów, publikowania przyjętych kryteriów oraz przestrzegania ich konsekwentnego stosowania, a także organizację zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale.

Wykonując postanowienia wymienionej wyżej Uchwały Senatu a także postanowienia przyjęte w wymienionym wyżej dokumencie - Rada Wydziału Nauk Ekonomicznych Uchwałą nr 23c/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. powołała Przewodniczącego Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, zaś Uchwałą nr 44/2013 z dnia 28 marca 2013 r. - 6 osobową Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, której zadaniem ma być m. in. opiniowanie projektów tworzenia nowych kierunków i specjalności, programów nauczania, ocenianie procesu dydaktycznego względem scalania koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta, planu studiów i programu nauczania, sporządzania wydziałowego raportu samooceny.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż przy konstrukcji wymienionego wyżej dokumentu dotyczącego opracowania systemu Wydział wykorzystał materiały źródłowe (przykłady dobrych praktyk) Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Politechniki Krakowskiej oraz Politechniki Warszawskiej, które zostały umieszczone w tym dokumencie.

Akty normatywne związane z funkcjonowaniem Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązujące na Wydziale Nauk Ekonomicznych:

1. przepisy konstytuujące wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w tym dotyczące nauczycieli akademickich:
 - przepisy ogólnouczelniane;

- 5 uchwał RW (w sprawie strategii, przyjęcia Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakością Kształcenia)
2. przepisy dotyczące tworzenia programów kształcenia i określania efektów kształcenia na studiach I, II i III stopnia prowadzonych na Wydziale, to:
- uchwały Senatu (w tym w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia);
 - 17 Uchwał Rady Wydziału (w tym wprowadzenia WSZJK dla Wydziału Nauk Ekonomicznych, powołanie Wydziałowej Komisji do spraw Zapewnienia Jakości kształcenia na lata 2012-2016 oraz powołanie jej przewodniczącego, programów studiów podyplomowych, programów studiów I i II stopnia, zatwierdzanie nowych kierunków i specjalności
3. przepisy dotyczące oceny nauczycieli akademickich:
- przepisy ogólnouczelniane
 - procedury wdrożenia w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia,

Dokonując oceny i analizy powyżej opisanego zestawienia wewnętrznych aktów normatywnych należy zauważyć, że dotyczą one podstawowych obszarów determinujących jakość kształcenia w Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zidentyfikowane akty normatywne odnoszą się do podstawowych składników systemu określonych w standardzie przed nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nie wskazano wszystkich przepisów prawnych, które narzuca treść znowelizowanej ustawy, choć takie praktyczne przedsięwzięcia zdiagnozowano w toku procesu akredytacji. Za takie można uznać działania określające wpływ interesariuszy zewnętrznych, wewnętrznych czy badania rynku pracy.

Oceniając strukturę odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu uzasadnione jest stwierdzenie, że została ona określona na poziomie Uczelni oraz podstawowej jednostki organizacyjnej.

Zgodnie z postanowieniami § 45 ust. 2 pkt. 9 Statutu Uczelnia Rektor sprawuje nadzór m. in. nad wdrożeniem i doskonaleniem Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu identyfikuje się dokumenty potwierdzające funkcjonowanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości oraz Raporty Wydziałowej Komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zwraca się uwagę na fakt, iż raporty te nie zawierają daty ich sporządzenia. Brak jest również protokołów z posiedzeń tej Komisji.

Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, iż Komisja w roku 2014 spotkała się 4 razy (w styczniu, lutym, kwietniu i maju), zaś w roku 2013 r. również 4 razy (w maju, październiku, listopadzie i grudniu). Efektem tych spotkań było uchwalenie i przekazanie Dziekanowi Wydziału Raportu, o którym mowa powyżej.

Wskazane byłoby opracowanie przez Komisje i Zespoły nowych reguł funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym określenie sposobów powołania podmiotów odpowiedzialnych za jego funkcjonowanie.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych nie zostały opracowane odrębne zasady gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat działań zakresie poszczególnych obszarów mających wpływ na jakość kształcenia, co związane jest ze scentralizowanym charakterem tego systemu obowiązującym Uniwersytecie. System PSSOR

wykorzystywany w Uczelni w pełni pozwala gromadzić informacje o efektach kształcenia, planach oraz przeprowadzanych analiz.

Wydział realizuje zadania wynikające Uchwały Senatu oraz Rady Wydziału w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dotyczą one takich czynników wpływających na jakość kształcenia, jak: plany studiów i programy kształcenia, jakość kadry realizującej proces kształcenia, a także zasady oceniania studentów. Odbywa się to m. in. poprzez analizę ankiet studenckich (zawierających ocenę programów studiów, ocenę zajęć dydaktycznych oraz osób je prowadzących, a także warunki studiowania), ocenę dorobku naukowego i dydaktycznego nauczycieli akademickich, ocenę hospitacji zajęć dydaktycznych.

Dokumentacja na obecnym etapie opracowywania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia to 2 sprawozdania z zebrania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Nie jest jednak kompletna, bowiem brak jest protokołów z ich posiedzeń oraz list obecności z posiedzeń Zespołu. Sporządzony został również w roku 2011 przez Komisję do Spraw Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokument pn. Wewnętrzny Przegląd Jakości Procesu Kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UE we Wrocławiu, zawierający wyniki pierwszego przeglądu jakości kształcenia obejmujący zasadnicze obszary procesu kształcenia oraz jego weryfikacji.

W czasie wizytacji stwierdzono, iż brak jest dokumentów w sprawie gromadzenia i przechowywania efektów kształcenia. System PSSOR daje takie możliwości już w bieżącym roku akademickim. Opisy efektów kształcenia są gromadzone przez opiekunów poszczególnych kierunków studiów.

Jak ustalono podczas wizytacji na posiedzeniach Rady Wydziału była omawiana problematyka związana z wymienionymi wyżej elementami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Dokumentacja na obecnym etapie opracowywania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia to protokoły z posiedzeń RW. Jak ustalono podczas wizytacji na posiedzeniach Rady Wydziału była omawiana problematyka związana z wymienionymi wyżej elementami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - w pełni...

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji należy stwierdzić, iż Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu posiada wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia (ogólnouczelniane i wydziałowe), zarówno o charakterze ogólnym, jak i odnoszące się bezpośrednio do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Przepisy te w sposób kompleksowy określają politykę jakości, procedury, cele jakościowe. Niektóre elementy systemu są dobrze opracowane, inne nieco słabiej. Ponadto niektóre procedury normujące proces zapewnienia jakości wymagają jeszcze dopracowania.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Wydział podjął już w 2012 r. działania w zakresie doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wprowadzono dodatkowe procedury oceny kierunkowych efektów kształcenia przez pracowników tworzących minimum kadrowe oraz jakościowe oceny wyborów specjalności przez studentów. Rozszerzono też możliwości oddziaływania interesariuszy zewnętrznych na ofertę dydaktyczną studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		x			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		x			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		x			
5	przewodzenie badań naukowych	x				
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		x			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		x			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		x			

Na podstawie analizy przedstawionych dokumentów, zarówno przed jak i podczas wizytacji oraz spotkań przeprowadzonych w czasie wizytacji można stwierdzić, że przedstawiona w raporcie samooceny analiza SWOT stanowi rzetelną ocenę sytuacji strategicznej ocenianego Wydziału.

Mocną stroną Wydziału, potwierdzoną w pełni podczas wizytacji, jest koncepcja kształcenia mocno osadzona w dziedzinie nauk ekonomicznych. Wydział Nauk Ekonomicznych jest wiodącym ośrodkiem naukowym i dydaktycznym w zakresie trzech

dyscyplin naukowych: ekonomii, nauk o zarządzaniu oraz finansów. Podkreślić należy, że Wydział posiada uprawnienia doktorskie we wszystkich trzech dyscyplinach. Kształcenie na Wydziale zapewnia dzięki temu studentom, doktorantom i słuchaczom solidne podstawy nauk ekonomicznych, dając jednocześnie interdyscyplinarną wiedzę i umiejętności ze wszystkich trzech dyscyplin. Zaznaczyć również należy, że występuje duża spójność pomiędzy prowadzonymi badaniami naukowymi w ww. dyscyplinach, kwalifikacjami kadry dydaktycznej, ofertą i programami kształcenia oraz założeniami rozwoju zapisanymi w strategii Wydziału oraz Uczelni. Podczas wizytacji potwierdzenie znalazły również działania Wydziału w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym. Prowadzone w tym obszarze działania, w tym realizacja kolejnych edycji projektu „Kuźnia Kadr”, przeprowadzane badania z udziałem pracodawców, wypracowane procedury konsultacji ze środowiskiem praktyków, wspólne prowadzenie specjalności, itp. można uznać za wzorcowe.

Na dobrym poziomie jest również stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia, w szczególności w zakresie wymiany międzynarodowej studentów. Szczególnie na podkreślenie zasługuje dobre przygotowanie Wydziału do studiowania dla studentów (i doktorantów) przyjeżdżających z zagranicy (oferta przedmiotów w języku angielskim, potoki studiów na studiach I, II i III stopnia).

Mocną stroną Wydziału, mimo dostrzeżonych niedociągnięć, jest również wdrożony w sposób kompleksowy WSZJK oraz zbudowanie mechanizmów, które zapewniają jego rozwój i doskonalenie.

Pewnym zagrożeniem utrudniającym funkcjonowanie Wydziału, dostrzeżonym również przez Władze Wydziału i Uczelni, jest brak napływu młodych pracowników, związany często z lepszą ofertą szkół prywatnych oraz brakiem wyraźnej ścieżki kariery na Uczelni.

Zmniejszająca się liczba kandydatów na studia powinna również uruchomić mechanizmy rozwoju i dostosowania oferty dydaktycznej. Wydział w tym zakresie wypracowuje już pewne rozwiązania w zakresie studiów I, II i III stopnia (głównie poprzez współpracę z praktykami), natomiast niewystarczającą wydaje się być oferta studiów podyplomowych, szczególnie biorąc pod uwagę bardzo duży potencjał Wydziału, zarówno kadrowy, jak i materialny. Wydział dysponuje dobrą bazą materialną oraz nowoczesną biblioteką.

Wizytacja potwierdziła duże zaangażowanie pracowników Uczelni i wizytowanego Wydziału w funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz kształtowanie się kultury projakościowej.

Po analizie przedstawionych dokumentów oraz odbytych spotkaniach Zespół Oceniający formułuje następujące rekomendacje:

- Przy pełnej zgodności strategii na poziomie Wydziału oraz Uczelni należy zaznaczyć, że w strategii Wydziału powinien być określony jej horyzont czasowy.
- Rozważenie potrzeby zwiększenia liczby godzin dydaktycznych ogółem na studiach doktoranckich oraz zróżnicowania liczby ECTS przypisanych przedmiotom w poszczególnych modułach.
- Zwiększenie puli przedmiotów do wyboru oraz wzbogacenie oferty przedmiotów wykładanych w językach obcych na studiach doktoranckich.
- Opracowanie zasad, które pozwoliłyby na standaryzację postępowania przy rozpatrywaniu skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Również w przypadku

doktorantów brak jest sformalizowanych procedur rozwiązywania oraz monitorowania sytuacji patologicznych.

- **Uzupełnienie opinii organu samorządu studenckiego w formie uchwał, zatwierdzających treść Regulaminu studiów oraz w przedmiocie obowiązujących na Wydziale programów kształcenia.**

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia zobowiązała się do niezwłocznego usunięcia uchybień wskazanych w niniejszym raporcie, co wymaga ze strony Wydziału podjęcia niezbędnych uchwał organów odpowiedzialnych za ich prowadzenie.